GENNEP

BügelHajema
Ruimte voor de leefomgeving

OMGEVINGSVISIE GEMEENTE GENNEP

‘SAMEN MAKEN WE GENNEP’

8 MEI 2019

LIGGING GEMEENTE GENNEP

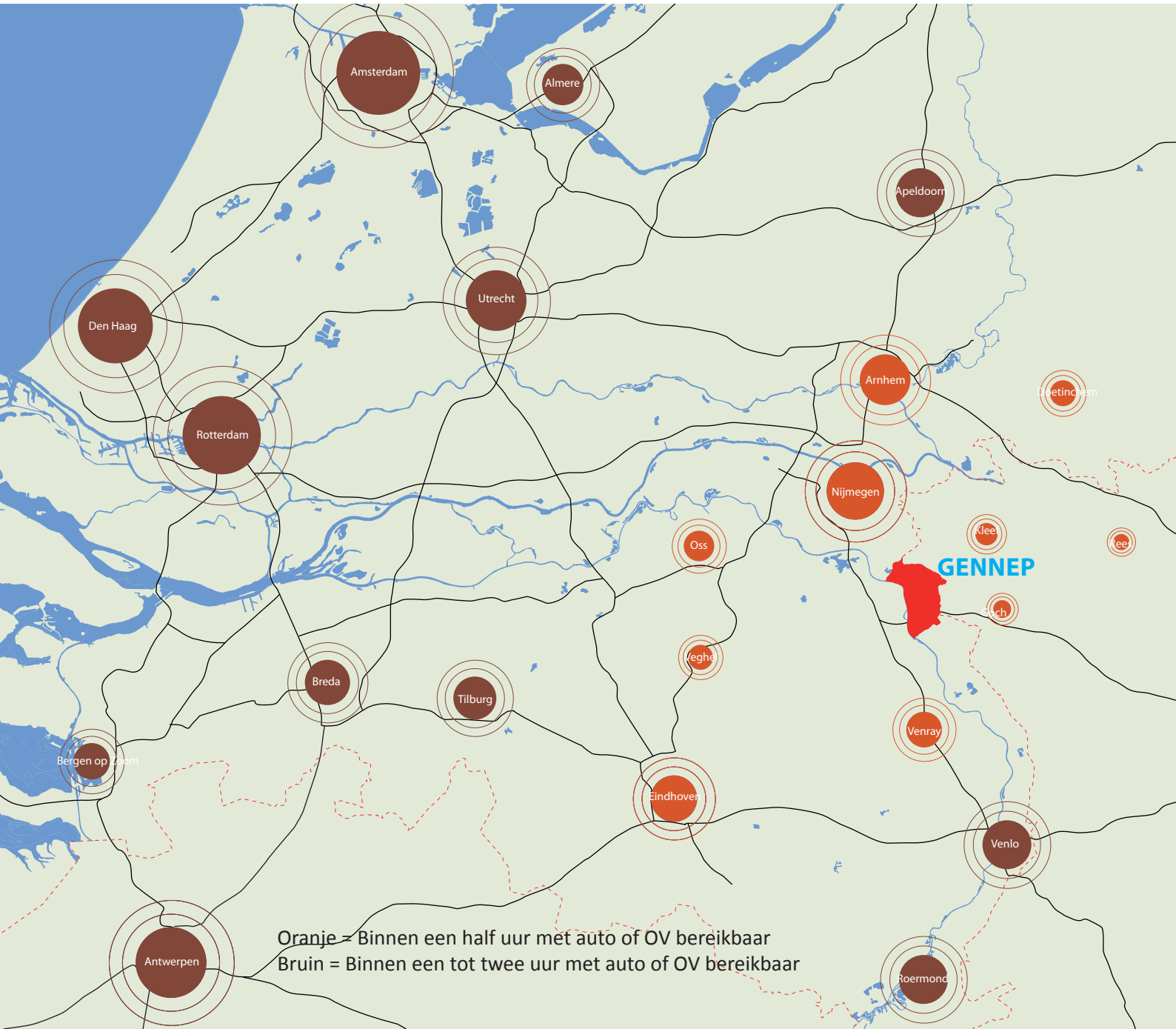

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING
1.1 Wat leest u in de omgevingsvisie?
1.2 Waarom stellen we deze visie op?
1.3 Hoe is de omgevingsvisie tot stand gekomen?
1.4 Hoe nu verder?

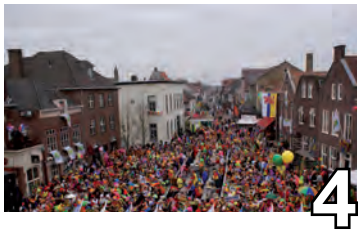
4

2. IDENTITEIT VAN GENNEP - *WAT PAST BIJ ONZE GEMEENTE*
2.1 De identiteit van Gennep
2.2 Deelgebieden
2.3 De Kernen

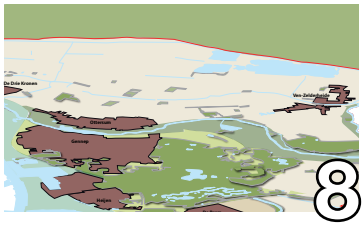
8

3. CONTEXT - *ONTWIKKELINGEN EN TRENDS*
3.1 Klimaat en duurzaamheid
3.2 Bevolkingsontwikkelingen
3.3 De digitale netwerksamenleving
3.4 Participatiesamenleving
3.5 Gezondheid

48

4. WAT ZIJN DE SPEERPUNTEN VAN DE OMGEVINGSVISIE
4.1 Samen maken we Gennep cultuurrijk
4.2 Samen maken we krachtige kernen en vitale bedrijvigheid
4.3 Samen maken we een hoog, droog en veilig Gennep
4.4 Samen maken we de samenleving en (digitale) verbindingen sterker

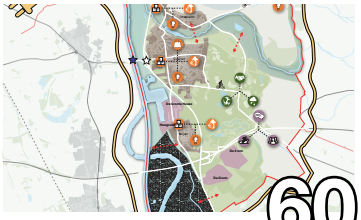
60

5. UITVOERING - *SAMEN MAKEN WE DEZE VISIE REALITEIT*
5.1 Proceswijzer
5.2 Uitvoeringsprogramma
5.3 Samen maken we Gennep: Co - Creatie
5.4 Regionale ruimtelijke samenwerking
5.5 Milieueffectrapportage

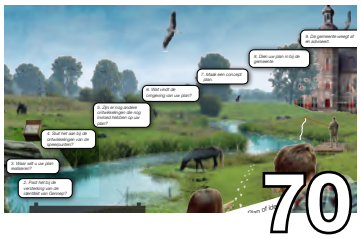
70

6. KWALITEITSMENU
6.1 Structuurvisie buitengebied gemeente gennep
6.2 Structuurvisie woningbouw in kernen

86

BIJLAGEN

1.0 KWALITEITSMENU BUITENGEBIED
1.1 Gebiedskarakteristieken
1.2 Kwaliteitsverbeterende maatregelen
1.3 Projecten voor fondsen
1.4 Ontwikkelingsmogelijkheden
1.5 Lijst met afkortingen

2.0 MONUMENTEN

Onze gastvrije gemeente, waar men zorg heeft voor elkaar. Een unieke gemeente, gelegen in een afwisselend landschap van grote waarde. Een bijzondere gemeente, gezegend met een rijk historisch verleden. Een gemeente met een bescheiden bevolking met een Bourgondische inslag. Een bevolking die door de eeuwen heen heeft laten zien dat ze krachtig, strijdvaardig en zorgzaam is. Dát maakt onze gemeente Gennep bijzonder en dát willen we de komende jaren samen verder versterken.

Deze omgevingsvisie geeft richting en nodigt uit. Het laat zien hoe we samen *Gennep sterker, mooier, gezonder en nog krachtiger kunnen maken.*

De visie is opgesteld door inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en gemeente.

Een gezamenlijk product: Samen maken we Gennep!

INLEIDING 1

1.1 WAT LEEST U IN DE OMGEVINGSVISIE?

HOOFDSTUK 2: IDENTITEIT VAN GENNEP

Bent u benieuwd wat de gemeente Gennep karakteriseert en wat onze kwaliteiten zijn? Lees dan hoofdstuk 2.

De verschillende landschappen, rijke historie, culturele bijzonderheden, unieke ondernemers, gastvrijheid en het 'zorgen voor elkaar' maken onze identiteit. Het vormt onze basis én het vertrekpunt voor nieuwe plannen en initiatieven.

HOOFDSTUK 3: ONTWIKKELINGEN EN TRENDS

Gennep veert al eeuwen mee met de ontwikkelingen. Onze gemeente trotseert alle tijden en vindt haar weg. Dat blijven we doen met alles wat de komende jaren op ons afkomt.

In hoofdstuk 3 leest u over de ontwikkelingen en trends die onze gemeente zullen vormen, zoals klimaatadaptatie en duurzaamheid, digitale netwerken en de participatiesamenleving.

HOOFDSTUK 4: SPEERPUNTEN VAN DE OMGEVINGSVISIE

Bent u benieuwd waar de kansen liggen en wat onze prioriteiten zijn voor ontwikkelingen? Lees dan hoofdstuk 4.

Hier bespreken we de mogelijkheden voor plannen en ideeën die de bestaande kwaliteiten kunnen versterken.

We hebben hier vier speerpunten van gemaakt:

1. Samen maken we Gennep cultuurrijk
De geschiedenis ligt hier voor het oprapen. Al sinds de Romeinen heeft Gennep een prominente positie op de kaart en dat zie je terug. Daarnaast heeft Gennep met haar bijzondere natuurlandschap nog een troef in handen. Samen maken we onze omgeving nog mooier door de vrijetijdseconomie te versterken en te zoeken naar koppelkansen bij water- en natuuropgaven.

2. Samen maken we krachtige kernen en vitale werkgebieden
Fijn wonen kan alleen in een aantrekkelijke en toekomstbestendige leefomgeving, met een
passend aanbod van woningen en voorzieningen voor alle doelgroepen. Een bruisend kernwinkelgebied en voldoende winkelvoorzieningen in de kernen horen daar bij. Een goed vestigingsklimaat voor ondernemers is erg belangrijk.

3. Samen maken we een hoog, droog en veilig Gennep
Aan een veilige, prettige en gastvrije omgeving blijf je werken. Zeker gezien alle grote opgaven die op ons afkomen, zoals klimaatverandering en hoogwaterstanden. Een veilige omgeving creëren we niet alleen voor onszelf, maar ook voor onze (klein)kinderen.
Daarom staat duurzaamheid in onze gemeente centraal.

4. Samen maken we de samenleving en (digitale) verbindingen sterker
Het rijke verenigingsleven en lokale initiatieven stralen kracht uit. Wat kan er veel moois bloeien als inwoners samenwerken! Dat willen we graag behouden en versterken. Maar ook letterlijke verbindingen in de vorm van veilige wegen en duurzame vervoersmogelijkheden stimuleren we. De toegang tot onze gemeentelijke organisatie maken we transparant en toegankelijk. Samen ondersteunen en helpen we elkaar.

HOOFDSTUK 5: UITVOERING

In dit hoofdstuk gaan we over tot actie. Per thema zijn acties uitgewerkt en geven we aan wat onze rol is. In hoofdstuk 5 nodigen we u uit om dit samen met ons op te pakken!

PROCESWIJZER

Bent u geïnspireerd geraakt? Heeft u een plan of een idee dat u wilt realiseren in onze gemeente? Bekijk de proceswijzer, hiermee helpen we elkaar op weg.

HOOFDSTUK 6: GEMEENTELIJK KWALITEITSMENU

Samen maken we Gennep mooier. Wanneer u een plan ontwikkelt verwachten we dat uw plan daar ook een steentje aan bijdraagt. Op welke manier we dit vragen, leest u in hoofdstuk 6.

HET OPSTELLEN VAN DE OMGEVINGSVISIE DEDEN WE SAMEN:

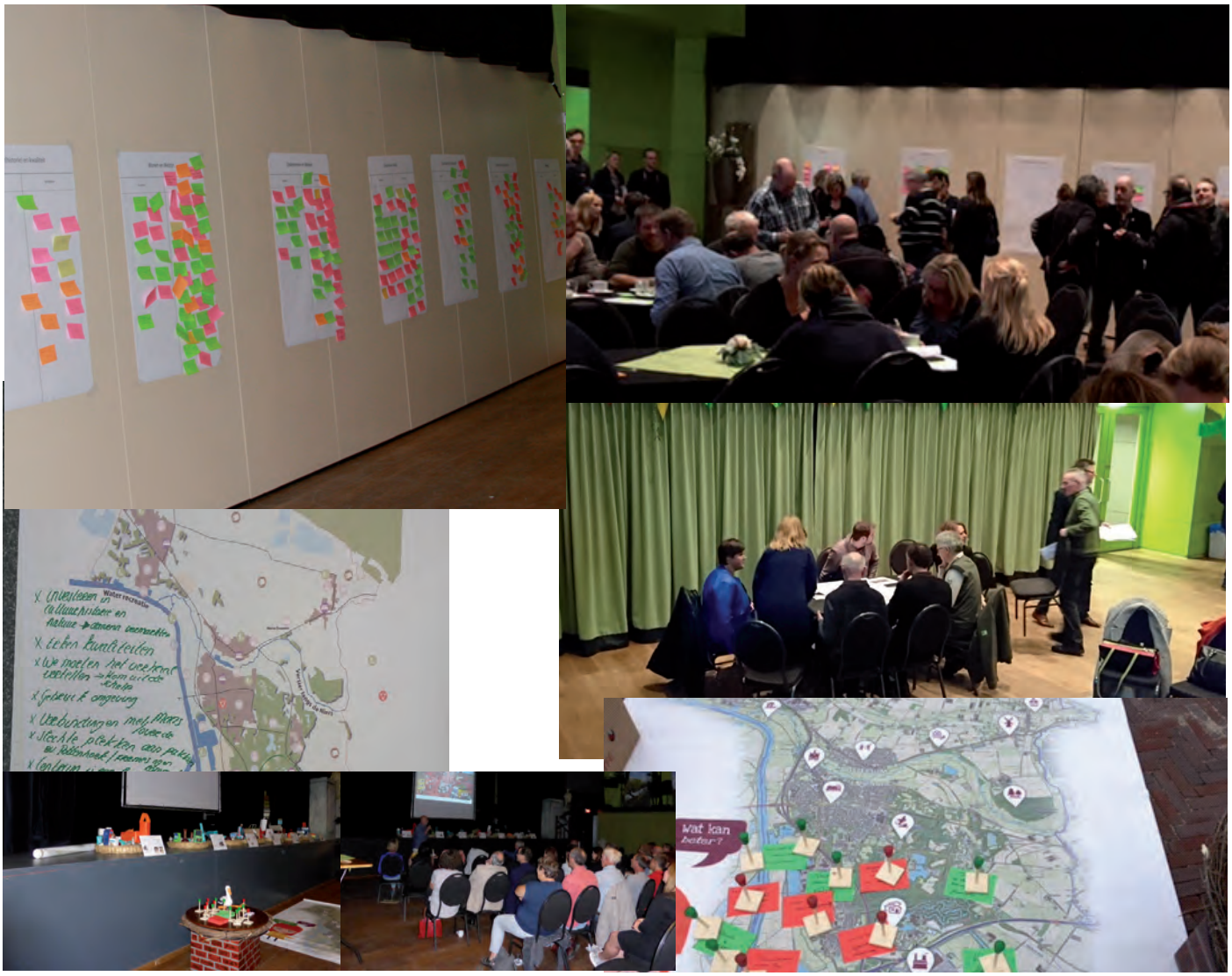

Op 12 september 2017 vond de Aftrap van de omgevingsvisie plaats. Tijdens deze avond hebben we bepaald hoe wij als gemeenteraad, college van burgemeester en wethouders en ambtelijke organisatie de omgevingsvisie willen maken. Samenwerken met onze inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties stond voorop.

Op de open bijeenkomst 'Avond van de omgevingsvisie' kon iedereen zijn inbreng geven over koester en verbeterpunten van Gennep. De gemeenteraad is hier samen met Dorps- en wijkraden, woningbouwcorporaties, zorginstellingen, provincie, waterschap, land- en tuinbouworganisaties, natuurbescherming, de Veiligheidsregio en kunst- en cultuurorganisaties bij betrokken.

Op een bijeenkomst voor genodigden konden de aanwezigen vanuit hun rol, kennis of belangstelling meepraten over de koester- en verbeterpunten van Gennep rondom de vier thema´s (daarover leest u meer in hoofdstuk 3). Op drie bijeenkomsten voor beleidsmedewerkers van de gemeente en het bestuur hebben we samen waarden en acties uitgewerkt.

Met een kunstig gemaakt ooievaarsnest zijn drukbezochte plekken bezocht, zoals scholen, pleinen, verenigingen, evenementen.

Tijdens het wereldcafé, een open bijeenkomst waarbij iedereen zijn inbreng kon geven, zijn de waarden en speerpunten besproken die uit het interactieve proces zijn voortgekomen.

De cultuurcoach van Stichting 'Doejemee' heeft alle basisscholen bezocht. Ze heeft de leerlingen gevraagd hun wensen en ideeën te verbeelden. Ook hier werd gebruik gemaakt van een eigen ooievaarsnest waar ideeën uitgebroed kunnen worden.

1.2 WAAROM STELLEN WE DEZE VISIE OP?

De samenleving is volop in beweging. Denk aan de klimaatverandering en de overgang naar duurzame energie, de toenemende technologisering en digitalisering, veranderingen in de bevolkingsopbouw en schaalvergroting in de landbouw. Allemaal ontwikkelingen die invloed hebben op ons dagelijks leven. Ook de maatschappelijke verhoudingen veranderen, net als de rol van de overheid. Inwoners en bedrijven nemen steeds meer zelf het initiatief om vraagstukken op te pakken. De gemeente stimuleert en faciliteert steeds meer. Om goed in te kunnen spelen op deze ontwikkelingen, vinden we het belangrijk een nieuwe, integrale omgevingsvisie op te stellen voor gemeente Gennep. Deze omgevingsvisie is ook de verplichte opvolger van de bestaande structuurvisie en loopt vooruit op de nieuwe Omgevingswet.

Plenaire gedeelte van een interactieve bijeenkomst

In de omgevingsvisie beschrijven we wat onze visie voor de komende 10 tot 15 jaar is op de fysieke leefomgeving. We kunnen daarbij niet zonder de inbreng van en samenwerking met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners. Samen met hen is deze omgevingsvisie tot stand gekomen. Wat ons betreft is dit niet het sluitstuk van de dialoog. Wij zien het als een start van een proces waarin inwoners, ondernemers, maatschappelijke partners en gemeente samen blijven optrekken om de fysieke leefomgeving van onze gemeente verder vorm te geven.

Waar bent u trots op?

1.3 HOE IS DE OMGEVINGSVISIE TOT STAND GEKOMEN?

Bij het opstellen van de omgevingsvisie zijn een aantal stappen doorlopen. Er is een inventarisatie gemaakt van de gebiedswaarden en het geldende beleid. Ook is inbreng gevraagd van veel betrokkenen, inwoners en organisaties. Hen is gevraagd de waarden van Gennep te benoemen en de ambities die in de gemeente leven. Deze input hebben we verwerkt en gebundeld in de omgevingsvisie. Zo is samengewerkt om deze omgevingsvisie te maken.

1.4 HOE NU VERDER?

De Omgevingsvisie is opgesteld met het oog op de komende 15 jaar. De stip op de horizon die wij nu geven komt voort uit hoe we nu aankijken tegen de toekomst. Dit beeld, onze visie en ontwikkelingen in onze leefomgeving zullen veranderen. Visievorming houdt daarom nooit op. Met de uitwerking van de visie in programma´s, regels en omgevingsplannen zullen nieuwe vraagstukken en nieuwe ideeen opkomen.

Bovendien werken we samen met andere partijen, onze inwoners, organisaties, gemeenten binnen de regio en de provincie. De omgevingsvisie kan aangepast worden door de gemeente. De Omgevingswet geeft geen vaste termijn waarbinnen dit moet gebeuren, maar gaat uit van een beleidscyclus. Nieuwe ontwikkelingen leiden tot nieuwe visievorming en waar nodig nieuwe maatregelen of algemene regels.

DE IDENTITEIT VAN GENNEP 2

2.1 IDENTITEIT

De identiteit van Gennep zit in kwaliteiten die bij de hele gemeente horen en bij kwaliteiten voor een specifiek gebied. Sommige ontwikkelingen passen beter in het ene gebied dan in het andere gebied. Daarom wordt per deelgebied inspiratiegeboden voor wat in dat gebied goed past.

ALGEMENE IDENTITEIT

De kernkwaliteiten van Gennep zijn te vinden in het unieke afwisselende landschap, de rijke historie en de sociaal- maatschappelijke identiteit en haar omgeving. In deze paragraaf kunt u meer lezen over deze kernkwaliteiten.

KERNKWALITEITEN PER GEBIED

In onze gemeente zijn er ook verschillen. Dit wordt duidelijk door te kijken naar de deelgebieden. Deze gebieden zijn zichtbaar gemaakt op de identiteitskaart van Gennep *(bekijk deze kaart op bladzijde 20).*

De kernkwaliteiten zijn gebaseerd op de inrichting, het gebruik en de ruimtelijke kenmerken van deze gebieden. Nieuwe ontwikkelingen moeten hier natuurlijk in passen en deze als het kan versterken! Voor ieder deelgebied benoemen we de kansen waarmee we de kernkwaliteiten samen kunnen versterken. Wilt u hier meer over weten? In paragraaf 2.2 leest u meer over de bijzondere deelgebieden.

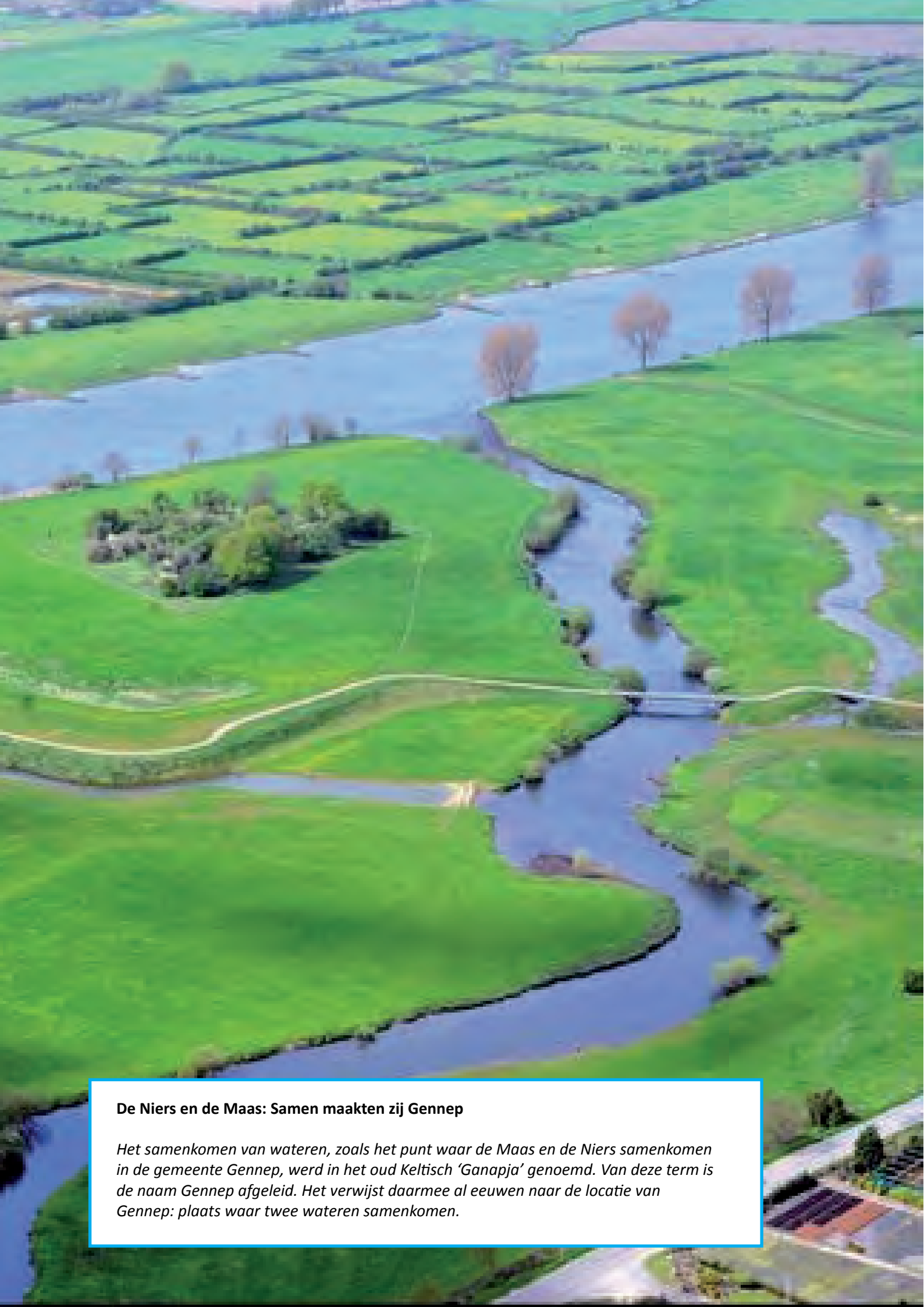

De Niers en de Maas: Samen maakten zij Gennep

Het samenkomen van wateren, zoals het punt waar de Maas en de Niers samenkomen in de gemeente Gennep, werd in het oud Keltisch 'Ganapja' genoemd. Van deze term is de naam Gennep afgeleid. Het verwijst daarmee al eeuwen naar de locatie van Gennep: plaats waar twee wateren samenkomen.

2.1.1 LANDSCHAP

Landschappelijke kernkwaliteiten:

- Afwisseling in het landschap met water en hoogteverschillen
- Agrarische karakter
- Landelijk wonen
- Parels in het landschap:
  - o Het Maasdal en het Niersdal als structuurdragers
  - o Kwelwater aan de voet van het Reichswald met natuurontwikkeling Koningsven - De Diepen en de Banen
  - o De Maasduinen met bossen en de Gennepse Hei

GROTE AFWISSELING IN HET LANDSCHAP

Het landschap in de gemeente is afwisselend en rijk aan hoogteverschillen. Binnen een vrij klein gebied zijn veel verschillende landschappen met allerlei soorten grondgebruik terug te zien.

Het landschap van onze gemeente is voor Nederlandse begrippen uniek. Het valt op door de bijzondere diversiteit en hoogteverschillen. Deze worden veroorzaakt door de verschillende bodemtypen en geomorfologie. Dit landschap van stuwwal, rivierduinen en rivierdalen is het resultaat van eeuwenlange erosie door ijs, water en wind. ***Vooral de intensiteit en het relatief kleine gebied waarin al deze bijzondere elementen in meer of mindere mate zichtbaar zijn, is ongekend.*** De verschillen in de ondergrond hebben in de loop der eeuwen geleid tot een variatie aan grondgebruik. Dit maakte een scala aan landschapstypen die nog steeds zichtbaar zijn in het landschap. Maar, ze worden ook aangetast door onze moderne gebruiksfuncties. Het landschap wordt doorsneden door infrastructuur of aangetast door afgravingen en waterberging.

WATER ALS STRUCTUREREND ELEMENT

Het water speelt in onze gemeente al eeuwen een grote rol. Beken en rivieren hebben hun sporen achtergelaten in het landschap. Nog steeds hebben de Maas en de Niers invloed op het wonen en werken in onze gemeente.

Water heeft een grote bijdrage geleverd aan de bijzondere ondergrond van het landschap. De oude Rijnloop en de latere Maas en de Niers hebben samen met wind en ijs het landschap gevormd. Het punt waar de Maas en de Niers samenkomen, vormt nog steeds een bijzonder element in het landschap. De Aaldonkse beek en de Leigraaf liggen in oude rivierbeddingen en vormen in de huidige tijd een rivierdal.

Aan de voet van de stuwwal komt hier kwelwater naar boven. Dit wordt deels afgevoerd via beken en deels opgevangen in vennen. In het gebied spelen ook problemen: verdroging van beken en wateroverlast in natte perioden. Het water biedt daarmee beperkingen maar geeft ook kansen voor landschap, natuur en recreatie.

DE NATUURWAARDEN

Onze gemeente is rijk aan natuur- en ecologische waarden door het bijzondere en afwisselende landschap.

De grote diversiteit van het landschap creëert bijzondere natuurwaarden. De overgang van nat naar droog, van hoog naar laag, open tot besloten en van zand naar klei zorgen voor een grote ecologische diversiteit. Maar, deze kwaliteiten staan onder druk door normalisatie van de waterlopen en ontwatering voor de landbouw.

HET AGRARISCHE KARAKTER

Het agrarische karakter met het boerenleven en erven in verschillende verschijningsvormen maken een belangrijk deel uit van het landelijk gebied.

Opvallende open veldontginningen, oude bouwlanden bij de dorpen en het afwisselende Maasheggen landschap zijn een markant onderdeel van het historische landschap. Samen met de hedendaagse agrarische bedrijven geven zij vorm aan het landelijk gebied.

Molen 'De Reus', Ottersum

Historische vestingstad Gennep

Antonius Abt Kapel Ven - Zelderheide

Bebouwingslint

Klooster Maria Roepaen

Genneperhuis, vestingwerk

Oudste veldontginning Ottersumse veld

Het Petershuis

2.1.2 CULTUURHISTORIE

Cultuurhistorische kernkwaliteiten:

- Waardevolle objecten, structuren en landschapstypen uit alle perioden uit de geschiedenis

- Historische agrarische karakter:
  - o Bebouwingslinten en buurtschappen
  - o Oudste ontginningspatronen bij het Ottersumse veld
  - o Veldontginning onder Ven-Zelderheide
  - o Graslandontginningen: de Maasheggen in de uiterwaarden van de Maas bij Heijen
  - o Jonge heideontginningen bij het Koningsven

- Bijzondere cultuurhistorische bebouwing:
  - o Circumvallatielinie
  - o Het Genneperhuis (vestingwerk)
  - o Historische vestingstad Gennep
  - o Huis Heijen: kasteel, boerderij en kasteeltuin
  - o Klooster Maria Roepaen met landgoed
  - o Molen bij Ottersum
  - o Kapel in Ven-Zelderheide
  - o Landgoed Zelder (Merovingisch grafveld met 131 graven)

- Historisch waardevolle infrastructuur:
  - o Maas
  - o Duits lijntje
  - o Historische wegen
  - o Route N271 langs historische route

LANGE GESCHIEDENIS CREËERT EEN RIJKE CULTUURHISTORIE

Onze gemeente is rijk aan cultuurhistorisch waardevolle objecten, structuren en landschaps-typen daterend uit alle perioden van de geschiedenis. De lange bewonings-geschiedenis heeft haar zichtbare en onzichtbare sporen in de identiteit van Gennep achter gelaten.

De lange bewoningsgeschiedenis is al gestart in de Oude steentijd (ca. 11.000 jaar geleden). De historie heeft haar sporen nagelaten. De zichtbare sporen zijn te zien in het landschap en de archeologische vondsten. Alle lagen en tijdsvakken van de Nederlandse geschiedenis komen voorbij.

HISTORISCH AGRARISCH KARAKTER

De agrarische buurtschappen en ontginningspatronen in het landschap zijn het resultaat van eeuwenlange grondbewerking. Ontginningspatronen zijn nog altijd zichtbaar.

De eerste landbouw ontstond op de randen van de rivier-duinen naar het Maas- en Niersdal. De Maas vormde een belangrijke handelsroute in de Romeinse Tijd. De ligging nabij de handelsroute zorgde voor welvaart. Vanaf de Middeleeuwen werd het land steeds verder ontgonnen, als kamp- of veldontginningen. Zo ontstonden agrarische buurtschappen en linten. Gebruik van het potstalsysteem heeft bijgedragen aan een groot verschil tussen schrale en vruchtbare gronden, wat nu nog is terug te zien aan het bos en heidegebied en de rijke landbouwgebieden.
De bevolking in de regio groeide gestaag in de 18e en 19e eeuw. In die periode werden de heidegebieden bebost voor de houtproductie.
Met de turf- en kleiwinning bloeide de pottenbakkersnij-verheid op.

Landgoed Zelder

Pleisterplaats Pottenbakkerij aan N271

Huis Heijen

Zandpoort doorkijk Zandstraat

BIJZONDERE CULTUURHISTORISCHE BEBOUWING

Onze gemeente is rijk aan cultuurhistorische bebouwing, waarmee de rijke en bijzondere geschiedenis zichtbaar blijft.

In de Romeinse tijd ontstond aan de monding van de Niers in de Maas een Romeins fort. Deze groeide uit tot een burcht, het Genneperhuis. Rondom de burcht is halverwege de 17e eeuw een verdedigingswerk aangelegd. Deze werd over een lange linie opgebouwd uit grachten, schansen en dijken. Nog steeds worden er sporen van de oude bewoningsgeschiedenis teruggevonden in de ondergrond. De aanwezigheid van de burcht en de ligging nabij de grens zorgde ervoor dat de stad Gennep meerdere malen van bestuur wisselde. Belegeringen vonden regelmatig plaats. Hierdoor werd nooit een grote welvaart bereikt. De geïsoleerde ligging tussen de Maas en de Duitse grens maakten wel dat de stad een zelfstandig karakter behield. Dit karakteriseert nog steeds onze samenleving. In de bijlage is een lijst met de (rijks-)monumenten van Gennep opgenomen.

HISTORISCH WAARDEVOLLE INFRASTRUCTUUR

De oude water- en wegenstructuren bepaalden de geschiedenis van Gennep en vormen historisch waardevolle infrastructuur.

De oorspronkelijke verbindingsweg in noord – zuidrichting is nog terug te zien in de loop van de provinciale weg N271. Begin 20e eeuw creëerden ontginningen een rechtlijnige verkaveling en wegenstructuur. In deze periode werd de Maas gekanaliseerd.

Eind 19e eeuw realiseerde men de brug over de Maas en het Duits lijntje (een zeer vroege spoorweg tussen Boxtel en Wesel). Bedrijven zoals de papierfabriek Gennep (PaGe) maakten gebruik van de ligging aan het water en de spoorlijn.

In de tweede helft van de 20e eeuw werd het landelijk gebied steeds meer eenvormig met strakke lijnen en bebouwingslinten door verkaveling en grootschalige ontginningen.

DE OOIEVAAR VERTELT...

“DE INWONERS VAN GENNEP: SAMEN MAKEN ZIJ GENNEP”

Mijn gemeente Gennep: een vriendelijke vesting, prachtig gelegen in het groen en gezegend met een rijke cultuurhistorie. Dat positieve beeld kan ik, als één van de bekendste bewoners, alleen maar beamen. Vanuit mijn unieke, hoge positie heb ik een aardig beeld van de Maas- Niersgemeente en haar 17.000 inwoners.

Wie deze mensen zijn? Vanuit de hoogte lijken ze allemaal op elkaar. Vaak op de fiets of te voet, onderweg naar een bezienswaardigheid, een zonnig terras of gewoon naar de supermarkt. Volgens mij zijn de Gennepenaren best relaxt. En gastvrij. Heel wat toeristen laten zich hier inspireren bij de VVV. Ik zie op afstand dat ze zich welkom voelen.

De Gennepenaren vinden het ook leuk om elkaar te ontmoeten. Kijk alleen maar naar de vele feestjes hier voor de deur, stuk voor stuk georganiseerd door enthousiaste vrijwilligers en verenigingen.

Regelmatig sla ik mijn vleugels uit voor een inspectie van de gemeente. Dan merk ik altijd: “zo afwisselend als het Gennepse landschap, zo verschillend zijn de Gennepenaren.” De bewoners van het stadscentrum van Gennep hebben de allure die past bij de stadsbewoner. Maar de inwoners van de omliggende dorpen hebben ook zo hun bijzonderheden!
In vogelvlucht: in Heijen voelt men zich soms een buitenbeentje. Maar ik zie zo dat dit dorp met de haven, bedrijventerreinen, recreatieparken en mooie ligging, van grote waarde is. Ven-Zelderheide, de kleinste kern, is een hechte gemeenschap. In de knusse Huuskamer hebben de dorpsgenoten nog tijd voor elkaar. Ook in Milsbeek is zo’n plek gerealiseerd. Dit was vroeger een boerendorp, maar nu wonen er veel mensen uit de stad. Deze mensen brengen hun eigen dynamiek mee. Dynamisch is het ook in Ottersum. Daar is altijd wat te doen. Jong en oud voelt zich er thuis.

Er is niet één persoon als ‘dé Gennepenaar’ aan te wijzen. Hiervoor verschillen ze onderling teveel. Toch zie ik vanuit mijn perspectief vooral overeenkomsten. Nog steeds hebben de mensen hier zorg en aandacht voor elkaar. Ze zijn ook trots op hun omgeving, maar dat schreeuwen ze niet van de daken. Daarom doe ik dat maar, samen met mijn familie. Via de camera hebben we landelijke bekendheid gezocht.

Zo zetten we Gennep samen goed op de kaart!

U vraagt zich misschien af: waarom een ooievaar als thema? We hebben dit gekozen omdat de ooievaar zich hier ‘genesteld’ heeft en niet meer weg te denken is uit de gemeente Gennep. De ooievaar als symbool voor geboorte, vernieuwing en een mooie toekomst!

2.1.3 DE INWONERS VAN GENNEP: ONS KARAKTER

Sociaal-maatschappelijke kernkwaliteiten:

- Zorgzaam en betrokken karakter, gemeenschapszin
- Actief verenigingsleven, veel activiteiten
- Aanwezigheid kunst en cultuur, met een hoogtepunt in de keramiek
- Bescheidenheid
- Hoog aandeel vakmensen

ZORGZAAM EN BETROKKEN KARAKTER

De inwoners van Gennep zijn zorgzaam en op elkaar betrokken, vooral in de dorpen.

De zorgzaamheid is te zien in de vroegere zorgcomplexen in de gemeente, zoals het rustoordcomplex Maria Roepaen en de Sint Augustinusstichting voor verstandelijk gehandicapten. De Streekwerkplaats voor personen met een verstandelijke beperking is ontstaan onder de vleugels van de Augustinusstichting en is de voorloper van het huidige Intos. Met de veranderende zorgvraag uit de samenleving wijzigde de functies van deze complexen. Gelukkig zijn het inspirerende locaties geworden voor evenementen met (boven)regionale uitstraling.

GEMEENSCHAPSZIN

De onderlinge betrokkenheid is te zien aan de hechte gemeenschappen en vele actieve (sport)verenigingen.

In onze gemeente zijn veel (sport-, muziek-) verenigingen waarin vrijwilligers actief zijn. We staan voor elkaar klaar (nabuurschap). Zou dit zijn oorsprong hebben in de aanwezigheid van de vele zorginstellingen binnen de gemeente, waardoor men bewuster is van de kwetsbare medemens? De inwoners van de stad Gennep zijn 'stadser'. Zoals dat gaat in een stad, is hier de sociale cohesie minder vanzelfsprekend.

Binnen de gemeente zijn nog altijd diverse organisaties en verenigingen die gericht zijn op mensen met een beperking. In buurten en wijken is een sterke gemeenschapszin, er worden veel activiteiten georganiseerd. Naast de verenigingen spelen buurt- en dorpshuizen daarin een belangrijke rol.

KUNST EN CULTUUR

Veel inwoners zijn actief op het gebied van kunst en cultuur(historie). Keramiek speelt een belangrijke rol.

In onze gemeente zijn veel inwoners lid van fanfares, carnavalsverenigingen en dans- en theatergroepen. Daarnaast zijn veel mensen betrokken bij (beeldende) kunst. Het voormalige kloostercomplex Maria Roepaen vervult een belangrijke culturele functie. Het verzorgt concerten, festivals, biedt ruimte voor verhuur en verzorgt groepsactiviteiten. Daarnaast worden diverse evenementen georganiseerd.

Al 25 jaar wordt Keramisto georganiseerd in Milsbeek en Plasmolen (gemeente Mook en Middelaar), een internationaal evenement op het gebied van keramiek. De keramische kunst speelt een belangrijke rol in de gemeente, waar veel historische en hedendaagse elementen verwijzen naar de pottenbakkers-historie van de "Keramiekgemeente Gennep". Hierin profiteert Gennep van de nabijheid van de kunstenaarsgemeenschap die op de St. Jansberg is ontstaan. Nog steeds wonen veel kunstenaars in Gennep en de naburige gemeente Mook en Middelaar. Er worden evenementen (Summmertime in de zomerperiode en de Open Monumentendag) georganiseerd. Ook diverse fiets- en wandelevenementen komen in de gemeente (bijvoorbeeld de Holland Ladies Tour en de Nijmeegse Vierdaagse).

BESCHEIDENHEID

De Gennepenaar is over het algemeen bescheiden over de kwaliteiten van zijn eigen omgeving.

Onze gemeente wordt goed bezocht door toeristen en recreanten. Maar we zijn bescheiden in het uitdragen van de kwaliteiten van onze leefomgeving. Misschien beseft de Gennepenaar niet hoe waardevol en bijzonder ons landschap en cultuurhistorie zijn? Door het bescheiden karakter wordt de toeristische potentie nog niet ten volle benut. En hoewel we over het algemeen tevreden zijn over de leefomgeving (Veiligheidsmonitor 2017) zeggen we niet zo snel dat we trots zijn dat we uit Gennep te komen.

HOOG AANDEEL VAKMENSEN

Onze inwoners worden getypeerd door een 'handen uit de mouwen' – mentaliteit.

In onze gemeente zijn verschillende buurten met lage inkomens, maar over het geheel genomen heeft de Gennepenaar een gemiddeld inkomen (CBS, cijfers van 2018). Hieruit volgt dat de inkomensverschillen tussen buurten groot is. De Gennepse bedrijvigheid richt zich verhoudingsgewijs meer op laag- en middelbaar opgeleid personeel. Landbouw, industrie, delfstoffenwinning komt in verhouding tot het Nederlandse gemiddelde vaker voor. De meeste bedrijven zijn te vinden in de handel en specialistische zakelijke dienstverlening. Bedrijven voor hoger opgeleid personeel, bijvoorbeeld op het gebied van advisering en informatiebeheer, komen minder voor.

2.1.4 WONEN, WERKEN, INFRASTRUCTUUR

Kernkwaliteiten:

- Diversiteit stads- en dorpsgemeenschappen
- Goed voorzieningenniveau
- Bedrijventerreinen met een eigen karakter
- Ruimte voor nieuwe bedrijvigheid
- Goede noord- zuid verbinding
- Nabijheid snelwegen

WONEN

In onze gemeente is diversiteit aan woonkernen, van de stad Gennep tot kleine buurtschappen.

De gemeente Gennep bestaat uit vijf kernen: de stad Gennep, Heijen, Milsbeek, Ottersum en Ven – Zelderheide (in paragraaf 2.3 gaan we uitgebreider in op de kernen).

In het landelijk gebied liggen diverse buurtschappen: Aaldonk, Dam, De Looi, Hekkens, Smele en Zelder.
De kernen zijn ontstaan langs de Spiekerbeek, de Kroonbeek, de Niers en de Maas. In de Rijksvluchthaven liggen woonboten. Aan de Davidlaan is een standplaats voor één woonwagen.

BEDRIJVIGHEID

We huisvesten een breed scala aan bedrijvigheid, van de agrarische sector tot recreatie en industrie.

Verspreid door het landelijk gebied liggen agrarische bedrijven, woningen en op enkele plekken een niet-agrarisch bedrijf. In het noordelijk deel van het landelijk gebied is de bebouwingsdichtheid hoger dan in het zuidelijk deel. Het bosgebied heeft voornamelijk een recreatieve functie, met (mini)campings, huisjesparken en horeca. Ook wordt het bos gebruikt door maatschappelijke bedrijven. In de uiterwaarden van de Maas (waar de rivier met hoog water uitdijt) ligt de rioolwaterzuiveringsinstallatie.

De gemeente heeft een aantal bedrijventerreinen. Bij de stad Gennep ligt het bedrijventerrein Moutstraat. In de kern Gennep ligt bedrijventerrein De Heij. Bij Milsbeek liggen de bedrijventerreinen Ovenberg en Drie Kronen. Nabij de haven van Heijen liggen De Groote Heeze en Hoogveld. Ten zuiden van de A77 liggen De Grens en het nieuwste bedrijventerrein De Brem. Hier is nog ruimte voor de nieuwvestiging van grootschalige bedrijven.
Bij het bedrijventerrein Hoogveld ligt een haven, waar bedrijven gebruik maken van de Maas voor het transport van zand, grind, bouw- en afvalstoffen.
Het project ´Uitbreiding haven Heijen´ omvat de uitbreiding van de Haven Heijen met een nieuw watergebonden bedrijventerrein van circa 12,6 hectare. Daarnaast wordt er bijna 12 hectare natuur gerealiseerd en de hoogwaterbescherming verbeterd.

INFRASTRUCTUUR

De ontsluiting in onze gemeente loopt via snelwegen en provinciale wegen, maar er is ook aandacht voor fietsverkeer.

Gennep wordt ontsloten door de A77 in oost westelijke richting en door de N271 in noord-zuidelijke richting. Bij Ottersum haakt de N291 aan op de N271, waarmee de kernen Ottersum, Ven-Zelderheide worden ontsloten. De stad Gennep wordt in westelijke richting ontsloten door de N264 op de A73. De oorspronkelijke spoorlijn het Duitse lijntje is er niet meer en wordt gebruikt als wandel-/fietsroute. De Maas is een vaarweg voor binnenvaartschepen. In Gennep liggen een aantal bedrijven aan de haven die hier gebruik van maken. Mobiliteit is echter geen doel op zich, maar ondersteunend aan andere beleidsterreinen

IDENTITEITSKAART GENNEP

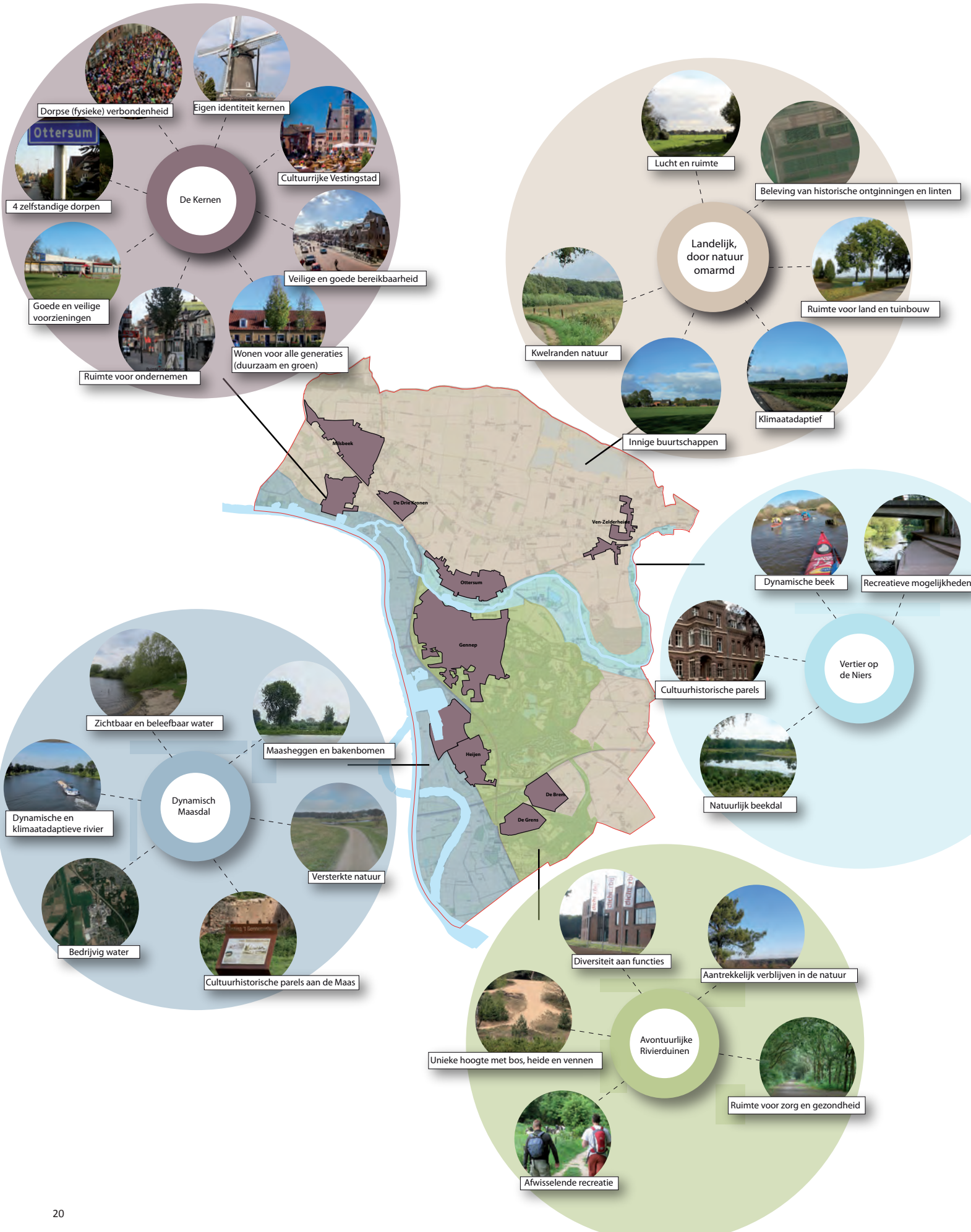

2.2 DEELGEBIEDEN

We onderscheiden de volgende deelgebieden:

1. Dynamisch Maasdal
2. Vertier op de Niers
3. Landelijk, door natuur omarmd
4. Avontuurlijke rivierduinen
5. De Kernen

MIRT - onderzoek Lob van Gennep (2018)

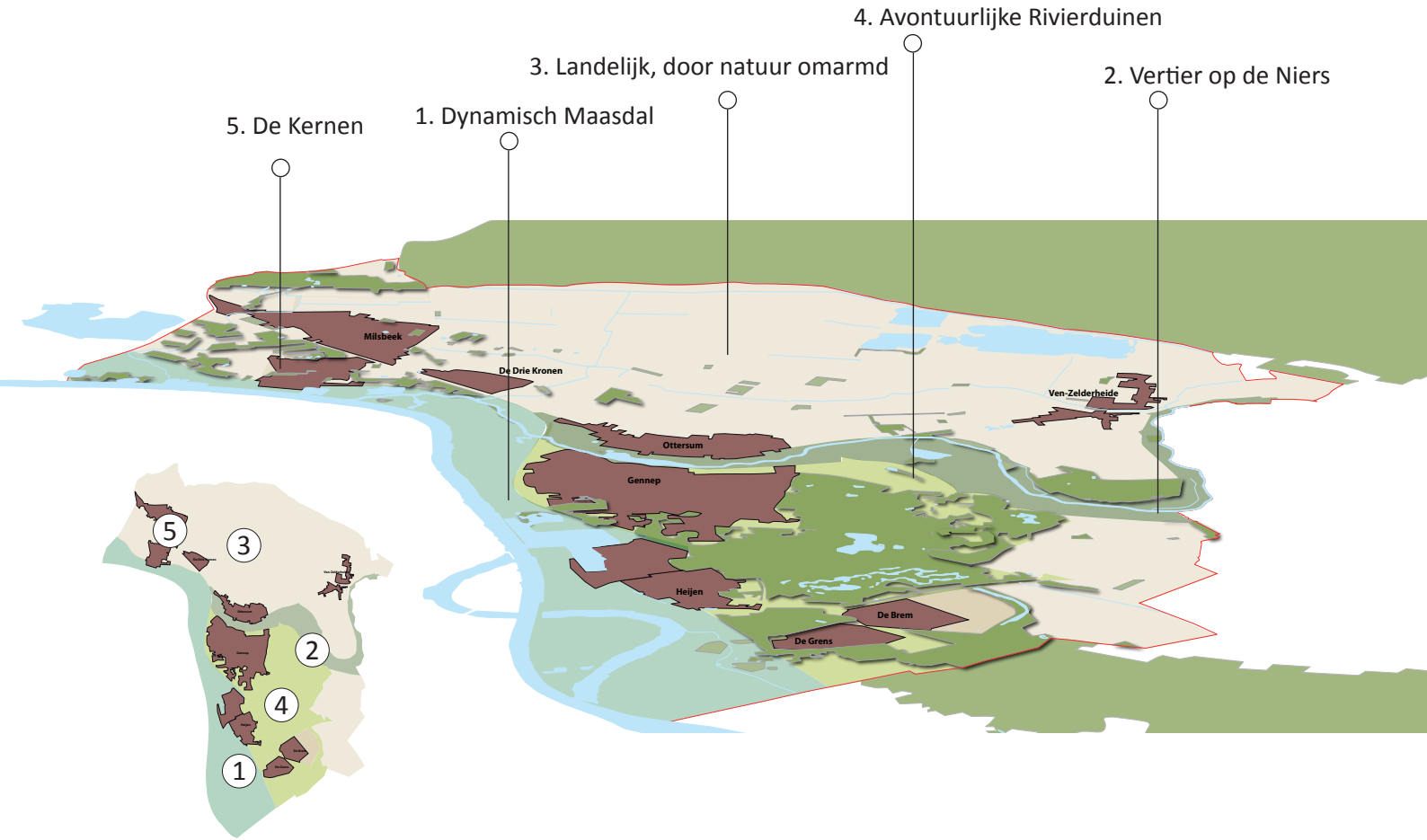

Dynamische en klimaatadaptieve rivier

Zichtbaar en beleefbaar water

Historische elementen: Maasheggen en bakenbomen

Dynamisch Maasdal

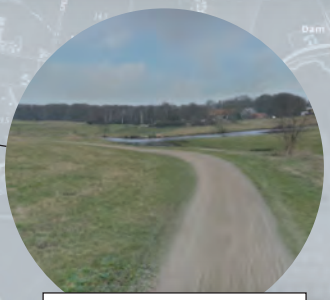

Versterkte natuur

Bedrijvig water

Cultuurhistorische parels

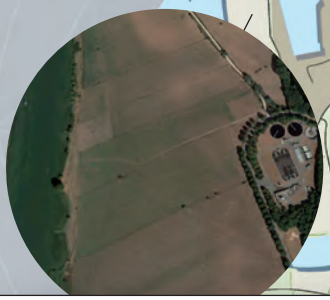

Drinkwatervoorziening

Steenfabriek

Maaskemp

Genneperhuis

Waterzuiveringsinstallatie

Ottersum

Gennep

Zelder

Paesplas

Hoogveld / De Groote Heeze

Heijen

Huis Heijen

A77

Bakenbomen

Maasheggen

Leigraaf

Boxmeer

- Ontwikkelingslocatie
- Waterrecreatie
- Industrie
- Cultuurhistorisch object
- Landschappelijke kwaliteit
- Camping

2.2.1 DYNAMISCH MAASDAL

Deelgebied het Dynamisch Maasdal omvat de Maas, haar meanders, de bijbehorende uiterwaarden en de haven met bedrijventerrein Hoogveld en De Groote Heeze. Het Maasdal wordt gekenmerkt door graslanden en Maasheggen in de uiterwaarden dat deels open en weids is. Andere delen zijn halfopen door opgaande beplanting en aanwezige bebouwing.

Kernkwaliteiten

- Dynamische en klimaatadaptieve rivier
- Historische elementen: Maasheggen en bakenbomen
- Cultuurhistorische objecten: Huis Heijen en het Genneperhuis
- Zichtbaar en beleefbaar water
- Bedrijvig water
- Versterkte natuur
- Drinkwater

DYNAMISCHE EN KLIMAATADAPTIEVE RIVIER

De Maas is dynamisch en kent hoge en lage waterstanden. Door aanpassing van de kades en verruiming van het rivierbed wordt gewerkt aan een klimaatadaptieve rivier.

De Maas wordt gevoed door regenwater. De Maas bereikt daardoor in de winter soms hoge waterstanden en in de zomer erg lage waterstanden. De hoge waterstanden kunnen, zeker in combinatie met hevige regenval, tot overstromingen leiden (zoals in 1993 en 1995). Daarom vinden in het Maasdal diverse programma´s en projecten plaats in verband met waterveiligheid en de waterkwaliteit. Een van die projecten is de aanpassing van de kaden langs de Maas en de Niers.

MAASHEGGEN EN BAKENBOMEN

De Maasheggen en bakenbomen zijn zichtbare historische elementen in de uiterwaarden van de Maas.

In de uiterwaarden zijn terrassen ontstaan gevormd door insnijding van de rivier in het landschap. Ook in deze tijd staan ze in de winter regelmatig onder water. Langs de Maas zijn een aantal historische elementen te vinden, zoals de Bakenbomen en de Maasheggen. De heggen hebben een landbouwkundige oorsprong. De Bakenbomen vinden hun oorsprong als baken voor de scheepvaart. Tegenwoordig zijn ze vooral van cultuurhistorische en landschappelijke waarde.

CULTUURHISTORISCHE PARELS AAN DE MAAS

In het Maasdal liggen de bijzondere cultuur historische parels die de geschiedenis van Gennep tonen.

Huis Heijen en het Genneperhuis zijn bijzondere historische gebouwen die allebei zijn ontstaan als verdedigingswerken. Het Genneperhuis is een kasteelruïne aan de monding van de Niers in de Maas.
De resten van de burcht en de grachten zijn gedeeltelijk blootgelegd en met wandelbruggen toegankelijk gemaakt. Huis Heijen is als waterburcht gebouwd in de 16e eeuw en diverse keren verwoest. In de vorige eeuw is de burcht gerestaureerd. Rondom het kasteel en het complex eromheen ligt nu een hoogwaterbescherming zodat het kasteel behouden blijft.

ZICHTBAAR EN BELEEFBAAR WATER

Langs de Maas zijn enkele paden en campings aanwezig, waardoor we kunnen genieten van het rivierlandschap van de Maas. De Maas is vanaf de doorgaande weg vooral zichtbaar in de buurt van Heijen.

Tussen de zuidelijke gemeentegrens en Heijen is het heggenlandschap en de overgang van Maasdal naar rivierduinen het beste zichtbaar en te beleven. Langs de Maas loopt grotendeels een fietspad. Ter hoogte van Milsbeek loopt een struinpad. Vlakbij Milsbeek zijn een paar campings en recreatieve voorzieningen aanwezig. De haven van Heijen heeft een aftakking naar de Paesplas, waar watersportfaciliteiten aanwezig zijn.

BEDRIJVIG WATER

Vanaf de binnenhaven bij Heijen maken enkele bedrijven gebruik van het water voor transport van zand, grind, bouw- en afvalstoffen. De Maas is een belangrijke doorgaande route voor de scheepvaart.

De Maas is van nature een regenrivier. De waterstanden kunnen daardoor bijzonder hoog of laag zijn. Door kanalisatie en stuwing van de Maas is scheepvaart meer tot ontwikkeling gekomen. Bij Heijen is een binnenhaven. Enkele bedrijven kunnen daarom gebruik maken van de Maas voor transport.

VERSTERKTE NATUUR

Op enkele plekken langs de Maas is waardevolle natuur aanwezig, bijvoorbeeld bij de monding van de Niers in de Maas en het Maasheggengebied bij Heijen.

Natuurwaarden zijn vooral aanwezig in de Gebrande Kamp, de Maaskemp, bij de monding van de Niers in de Maas en het Maasheggengebied bij Heijen met het Zuidereiland en de Leigraaf.

DRINKWATERVOORZIENING

Maaswater wordt gebruikt voor de drinkwatervoorziening van Zuidwest Nederland.

Water dat vanuit de gemeente Gennep de Maas instroomt (via oppervlaktewater, kwelwater, grondwater, de riolering, etc.) dient dus voldoende schoon te zijn, zodat geen extra zuiveringsinspanningen nodig zijn om van dit water drinkwater te maken. Gennep streeft naar een duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening en een goede kwaliteit van grond- en oppervlaktewater.´

Hoofdfuncties

- Waterveiligheid
- Waterinfrastructuur en watergebonden bedrijvigheid
- Landbouw / natuur

Nevenfuncties

- Ecologisch netwerk
- Cultuurhistorische elementen
- Recreatief medegebruik

Kansen

- Beleving van de Maas vanuit omgeving door meer openheid en bereikbaarheid
- Behoud en herstel cultuurhistorische
- Elementen, zoals Maasheggenlandschap en het verder beleefbaar maken van het Genneperhuis
- Herstel ecologische waarde/ biodiversiteit van Maasdal
- Grondgebonden landbouw als drager voor het (cultuurhistorische) landschap
- Inzetten op extensief recreatief medegebruik- door verschillende functies te combineren, zoals waterrecreatie, natuur, cultuurhistorie en routestructuren
- Groene stroom door de Maas
- Bevorderen transport over water

Waterrecreatie

Cultuurhistorisch object

Landschappelijke kwaliteit

Verbinding Niers en Genneperhuis

Maria Roepaen

Ottersum

Niers recreatie

De Looi

Zeldersche Driessen

Cultuurhistorische parels

Vertier op de Niers

Dynamische rivier

Natuurlijk rivierdal

Recreatieve mogelijkheden

2.2.2 VERTIER OP DE NIERS

Deelgebied Vertier op de Niers bevat de laatste negen kilometer van de rivier de Niers, het rivierdal van de Niers met buurtschap De Looi en natuurgebied Zeldersche Driessen. Het Niersdal wordt gekenmerkt door de slingerende bedding en de open graslanden in de rivierdalen,

Kernkwaliteiten

- Dynamische rivier
- Natuurlijk rivierdal
- Recreatieve mogelijkheden
- Cultuurhistorische parels

DYNAMISCHE RIVIER

De Niers heeft een brede bedding waarin het oerstroomdal nog herkend kan worden.

De Niers is een meanderende rivier die wordt gevoed door regenwater en grondwater. Het grootste gedeelte van de meer dan 100 kilometer lange rivier ligt in Duitsland. De Niers stroomt door een bedding die tijdens de voorlaatste ijstijd door de Rijn is gevormd. In de hoge terrasranden van de uiterwaarden kan het oerstroomdal nog herkend worden. Ter hoogte van Ottersum heeft de Niers een nevengeul.

NATUURLIJK RIVIERDAL

De uiterwaarden van de Niers zijn natte graslanden met in de binnenbocht het waardevolle natuurgebied de Zeldersche Driessen.

In de uiterwaarden van de Niers liggen nog een aantal agrarische bedrijven, waaronder enkele intensieve veehouderijen en een zorgboerderij. Tevens vinden zand- en grindontgrondingen plaats in het rivierdal. Buiten de bedding ligt natuurgebied de Zeldersche Driessen. Dit bosgebied is uniek vanwege de natuurlijke samenstelling van de beplanting op de rivierduinen.

RECREATIEF PERSPECTIEF

De Niers wordt gebruikt voor recreatie, zoals kanoën en wandelen. Men kan voor ontspanning terecht in cultureel centrum Maria Roepaen, het Nierspark en de Nierspromenade.

De Niers is niet alleen ecologisch waardevol maar ook vanwege de beleving van natuur en landschap. Op de Niers vindt waterrecreatie plaats. Het nabijgelegen culturele centrum Maria Roepaen faciliteert dit. Ten noorden van de stad Gennep ligt het Nierspark en de Niersprome-nade die in 2018 is gerealiseerd. In het westelijk deel, ter hoogte van Ottersum lopen wandelroutes en een laarzen-pad.

CULTUURHISTORISCHE PARELS AAN DE NIERS

Voormalige kloostercomplex Maria Roepaen vervult een belangrijke culturele functie voor Gennep en omgeving en vormt een cultuurhistorische parel aan de Niers.

Nabij de Niers ligt het culturele centrum Maria Roepaen met landgoed. Dit voormalige kloostercomplex Maria Roepaen vervult een belangrijke culturele functie in Gennep en de wijde omgeving. Het verzorgt concerten, festivals en verzorgt groepsactiviteiten.

Hoofdfuncties

- Waterveiligheid
- Ecologisch netwerk: rivierbedding, de Zeldersche Driessen

Nevenfuncties

- Extensieve dagrecreatie

Kansen

- Bereikbaarheid en beleefbaarheid Niersdal verbeteren
- Versterken recreatieve mogelijkheden Niers (waaronder de mogelijkheden voor recreatievaart)
- Waterkwaliteit verbeteren
- Inrichten als robuust watersysteem / klimaatopgave
- Versterken relatie Niers, Maas en stad Gennep
- Versterken cultuurhistorische identiteit
- Behouden en versterken halfopen kleinschalige landschap met kleinschalige landschapselementen
- Water, natuur en beleving koppelen
- Grondgebonden agrarisch medegebruik
- Versterken relatie stad Gennep en kern Ottersum

Lucht en ruimte

Historische ontginningen en linten

Landelijk, door natuur omarmd

Kwelranden natuur

Innige buurtschappen

Klimaatadaptief

Ruimte voor land en tuinbouw

2.2.3 LANDELIJK, DOOR NATUUR OMARMD

Dit deelgebied omvat het landelijk gebied tussen het bosgebied op de oude rivierduinen en de Duitse grens, de Lob van Gennep en Koningsven de Diepen.

Kernkwaliteiten

- Lucht en ruimte
- Ruimte voor land- en tuinbouw
- Innige buurtschappen
- Historische ontginningen en linten
- Kwelranden natuur waaronder Koningsven de Diepen
- Klimaatadaptief

LUCHT EN RUIMTE

Het open agrarische landschap geeft lucht en ruimte. Het vormt een opvallend contrast met de stuwwal aan de noordzijde.

Kenmerken van het landbouwgebied zijn de open agrarische velden met agrarische bedrijvigheid, bebouwing en beplantingslijnen in combinatie met de natuurlijke kwaliteiten van de rivierdalen, de stuwwal en de kwelgebieden aan de voet van de stuwwal. De openheid van het voormalig ontginningsgebied vormt een opvallend contrast met de stuwwal op de achtergrond.

RUIMTE VOOR LAND- EN TUINBOUW

Het landelijk gebied biedt ruimte aan de ontwikkeling van land- en tuinbouwbedrijven.

De agrarische sector, waarbinnen hoogwaardige landbouw een plek kan krijgen, draagt het karakter van het landelijk gebied. Maar, de agrarische sector staat onder druk door allerlei ontwikkelingen (toenemende eisen voor voedselveiligheid en dierenwelzijn, gezonde ecosystemen,hoogwatermaatregelen, zandafgravingen). De gemeente wil samen met de agrarische sector werken aan een vitaal platteland.

INNIGE BUURTSCHAPPEN

In het landelijk gebied zijn verschillende hechte buurtschappen te vinden.

De buurtschappen en kernen in het landelijk gebied hebben hechte gemeenschappen. Hier is men van nature geneigd om naar elkaar om te zien en voor elkaar klaar te staan.

HISTORISCHE ONTGINNINGEN EN LINTEN

Lijnen en patronen van vroeger geven structuur aan de ruimte.

In het landelijk gebied zijn de ontginningslijnen en –patronen bepalend voor de beleving van het gebied. Op een aantal plekken zijn de historische ontginningen nog duidelijk zichtbaar, zoals op het Ottersumse veld en ten zuiden van Ven – Zelderheide.
In dit deelgebied wordt landbouw gecombineerd met (versterking van) landschap en cultuurhistorie.

KWELRANDEN NATUUR

Aan de voet van de stuwwal komt kwelwater omhoog waardoor waardevolle natuur kan worden ontwikkeld. Op sommige plekken worden deze mogelijkheden benut en vindt al natuurontwikkeling plaats.

Dit gebied kent een aantal kleine waterlopen. De Aaldonkse beek, Spiekerbeek en Ossenbergsebeek liggen in een oude geul van de oer-Rijn. De Aaldonkse beek heeft hierdoor nog een bochtig karakter. Deze beek heeft voor een groot deel haar oorspronkelijke vorm behouden. De Teelebeek en de Kroonbeek zijn beide gegraven om het kwelgebied aan de voet van de stuwwal te ontwateren en geschikt te maken voor agrarisch gebruik. Kwelwater aan de voet van de stuwwal zorgt voor waardevolle natuur. Bij de Banen, de Diepen en het Koningsven vindt natuurontwikkeling plaats. Binnen de gemeentelijke grenzen ligt een klein gedeelte van het bos- en natuurgebied de St. Jansberg. Dit waardevolle gebied ligt op een stuwwal. Ook bij Zelder en Langeven is waardevolle natuur ontwikkeld.

Hoofdfuncties:

- Landbouw: voornamelijk grondgebonden landbouw, intensieve veehouderij op enkele toekomstbestendige locaties
- Natuur: langs beken, stuwwal, aan de voet van de stuwwal
- Rivierbed met bergend regime (wateropvang)

Nevenfuncties:

- Recreatie: zowel dag- als verblijfsrecreatie en daaraan gerelateerde functies
- Bedrijvigheid passend bij het karakter van het gebied
- Duurzame energievoorzieningen

KLIMAATADAPTIEF

Rondom de Maas spelen verschillende programma's in op de klimaatopgave. De Lob van Gennep is een van nature aanwezige laagte in het landschap.

Het gebied is van origine onderdeel van het rivierbed. Bij extreem hoog water, hoger dan in 1993 en 1995, stroomt het gebied in en wordt water als het ware 'geparkeerd'. Als gevolg daarvan treden stroomafwaarts lagere waterstanden op. Zo dragen we bij aan het voorkomen van overstromingen in gebieden stroomafwaarts van de Maas. We onderzoeken de mogelijkheden en randvoorwaarden om de hoogwaterbescherming en ruimtelijke kwaliteit in Lob van Gennep (zie kaart in hoofdstuk Context) te verbeteren als ook de waterbergende werking van het gebied te verbeteren en daarmee te zorgen voor lagere waterstand stroomafwaarts. De gemeente wil dat met de ingrepen voor dijkversterking en de inrichting van het rivierbed zoveel mogelijk kansen worden meegenomen voor de versterking van de cultuurhistorische en landschappelijke waarden.

Kansen:

- Infrastructuur afstemmen op aanwezig landbouw- en vrachtverkeer
- Opwekking van duurzame energie
- Doorontwikkeling van landbouwbedrijven op toekomstbestendige locaties
- Behoud oude en kleine ontginningsgebieden
- Recreatieve mogelijkheden benutten door verweving landbouw, natuur en recreatie, denk aan eco- en agrotoerisme
- Toegankelijkheid en aantrekkelijkheid voor recreatie verhogen
- Natuurontwikkeling aan de voet stuwwal (Koningsven en De Diepen), langs beken en door middel van erfbeplanting en kleine landschapselementen

Diversiteit aan functies

Aantrekkelijk verblijven in de natuur

Unieke hoogte met bos, heide en vennen

Avontuurlijke Rivierduinen

Ruimte voor zorg en gezondheid

Afwisselende recreatie

- Waterrecreatie
- Cultuurhistorisch object
- Landschappelijke kwaliteit
- Bedrijven
- Camping / vakantiepark

2.2.4 AVONTUURLIJKE RIVIERDUINEN

Dit deelgebied bevat de hoger gelegen gronden op de oostflank van het Maasdal (zonder de kernen Gennep en Heijen). De rivierduinen lopen vrijwel aaneengesloten vanaf Gennep naar het zuiden, met uitzondering van de laagte nabij de huidige A77 (ontstaan uit een oude geul). Het deelgebied wordt gekenmerkt door het besloten karakter met een grote variatie aan functies. Het bosrijke gebied is in feite herbeplante heide, die is ontstaan doordat de gronden hier zijn afgegraven voor verrijking van de akkers.

Kernkwaliteiten

- Unieke hoogtes met bos, heide en vennen
- Diversiteit aan functies
- Afwisselende recreatie
- Aantrekkelijk verblijven in de natuur

UNIEKE HOOGTES MET BOS, HEIDE EN VENNEN

Ten zuiden en oosten van de stad Gennep ligt een natuur- en bosgebied met heide en vennen op oude rivierduinen.

Dit gebied bestaat voornamelijk uit schrale zandgronden, waarop bos- en heidegebieden zijn te vinden. Kleine akkers en weilanden in het bosgebied vormen open plekken in het bos dat bijdraagt aan de beleving en natuurwaarde. In het bos- en heidegebied is een aantal bijzondere natuurparels te vinden, waaronder de schraalgraslanden en de Zeven Morgensiep (een ven). Het bosgebied bij buurtschap Diekendaal maakt deel uit van Natura2000-gebied de Maasduinen.

DIVERSITEIT AAN FUNCTIES

In de rivierduinen liggen veel verschillende functies zodat het een levendig gebied is.

In het bos- en heidegebied zijn diverse functies aanwezig, met name gericht op recreatie. Er zijn horecabedrijven en campings. Ook wordt het gebied gebruikt door dagbestedingen. Verschillende grootschalige functies, waaronder de A77, bedrijventerrein De Grens, De Brem en vakantiepark het Heijderbos, doorsnijden het gebied.

GENNEP
PIETERBUREN
326 KM.
ST. PIETERSBERG 164 KM.

AFWISSELENDE RECREATIE

Het bosgebied is waardevol vanwege de vele mogelijkheden voor fiets- en wandelrecreatie.

Het gebied is van recreatieve waarde door de afwisseling van bos, heide, stuifzand en vennen in het gebied. Het is een uitloopgebied voor de gemeente en wordt veelal gebruikt door inwoners uit de buurt en door toeristen. Er lopen wandel- en fietsroutes doorheen, onder meer over de historische route van het Duits lijntje en het Pieterpad.

AANTREKKELIJK VERBLIJVEN IN DE NATUUR

In het deelgebied zijn diverse mogelijkheden om op een aantrekkelijke camping of een huisjespark te verblijven.

In dit deelgebied liggen verblijfsrecreatievoorzieningen, zowel grootschalig als kleinschalig van aard en kwalitatief verschillend. Bijvoorbeeld (mini)campings, diverse parken voor stacaravans, een huisjespark en een camperplaats. Nabij Diekendaal is de overgang vanaf de Maasduinen naar het Maasdal goed beleefbaar. Hier is ook de cultuurhistorische waardevolle Gerardamolen te vinden.

RUIMTE VOOR ZORG EN GEZONDHEID

Het bosgebied biedt ruimte voor zorg en gezondheid. Niet alleen wordt door dagbestedingen gebruik gemaakt van de bossen, voor iedereen biedt het bos mogelijkheden voor beweging.

In het bosgebied aan de Siebengewaldseweg ligt een voormalig zorgcomplex, waarvoor nog een nieuwe invulling moet worden gevonden. Het zorgcomplex is in gebruik geweest door Stichting Dichterbij en huisvestte mensen met een verstandelijke beperking. Stichting Dichterbij maakt nog wel gebruik van het bosgebied voor dagbesteding van cliënten.

Hoofdfuncties

- Natuur (ook tbv klimaat en gezondheid): bos, heide en vennen
- Verblijfsrecreatie
- Dagrecreatie

Nevenfuncties

- Maatschappelijke voorzieningen
- Landbouw
- Overige bedrijvigheid
- Bedrijventerrein

Kansen

- Vergroten toegankelijkheid, beleefbaarheid en veiligheid van het bos, de overgang van rivierduinen naar rivier en rivierdalen en de geomorfologische diversiteit, bijvoorbeeld door toepassen van zichtlijnen en oog voor (natuurbrand-) risico's
- Versterking van recreatief aantrekkelijke voorzieningen
- Ontwikkelen en versterken van (doorlopende) recreatieve routes vanuit omliggende woongebieden en dagrecreatie, ook in combinatie met andere functies
- Versterking ecologische waarden, mede ten behoeve van de gunstige invloed van natuur op gezondheid en op klimaat
- Behoud en versterking geomorfologische waarden (geen afgraving rivierduinen)
- Promotie van recreatieve voorzieningen
- Bevordering positieve gezondheid in/door de natuur (o.a. uitnodiging tot bewegen)
- Verbeteren luchtkwaliteit en het verminderen van hittestress.

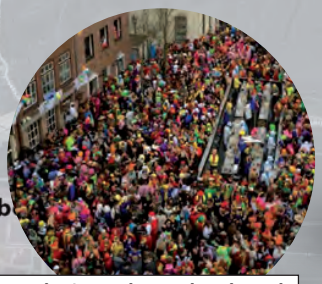

Dorpse (fysieke) verbondenheid

Eigen identiteit kernen

Cultuurrijke Vestingstad

De Kernen

4 zelfstandige dorpen

Veilige en goede bereikbaarheid

Goede en veilige voorzieningen

Wonen voor alle generaties (duurzaam en groen)

Ruimte voor ondernemen

Ovenberg

De Drie K

Ven - Zelderheide

Ottersum

Gennep

Hoogveld \ De Groote Heeze

Heijen

De Brem

De Grens

Historisch bebouwingslint

Bedrijven op het bedrijventerrein

Identiteit per kern

Bedrijventerrein

2.3 DE KERNEN

Kernkwaliteiten:

- Eigen identiteit kernen
- Vier zelfstandige dorpen
- Cultuurrijke vestingstad
- Wonen voor alle generaties
- Veilige en goede bereikbaarheid
- Dorpse (fysieke) verbondenheid
- Ruimte voor ondernemen

In Gennep liggen vijf kernen: de stad Gennep en de dorpen Heijen, Milsbeek, Ottersum en Ven-Zelderheide. Daarnaast zijn er nog enkele buurtschappen aanwezig, namelijk De Looi, Aaldonk, Zelder, Smele en Hekkens. De stad Gennep vormt een cultuurhistorische parel en speelt een centrale rol in het voorzieningenniveau van onze gemeente. Voor de dorpen staan de kleinschaligheid en de actieve gemeenschap centraal. Tussen de kernen zijn verschillen in ruimtelijke kwaliteit en karakter. Maar de kernen kennen allemaal een grote saamhorigheid. Uit de kernkwaliteiten blijkt deze diversiteit én de grote gemeenschapszin.

Samen maken zij Gennep.

STAD GENNEP

Winkelstraat Gennep

Pica Mare

Keramiekmuur

Pagepark

Gennep vanaf Melkstraatje

Norbertplein Buurthuis van Ons

BEVOLKING 2018

9356 Inwoners

3954 Huishoudens

Samenstelling bevolking

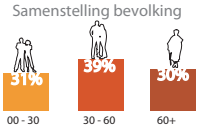

GEMIDDELD INKOMEN

€22,700

PROGNOSE 2030

9572 Inwoners

4251 Huishoudens

Samenstelling bevolking

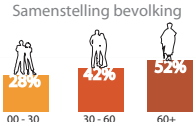

VOORZIENINGEN

8 basisonderwijs

4 supermarkt

2 voortgezet onderwijs

12 eerstelijn gezondheidszorg

19 verenigingen

5 pinautomaten

9 ontmoetings-plekken

14 OV opstapplekken

Voorzieningen in omgeving (gemiddelde afstand)

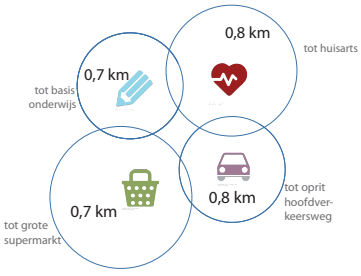

WONINGVOORRAAD

Type

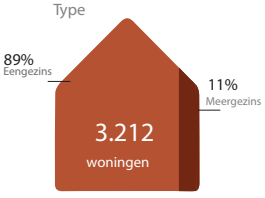

Eigenaarschap

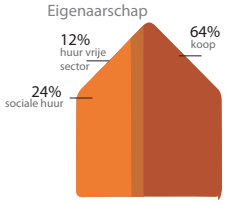

Bouwjaar

Prijsklasse koop in euro

Mediaan: 298.581

Vraagprijs gemiddeld: 394.357

Gemiddeld per m^2: 2659

Gemiddeld woonoppervlak in m^2: 157

ENERGIE

Gemiddeld verbruik huishouden

4733 CO2 (kg)

3483 kWh

1609 m3

2.3.1 STAD GENNEP

Kernkwaliteiten:

- Historische winkelkern en horecagelegenheden
- Historische en monumentale bebouwing
- Het actieve verenigingsleven en diverse evenementen
- Onderwijsvoorzieningen, waaronder diverse basisscholen, middelbaar onderwijs en speciaal onderwijs
- Sportcentrum Pica Mare, sportverenigingen en sportvoorzieningen
- Kinderboerderij
- Diverse musea

CULTUURRIJKE VESTINGSTAD

Gennep is een stad die al in de 13e eeuw stadsrechten verwierf. De locatie is, zoals elders al is beschreven (zie paragraaf 2.1.2), niet toevallig gekozen bij het punt waar twee wateren samen komen. De stad kent een lange boeiende geschiedenis, waarvan de sporen gelukkig nog altijd bewaard zijn gebleven in het historische centrum.

De structuur van de stad wordt gekenmerkt door deze historische kern in het noorden, die uitwaaiert in verschillende straten richting het zuiden. De Brabantweg vormt een harde grens met het zuidelijk deel, waar vanaf de jaren tachtig uitbreidingswijken zijn ontwikkeld. De voorzieningen liggen voornamelijk in het noordelijke deel van de stad Gennep. Historische bebouwing staat vooral in het centrum, waaronder het stadhuis, de Martinustoren, de protestantse kerk, de stadsmuur, Museum het Petershuis en de oude stadsmuren. Het monument Loc 94 herinnert aan het Duits Lijntje. Daarnaast zijn vele andere historische gebouwen te vinden die het centrum zijn historische waarde geven.

VOORZIENINGENNIVEAU OP PEIL

De stad heeft een goed commercieel voorzieningenniveau, waar ook de omliggende kernen gebruik van maken. Het winkelgebied ligt langs de Zandstraat in het historische centrum en loopt door langs de Spoorstraat in zuidelijke richting. De stad heeft tevens diverse maatschappelijke voorzieningen, waaronder een bibliotheek, basisscholen, scholen voor speciaal onderwijs en een middelbare school. Kenmerkend is ook de aanwezigheid van instellingen voor mensen met een verstandelijke beperking. De stad Gennep heeft een bloeiend verenigingsleven en er worden veel evenementen georganiseerd, waaronder Summmertime, volleybalfeesten, Braderie, Mèrtzitting, Niersdalsurvivalrun en de kermis.

Door de stad lopen diverse fiets- en wandelroutes. Nabijgelegen bos en heide geven mogelijkheden voor de inwoners om te ontspannen en te sporten.

GOEDE BEREIKBAARHEID

De stad Gennep wordt ontsloten door de N264 die de stad verbindt met de A73. De N271 (de Rijksweg) is de hoofdontsluitingsroute van Noord Limburg, waarvan de historie ver terug gaat. De N271 vormt een fysieke barrière tussen de stad Gennep en de Maas. Om de regio meer beleefbaar te maken en te etaleren is in regionaal verband een project ontwikkeld voor de versterking van het toeristisch potentieel van de regio. De Rijksweg heeft daarin een centrale rol als etalage van de regio.

RUIMTE VOOR ONDERNEMEN

De stad groeide fors door de komst van de spoorlijn vanaf de tweede helft van de 19e eeuw. Rondom het station ontstond bedrijvigheid. Dit bedrijventerrein is vanaf de jaren tachtig van de vorige eeuw steeds meer omringd door bebouwing. In de jaren 90 is papierfabriek Page gesloten en het fabrieksterrein maakte plaats voor woningen. Nu zijn bedrijvigheid en winkels vooral te vinden langs de hoofdwegen en in de oude binnenstad. Bij de stad Gennep liggen de bedrijventerreinen De Heij en Brabantweg. Doordat een beroep aan huis is toegestaan, zijn ook in woonwijken diverse kleinschalige bedrijfjes te vinden, zoals webshops of kapsalons.

Kansen:

- Verbetering van een compact en herkenbaar centrum met een goed kwalitatief winkelaanbod
- Inzet van het historische centrum
- Terugbrengen van de historische vestinggordel
- Versterking wandel- en fietsroutes en voorzieningen richting het Genneper bos- en heidegebied
- Herstellen van de relatie met de Maas (barrière N271)
- Herontwikkeling voormalig Nato terrein

HEIJEN

Gemeenschapshuis D'n Toomp

Heijense Bos

Haven van Heijen

BEVOLKING 2018

2070 Inwoners

873 Huishoudens

Samenstelling bevolking

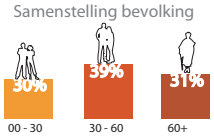

GEMIDDELD INKOMEN

€22,800

PROGNOSE 2030

1980 Inwoners

855 Huishoudens

Samenstelling bevolking

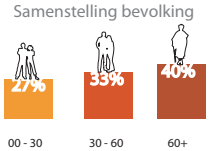

VOORZIENINGEN

1 basisonderwijs

0 supermarkt

0 voortgezet onderwijs

1 eerstelijn gezondheidszorg

27 verenigingen

1 pinautomaten

1 ontmoetings-plekken

6 OV opstapplekken

Voorzieningen in omgeving
(gemiddelde afstand)

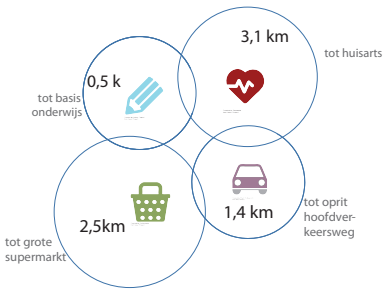

WONINGVOORRAAD

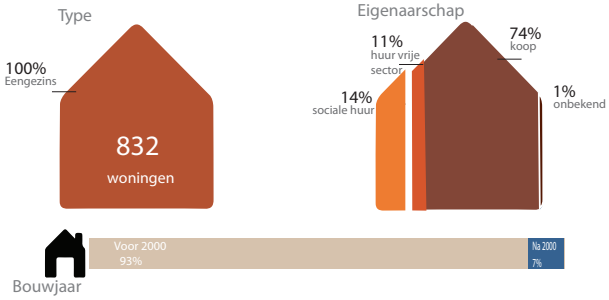

Prijsklasse koop in euro

Mediaan: 310.429

Vraagprijs gemiddeld: 347.549

Gemiddeld per m^2: 2.094

Gemmideld woonoppervlak in m^2: 157

ENERGIE

Gemiddeld verbruik huishouden

5066 CO_2 (kg)

3780 kWh

1780 m3

2.3.2 HEIJEN

Kernkwaliteiten:

- Dorps karakter met grondgebonden woningen op ruime kavels, groene open plekken met speelvoorzieningen
- Historisch stratenpatroon met historische lintbebouwing (Hoofdstraat en Nieuwwijkstraat)
- Historische bebouwing: Huys Heijen, voormalige tramgebouw (Hoofdstraat)
- Aanwezige commerciële en maatschappelijke voorzieningen, waaronder winkels, sportverenigingen, een basisschool en Gemeenschapshuis D'n Toomp

IDENTITEIT

Heijen ligt op de hogere rivierduinen aan een oude meander van de Maas. Het is ontstaan als lintdorp op de overgang van de rivierduinen naar de Maasvallei. Op een aantal plaatsen is deze overgang nog zichtbaar. De historische linten, waaronder de Hoofdstraat en de Nieuwwijkstraat zijn in stand gebleven. De Hoofdstraat is nog steeds een belangrijke route naar de stad Gennep. Langs de Hoofdstraat is historische bebouwing te vinden, waaronder de buitenplaats met kasteel Huis Heijen.

VOORZIENINGEN

In het dorp zijn diverse kleinschalige voorzieningen te vinden, waaronder de St Dionysiuskerk, (sport)verenigingen, de basisschool, een fietsenwinkel en gemeenschapshuis. Binnen het dorp zijn enkele open plekken te vinden, waar onder meer speelvoorzieningen zijn te vinden.

GEMEENSCHAPSZIN

Heijen heeft een dorps karakter, er is een grote saamhorigheid zonder gesloten te zijn. De inwoners zijn voornamelijk van lokale herkomst. Heijen heeft een actieve vereniging met 400 leden: Hèjje Mojjer.

Kansen:

Het Voorzieningenplan *´Heijen in Beweging´*
Kansen / ambities die gerealiseerd kunnen worden en opgaven die benoemd kunnen worden, bijvoorbeeld:

- Vraag en aanbod woningen kwantitatief en kwalitatief op elkaar afstemmen;
- Behoud van het basisniveau aan voorzieningen;
- Versterking sportaccommodatie;
- Onderzoek naar realisatie multifunctionele toekomstbestendige accommodatie (inclusief buitenruimte).

OTTERSUM

Molen De Reus

Oude gemeentehuis

Ottersumseweg met zicht op het oude gemeentehuis

BEVOLKING 2018

2.097 Inwoners

854 Huishoudens

Samenstelling bevolking

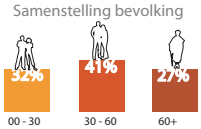

GEMIDDELD INKOMEN

€ 22,000

PROGNOSE 2030

1762 Inwoners

780 Huishoudens

Samenstelling bevolking

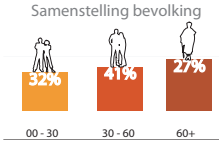

VOORZIENINGEN

1 basisonderwijs

1 supermarkt

0 voortgezet onderwijs

1 eerstelijn gezondheidszorg

8 verenigingen

0 pinautomaten

2 ontmoetings-plekken

2 OV opstapplekken

Voorzieningen in omgeving
(gemiddelde afstand)

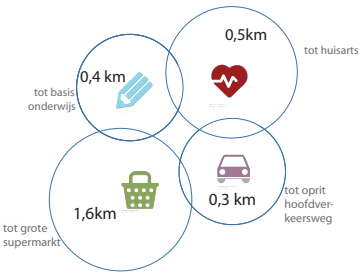

WONINGVOORRAAD

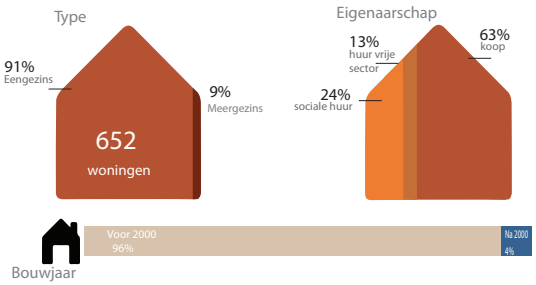

Prijsklasse koop in euro

Mediaan: 298.581

Vraagprijs gemiddeld: 323.233

Gemiddeld per m^2: 2.466

Gemiddeld woonoppervlak in m^2: 133

ENERGIE

Gemiddeld verbruik huishouden

4779 CO2 (kg)

3440 kWh

1630 m3

2.3.3 OTTERSUM

Kernkwaliteiten:

- Aanwezige maatschappelijke voorzieningen, waaronder sport-/speelstraat de Brink, basisschool de Brink, H. Johannes de Doperkerk, diverse verenigingen
- Historisch hart rondom het raadhuisplein met het voormalige raadhuis Ottersum
- Historisch stratenpatroon met historische lintbebouwing (Ottersumseweg, Sint Janstraat, Kleineweg en Bredeweg) en de Ottersumse molen
- Aanwezige kunstobjecten in relatie tot keramische verleden
- Aanwezige commerciële voorzieningen, waaronder winkels, horeca en bouwmarkt
- Zelfstandige en initiatiefrijke gemeenschap met een sterke sociale samenhang en een bloeiend, goed georganiseerd verenigingsleven

IDENTITEIT

Ottersum ligt op de hogere zandgronden aan de noordzijde van het rivierdal van de Niers. Het is ontstaan als lintdorp, waarbij de bebouwing met de rug naar de Niers ligt. Het Niersdal is mede daardoor vanaf het dorp moeilijk te beleven of te bereiken. De historische bebouwingslinten zijn herkenbaar in de Ottersumseweg en de Wilhelminastraat. Het Raadshuisplein met het voormalige raadhuis en daarachter de oude begraafplaats is het historische hart van Ottersum. De Ottersumseweg is de hoofdroute door Ottersum en sluit aan op de rijksweg N271.

VOORZIENINGEN

In het dorp zijn diverse kleinschalige voorzieningen te vinden, waaronder een aantal winkels, horecagelegenheden, een huisartsenpost, een kerk en een basisschool. De aanwezige ijsmakerij/ijssalon is regionaal vermaard.

GEMEENSCHAPSZIN

Het dorp heeft een sterke sociale gemeenschap en een actief verenigingsleven. De Dorps Ambitie Groep Ottersum (DAG Ottersum) heeft in 2012 180 ambities verzameld. Deze heeft geleid tot een aantal projecten die bijdragen aan de leefbaarheid en levendigheid van Ottersum, zoals speelstraat De Brink.

Kans:

DAG Ottersum is bezig om een voorzieningenplan Ottersum op te stellen. Kansen / ambities die in dat kader gerealiseerd kunnen worden en opgaven die benoemd kunnen worden, bijvoorbeeld:

- Een hedendaagse accommodatie waar de verenigingen en andere gebruikers een plek hebben, waar mensen elkaar ontmoeten(huiskamer) en waar zorg en ondersteuning van dichtbij worden gerealiseerd.
- Een goede sporthal in Ottersum (of de directe omgeving).
- Invulling voor accommodaties die het grootste gedeelte van de dag leeg staan, bijv. die van Achates en TOV, de pub en ’t Swaantje.
- Vraag en aanbod woningen kwantitatief en kwalitatief op elkaar afstemmen.
- Het betrekken van jongeren in het proces om tot een invulling van de toekomstige voorzieningenstructuur te komen.

MILSBEEK

Het Theehuisje, Bloemenstraat

Potterie Jacobsladder

't Trefpunt

BEVOLKING 2018

2735 Inwoners

1169 Huishoudens

Samenstelling bevolking

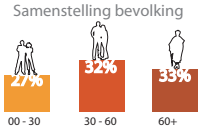

GEMIDDELD INKOMEN

€ 25,300

PROGNOSE 2030

2506 Inwoners

1140 Huishoudens

Samenstelling bevolking

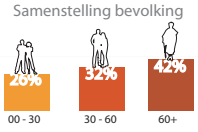

VOORZIENINGEN

1 basisonderwijs

2 supermarkt

0 voortgezet onderwijs

2 eerstelijn gezondheidszorg

8 verenigingen

1 pinautomaten

4 ontmoetings-plekken

5 OV opstapplekken

Voorzieningen in omgeving
(gemiddelde afstand)

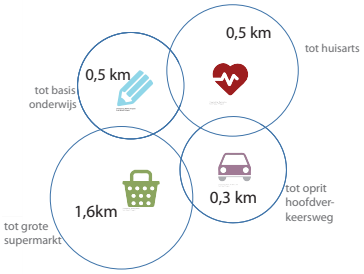

WONINGVOORRAAD

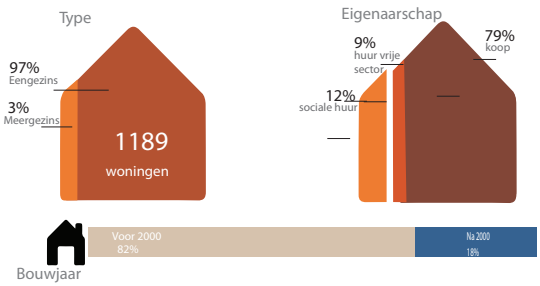

Prijsklasse koop in euro

Mediaan: 298.581

Vraagprijs gemiddeld: 434.430

Gemiddeld per m^2: 2.320

Gemiddeld woonoppervlak in m^2: 163

ENERGIE

Gemiddeld verbruik huishouden

5170 CO2 (kg)

3750 kWh

1780 m3

2.3.4 MILSBEEK

Kernkwaliteiten:

- Historische bebouwingslinten en aanwezige historische bebouwing, waaronder oude boerderijen, de oude molenromp
- Een actieve en initiatiefrijke gemeenschap, met een bloeiend verenigingsleven, veel activiteiten en het dorpsplatform SL!M
- De maatschappelijke voorzieningen, waaronder gemeenschapshuis 't Trefpunt, diverse sport- en culturele verenigingen, basisschool De Drie Vijvers, eerstelijns zorgvoorzieningen, de parochie Onze-Lieve-Vrouw van altijd durende Bijstand
- De commerciële voorzieningen, waaronder een supermarkt, winkels, cafés en restaurants
- Het dorp van de pottenbakkers met museum "De oude Pottenbakkerij", De Jakobsladder, het jaarlijkse internationale keramiekfestival Keramisto, het kunstwerk op het Schuttersplein;
- Nabijheid Maas, Koningsven, St Jansberg, Reichswald en Mookerheide.

IDENTITEIT

Milsbeek is ontstaan als lintdorp op de oever van de Kroonbeek, tussen de stuwwal van de St Jansberg, het Reichswald en de rivier de Maas. Het dorp heeft enkele historische linten (Langstraat, Oude Baan en Bloemenstraat), waartussen het dorp in blokvormige wijken is uitgebreid. Het dorp heeft een wat onduidelijke bebouwingsstructuur. Het dorp wordt ontsloten via de Rijksweg en de Zwarteweg. Kenmerkend voor Milsbeek zijn de parochiekerk OLV van Bijstand met de begraafplaats, de open plek in het dorp en de oude pottenbakkerij. Ten zuiden van de Rijksweg liggen het bedrijventerrein Ovenberg en de woonwijk Sprokkelveld. Nabij Milsbeek biedt de verlaten oude steenfabriek kansen voor versterking van de ruimtelijke kwaliteit.

VOORZIENINGEN

Het dorp kent een behoorlijk voorzieningenniveau, met een aantal winkels voor de dagelijkse boodschappen, een huisarts, een kerk en een basisschool. Verspreid in het dorp zijn een aantal kleinere bedrijven te vinden. Grotere bedrijven bevinden zich vooral op de nabijgelegen bedrijventerreinen De Drie Kronen en De Ovenberg.

GEMEENSCHAPSZIN

Het dorp heeft een hechte sociale gemeenschap met een actief verenigingsleven. Door de 'import' uit de stad heeft de gemeenschap een open houding gekregen. In 2011 heeft een breed samengestelde werkgroep (stichting SL!M Milsbeek) een dorpsontwikkelingsplan ontwikkeld. Dit resulteerde in een agenda met 70 actiepunten rondom de jeugd, het sociaal klimaat, wonen, voorzieningen en economie. Deze projecten hebben bijgedragen aan de leefbaarheid en levendigheid van Milsbeek. Inmiddels is het dorpsontwikkelingsplan vernieuwd en zijn er nieuwe actiepunten voor het dorp.

Kansen:

Het nieuwe voorzieningenplan 2018, doorkijk naar leefbaarheid.
Kansen / ambities die in dat kader gerealiseerd kunnen worden en opgaven die benoemd kunnen worden, bijvoorbeeld:

- Vraag en aanbod woningen kwantitatief en kwalitatief op elkaar afstemmen.
- Behoud basisvoorzieningen.
- Veelzijdige recreatieve mogelijkheden benutten;
- De molen langs de Rijksweg in oude glorie herstellen.
- Het terrein van de voormalige steenfabriek herontwikkelen.
- De aanwezige sportvoorzieningen verbeteren en uitbreiden, onder andere bij het Verloren Land;
- Verbetering verkeersveiligheid en veiligheid in de openbare ruimte.
- Ruimte voor ondernemen op de bedrijventerreinen Ovenberg en Driekronen.

VEN - ZELDERHEIDE

Antonius Abt kapel

Buitengebied

Huuskamer

BEVOLKING 2018

792 Inwoners

328 Huishoudens

Samenstelling bevolking

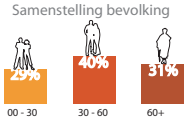

GEMIDDELD INKOMEN

€22,700

PROGNOSE 2030

793 Inwoners

346 Huishoudens

Samenstelling bevolking

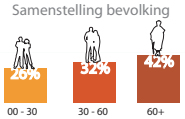

VOORZIENINGEN

1 basisonderwijs

1 supermarkt

0 voortgezet onderwijs

0 eerstelijn gezondheidszorg

2 verenigingen

0 pinautomaten

1 ontmoetings-plekken

2 OV opstapplekken

Voorzieningen in omgeving
(gemiddelde afstand)

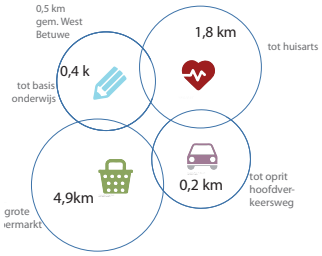

WONINGVOORRAAD

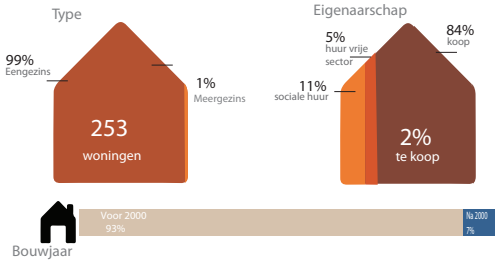

Prijsklasse koop

Mediaan: 298.581

Vraagprijs gemiddeld: 323.233

Gemiddeld per m²: 2.466

Gemiddeld woonoppervlak in m²: 149

ENERGIE

Gemiddeld verbruik huishouden

5172 CO2 (kg)

3840 kWh

1800 m3

2.3.5 VEN-ZELDERHEIDE

Kernkwaliteiten:

- Historische bebouwing: kapel Antonius Abt,de molen Rust na Arbeid
- Plaatselijke voorzieningen in de vorm van basisschool de Vonder, gemeenschapshuis “De Uitkomst”, parochie H. Antonius Abt Ven-Zelderheide, sportvelden en cafés
- Een hechte dorpsgemeenschap met een actief verenigingsleven met de voetbalvereniging Vense Boys, de carnavalsvereniging De Waldkrekels, de seniorenvereniging en de Huuskamer met een groot aantal vrijwilligers
- Nabijheid landgoed Zelder met een monumentale kapel van omstreeks 1500
- Smederijmuseum De Smees

IDENTITEIT

Ven- Zelderheide is ontstaan als lintdorp tussen de heide en het veen. Aan de historische linten Kleefseweg en de Vensestraat is vooral bebouwing uit de vorige eeuw te vinden. Het dorp is in de laatste twee decennia uitgebreid met nieuwbouwwijken die rechtlijnig zijn toegevoegd achter de oorspronkelijke linten. Het dorp heeft geen duidelijke bebouwingsbegrenzing, maar vloeit geleidelijk in de omliggende lintbebouwing over.
Enkele bijzondere historische gebouwen zijn de windmolen Rust na Arbeid, de Sint-Antonius Abtkapel en enkele boerderijen.

VOORZIENINGEN

De voorzieningen zijn beperkt. In het dorp is een basisschool, parochie, een bakker, een sauna, enkele cafés, gemeenschapshuis de Uitkomst en de Huuskamer. Net buiten de kern zijn aan de Kleefseweg nog een supermarkt en een tankstation te vinden. Tussen de woonbebouwing liggen enkele bedrijven, waaronder een dakdekkersbedrijf, kaasmakerij, uitzendorganisatie en een bestratingsbedrijf. In het dorp is een cafévoetbal vereniging Vense Boys en een carnavalsvereniging.

GEMEENSCHAPSZIN

Ven-Zelderheide is een kleine en hechte gemeenschap, waarin diverse activiteiten en initiatieven worden ontwikkeld, zoals een wensbus. In 2007 is een dorpsontwikkelingsplan opgesteld, waarvan meerdere ambities zijn uitgewerkt of al gerealiseerd. De actieve ‘Dorpsraad Ven-Zelderheide’ heeft onlangs een nieuw dorpsontwikkelingsplan opgesteld samen met de inwoners.

Kansen:

Het nieuwe Dorpsontwikkelingsplan Ven-Zelderheide, Grenzeloze Ambitie 2.0.
Kansen / ambities die gerealiseerd kunnen worden en opgaven die benoemd kunnen worden, bijvoorbeeld:

- Vraag en aanbod woningbouw kwalitatief en kwantitatief op elkaar afstemmen.
- Verkeersveiligheid verbeteren.
- Behoud (versterking en uitbreiding) basisvoorzieningen.
- Behoud en versterking ruimtelijke kwaliteit waaronder mogelijkheden voor recreatie en de realisatie van een MFC als dorpshart.
- Behoud sfeer van ´rust en groen´.

Ven-Zelderheide
gem. Gennep
ZONE
Geen landbouw-voertuigen
Bombakkes
STUDIO
PRODUCTION
DIRECTOR
CAMERA
DATE

DE CONTEXT 3

Trends en ontwikkelingen hebben invloed op de toekomst van gemeente Gennep. In dit onderdeel zetten we de belangrijkste op een rij. Samen met het kaderstellende beleid vormt dit de context van de omgevingsvisie.

Binnen de context kunnen plannen en ideeën ontwikkeld worden. Maatschappelijke ontwikkelingen kunnen ook leiden tot opgaven waar in de omgevingsvisie koers op bepaald moet worden.

In dit deel worden de ontwikkelingen en het passende beleid beschreven aan de hand van vijf thema´s:

- **Klimaat en duurzaamheid**
- **Bevolkingsontwikkelingen**
- **De digitale netwerksamenleving**
- **Participatiesamenleving**
- **Gezondheid**

3.1 KLIMAAT EN DUURZAAMHEID

Om de klimaatveranderingen tegen te gaan, heeft de Rijksoverheid afspraken gemaakt met andere partijen. Deze gaan over het tegengaan van de uitstoot van broeikasgassen, besparing van energie en over het stimuleren van duurzame energie. Alle gemeenten, organisaties, burgers en bedrijven moeten hier hun steentje aan bijdragen.

De opwarming van de aarde en de gevolgen hiervan voor het klimaat vormen een steeds belangrijker thema in de samenleving. De laatste 20 jaar zijn er jaarlijks weerrecords gebroken. In het internationale Klimaatakkoord staan afspraken om de opwarming van de aarde tegen te gaan. In Nederland zal de opwarming van de aarde leiden tot een toename in droogte- en regenperiodes. Met watertekorten, hieraan gerelateerde waterkwaliteitsproblemen en overstromingen als gevolg.

Gennep heeft dit al ondervonden bij de hoge waterstanden in 1993 en 1995 toen de Maas en de Niers buiten hun oevers traden. Sindsdien zijn maatregelen genomen om de waterveiligheid te verbeteren. Dijkversterking en hoogwatergeulen zijn aangelegd. De Lob van Gennep behoort ook tot het waterbergend winterbed van de Maas. Ook de komende jaren zullen de hoogwatermaatregelen worden uitgewerkt.

De samenleving wordt zich bewuster van het belang van duurzame energie om de klimaatveranderingen tegen te kunnen gaan. Technologische ontwikkelingen helpen hierbij. We kunnen maatregelen nemen om het gebruik van fossiele brandstoffen (aardgas, aardolie, kolen) te beperken en wateroverlast op te vangen. Maar een grondige verandering van de samenleving is noodzakelijk. Niet alleen het gebruik van nieuwe vormen van hernieuwbare energie en de ontwikkeling van herbruikbare producten en materialen (circulaire economie), ook de inrichting en ontwerp van de openbare ruimte en bebouwing moeten bijdragen aan een duurzame en klimaatbestendige leefomgeving.

Steeds meer bedrijven en particulieren hebben zonnepanelen of participeren in een zonnecollectief. Ook andere vormen van duurzame energie worden gebruikelijker, zoals warmte-/koudeopslag, geothermie of gebruik van restwarmte. Nieuwe woningen krijgen geen gasaansluiting meer, er is aandacht voor isolatie en duurzaam materiaalgebruik.

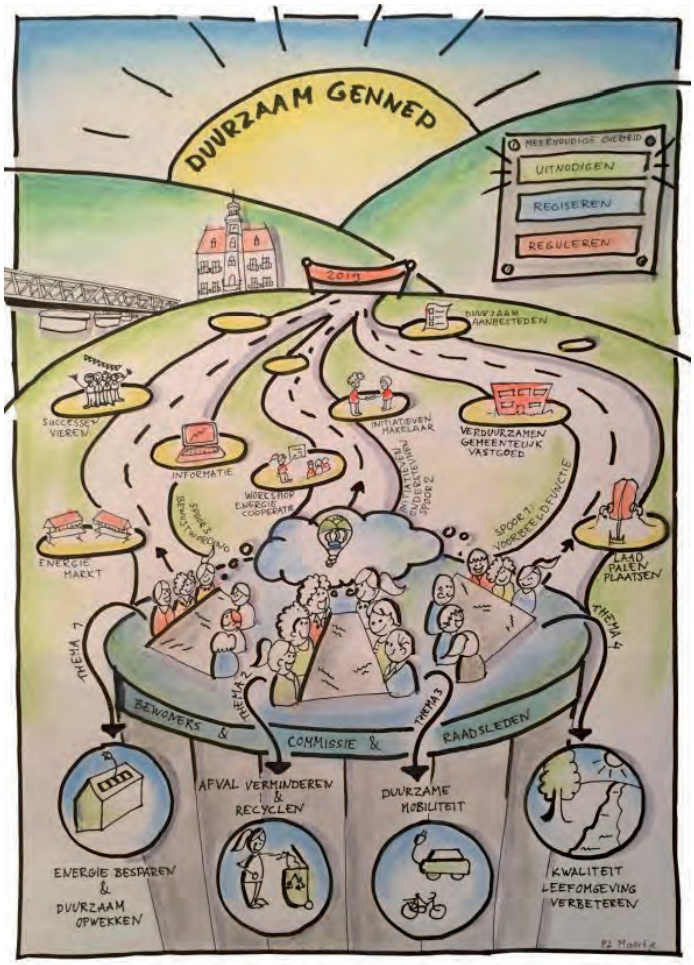

Bron: Duurzaamheidsvisie Gennep 2018-2021

ENERGIEBESPARING EN TOENAME IN HERNIEUWBARE ENERGIE

Het energieakkoord van het Rijk (SER-Energieakkoord - 2013) richt zich op een beperking van het energiegebruik en een toename van hernieuwbare energieopwekking. De provincie Limburg heeft aangegeven (Omgevingsvisie - 2014) te willen zoeken naar alternatieve vormen van energieopwekking. De regio's zijn aan zet om de mogelijkheden in beeld te brengen. Ze moeten samenwerken. Vanwege de ligging in de Maasvallei heeft de provincie een groot deel van het grondgebied van Gennep uitgesloten voor windturbines. Ook Natura2000 gebieden worden uitgesloten.

GEVOLGEN VAN KLIMAATVERANDERING BEPERKEN EN TEGENGAAN

Door klimaatverandering (hoge temperaturen, langere periode van droogte) staan de bronnen voor de drinkwatervoorziening steeds meer onder druk. In de zomer is minder water beschikbaar en de concentratie van verontreinigende stoffen neemt toe. Extra aandacht voor de hoeveelheid en kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater is daarom van belang.´

Om de gevolgen van de overstromingen, extreem weer of droogte tegen te gaan heeft het rijk het Deltaprogramma ingericht. Dit programma heeft ook betrekking op onze gemeente. In het Deltaprogramma staan plannen om Nederland te beschermen tegen de gevolgen van de klimaatveranderingen. Voor de Maasvallei is gekozen voor "Rivierverruiming waar het kan, dijkversterking waar het moet". Vanuit het Deltaprogramma worden hier middelen voor vrijgemaakt.
In onze gemeente zijn de volgende gebieden in beeld om te worden benut voor rivierverruimingsmaatregelen:

- Maaskemp
- Omgeving haven Heijen
- Omgeving Leigraaf (Diekendaal)
- Na de rivierverruimingsmaatregelen zal de restopgave via dijkversterking plaatsvinden.

Deze maatregelen hebben vooral benedenstrooms positieve effecten. Ook loopt er een rijksproject om het gebied de Lob van Gennep geschikt te maken als overloopgebied. Bij hoge waterstanden kan water hier naartoe geleid worden. Overstromingen in andere gebieden kunnen dan worden voorkomen. Als compensatie wordt de ruimtelijke kwaliteit van het gebied verbeterd en worden ontwikkelingsmogelijkheden op het gebied van recreatie en toerisme geboden. We werken bij deze projecten samen met vele partners. Naast hoogwaterveiligheid richt de gemeente zich ook op een actieve communicatie met inwoners, respect voor de aanwezige gebiedskwaliteiten en behoud van de gebruiksmogelijkheden. Zo maken we samen Gennep.

DUURZAAMHEID: EEN INTEGRALE OPGAVE

De regio's Noord-Limburg en Midden-Limburg hebben als doel om "een energieonafhankelijke regio met een economisch gezonde woon-, werk- en leefomgeving te creëren, welke geschikt is voor toekomstige generaties. De gemeente Gennep wil binnen alle beleidsterreinen werken aan duurzaamheid om te kunnen voldoen aan de duurzaamheidsdoelen vanuit rijk en regio. We hebben de volgende visie:

- Het minimaliseren van de voetafdruk. Het gaat hierbij om energie, mobiliteit, afval, groen, (schoon) water en lucht
- Een sociale bijdrage leveren door een leefomgeving te creëren waar mensen graag wonen, werken en recreëren
- Duurzaamheid biedt kansen voor de lokale economie.
- We vullen onze voorbeeldfunctie zichtbaar in
- De concretisering van de duurzaamheidsdoelen dragen bij aan een gezonde en veilige leefomgeving.

Uitsluitingsgebieden windturbines

Groen: Natura2000 gebieden

Lichtblauw: Maasvallei, rivierbed (incl. Lob van Gennep)

3.2 BEVOLKINGSONTWIKKELINGEN

Het aantal inwoners in Gennep blijft voorlopig vrijwel gelijk. De bevolking van onze gemeente wordt wel steeds ouder en men blijft langer zelfstandig wonen. De behoefte aan woningen voor één of twee personen wordt groter. Er is ook behoefte aan voorzieningen waardoor ouderen langer thuis kunnen blijven wonen.

Het aantal inwoners van Nederland blijft de komende decennia toenemen. De toename vindt vooral plaats in de Randstad. Aan de randen van Nederland stokt het aantal inwoners of zal de bevolking krimpen. De bevolking van de gemeente Gennep is over de afgelopen 15 jaar maar met circa 1% toegenomen. De bevolking van onze gemeente blijft naar verwachting stabiel tot 2029 en kan daarna gaan krimpen.

Door de hogere levensverwachting in combinatie met de vergrijzing neemt het aantal ouderen snel toe. Verwacht wordt dat deze vergrijzing het sterkst zal plaatsvinden aan de randen van Nederland. Op dit moment heeft Gennep een relatief hoog aantal ouderen in vergelijking met het Nederlandse gemiddelde (CBS, 2018). Mede vanwege de vergrijzing neemt het aantal één- en tweepersoonshuishoudens toe. In Gennep is dit in 2030 naar verwachting 15% à 20% (PBL/CBS). De vraag naar betaalbare woningen voor een- en tweepersoonshuishoudens zal daardoor toenemen.
Ook is migratie van invloed op deze vraag. Molukkers die in de jaren vijftig naar Gennep kwamen, gastarbeiders in de jaren zestig, gezinsvormers in jaren zeventig en tachtig, Joegoslavische en Somalische vluchtelingen in de jaren 90 en Syriërs en Eritreërs in het afgelopen decennium. De laatste jaren komen ook arbeidsmigranten uit oost-Europa naar Gennep. Deze inwoners dienen ook op een geschikte wijze gehuisvest te worden. De woningbehoefte is kwantitatief én kwalitatief van aard.

Het aandeel inwoners in de leeftijdscategorie 20 tot 35 en onder 5 jaar is ondervertegenwoordigd in onze gemeente in vergelijking met Nederland (gebaseerd op voorlopige cijfers 2017 CBS). Al langere tijd trekt de jeugd weg om elders een opleiding te volgen. Een deel hiervan keert terug nadat zij een gezin zijn gestart. In de gemeente zijn daarom voldoende voorzieningen nodig om de jeugd zo lang mogelijk te behouden en aantrekkelijk te blijven voor jonge gezinnen.

Ouderen blijven het liefste wonen in de eigen kern. In iedere kern zal vraag zijn naar betaalbare levensloopbestendige kleine woningen. De zorgvraag neemt vanwege de vergrijzing toe en zal ook in de vorm van wijkhulp en mantelzorg plaatsvinden.

Mobiliteit en toegankelijkheid spelen een rol. De oudere inwoner wil zo lang mogelijk zelfstandig over straat kunnen, naar de winkel gaan, familie bezoeken, enzovoort. De inrichting van de openbare ruimte en het openbaar vervoer moet daarop aangepast worden. Het verenigingsleven, ontmoetingsruimten in de kernen en buurthulpinitiatieven (zoals de wensbus) kunnen hierin een grote rol spelen.
Door de vergrijzing zullen er meer ouderen zijn die actief zijn op het gebied van sport, kunst, cultuur en andere vormen van recreatie. Dat biedt kansen voor de ontwik-

Norbertushof

keling en kwaliteitsverbetering van de horeca- en recreatievoorzieningen.

KWANTITATIEVE EN KWALITATIEVE VRAAG UIT DE WONINGMARKT BEANTWOORDEN

De gemeente wil een woningmarkt realiseren, die voldoende woningen van de juiste kwaliteit op de juiste plek biedt. Voor een gezonde woningmarkt werken we aan een woningaanbod dat kwalitatief én kwantitatief aansluit op de toekomstige woonbehoefte. We willen insteken op een divers woningaanbod, om zowel voor ouderen als jongeren voldoende toegankelijke woningen te hebben. De uitdaging ligt voor een groot deel in het bestaande vastgoed, waarbij (stimulering van het) verduurzamen en mogelijkheden voor woon-zorg combinaties belangrijke opgaven zijn. Woningbouwinitiatieven dienen zorgvuldig afgewogen te worden, zeker in het licht van de bestaande overcapaciteit in een aantal kernen. Dit kan alleen door actief samen te werken.

VERSTERKEN VAN HET SOCIALE KLIMAAT

Het provinciaal beleid is erop gericht om per wijk of kern minimaal één ontmoetingsplek te behouden, gecombineerd met een welzijn- of zorgfunctie en eventuele andere voorzieningen. Zo wordt de sociale samenhang behouden. We zien dat het sociale klimaat steeds bepalender is voor een goede leefbaarheid. We willen de inwoners in staat stellen om zelf bij te kunnen dragen op zorg- en welzijnsgebied. Zo versterken we samen de leefbaarheid.

KWALITEITSVERBETERING RECREATIEVOORZIENINGEN

Gemeenten, regio en de provincie willen kwalitatief goede verblijfsaccommodaties. De kwaliteitsslag is gericht op het toevoegen van kwalitatief en vernieuwend aanbod, het versterken van het bestaande aanbod en het uit de markt halen van verouderd aanbod dat niet langer wordt gebruikt als toeristisch product. De belangen van stoppende ondernemers moeten daarbij niet uit het oog worden verloren. We willen de vrijetijdseconomie versterken. Het uitgangspunt is gebruik te maken van de landschappelijke, culturele en cultuurhistorische kwaliteiten van onze gemeente om de toeristische bestedingen in onze gemeente te vergroten. Verbindingen tussen dag- en verblijfsrecreatie kunnen zorgen voor een verbetering van de kwaliteit. Daarbij moet meer aandacht komen voor promotie en marketing. Onze eigen inwoners hebben baat bij een aantrekkelijke gemeente met goede toeristisch- recreatieve voorzieningen.

Beweegtuin op de Logte

3.3 DE DIGITALE NETWERK-SAMENLEVING

Technologische en digitale ontwikkelingen veranderen hoe we met elkaar contact houden, hoe we werken, hoe we winkelen. Winkels en bedrijven moeten flexibeler ingezet worden. Ook het type bedrijvigheid verandert: minder winkels, meer logistieke bedrijven.

De technologische en maatschappelijke veranderingen hebben onze samenleving veranderd in een netwerksamenleving. Fysieke grenzen beperken niet de mogelijkheden om met anderen in verbinding te staan. Mensen maken steeds meer gebruik van sociale media en digitale mogelijkheden van communicatie. Naast online platforms en webshops worden ook steeds meer digitale toepassingen op andere vlakken (bijvoorbeeld de zorg) ontwikkeld. De digitale mogelijkheden en toepassingen zullen alleen maar toenemen en van steeds grotere invloed zijn op de leefomgeving. Bijvoorbeeld technologieën voor 3D-printen, zelfrijdende auto's, het 'internet of things' of kunstmatige intelligentie.

De technologische mogelijkheden hebben invloed op economisch vlak. De vraag naar bedrijfs- en winkelruimte verandert. De consument blijft behoefte houden aan een fysieke winkel, maar de winkel dient om producten uit te proberen, of als contact- of servicepunt. In een winkel worden steeds vaker mogelijkheden toegepast waardoor het winkelen een totaalbelevenis is. Winkel- en bedrijfsruimtes bieden ruimte aan dynamiek en innovatie.

Vanuit de samenleving neemt de vraag naar meer flexibiliteit in werktijden toe. Er is een opmars in thuiswerken zichtbaar. Hierdoor is minder behoefte aan bedrijventerreinen, kantoren en winkels. Tegelijk zijn grootschalige distributielocaties nodig voor diensten van internetwinkels.
De technologische ontwikkelingen hebben effect op het aantal en type arbeidsplaatsen. Vraag en aanbod dienen nog beter op elkaar afgestemd te worden.

DYNAMISCH VOORRAADBEHEER

In Limburg zijn te veel werklocaties (bedrijventerreinen, kantoren, agrarische productielocaties), winkels en vrijetijdsparken. Er is soms een mismatch tussen kwalitatief aanbod en behoefte, waardoor sprake is van structurele leegstand. Dynamisch voorraadbeheer is noodzakelijk om de omslag naar gewenste kwaliteit te krijgen. De aanpak wordt regionaal afgestemd.

Zandstraat Gennep

AANDACHT VOOR DETAILHANDEL

De regio Noord-Limburg zet in op het behouden en versterken van de hoofdwinkelstructuur. Ontwikkelingen in het winkelaanbod zijn noodzakelijk om te kunnen inspelen op de behoeften van de consument. Gennep is een bovenlokaal verzorgend centrum met circa. 20.000 vierkante meter winkeloppervlak[2]. Ons beleid is erop gericht het gezonde winkelklimaat te versterken en een aantrekkelijk voorzieningsniveau voor consumenten te behouden. Doelen daarbij zijn: versterken sfeer en beleving, realiseren van compacter en herkenbaarder centrum, promotie en samenwerking.

DUURZAME BEDRIJVENTERREINEN

De doelstelling is om een economisch optimale en duurzame invulling van bestaande en nieuwe bedrijventerreinen te realiseren. Op bedrijventerrein de Brem, jongste bedrijvenpark in de Kop van Noord-Limburg, is ruimte voor duurzaam ondernemen. Dit wordt geborgd door middel van overeenkomsten met initiatiefnemers.

[2] Meervoudige overheidssturing in open, dynamische en lerende netwerken, Een essay over de nieuwe rol van het ministerie van Economische Zaken in de energieke netwerksamenleving, Salverda, I.E.; Pleijte, M.; Papma, A., 2012

Bomenlaan langs Brem

3.4 PARTICIPATIESAMENLEVING

**We willen steeds meer verantwoordelijkheid voor ons eigen leven en onze eigen toekomst.
En soms moeten we meer zelf doen. Dat is niet voor iedereen even makkelijk. We hebben elkaar nodig en doen het samen.**

Ondanks de digitale veranderingen is de eigen omgeving en het belang van een sociaal netwerk van groot belang. In de eigen omgeving wil men in contact staan met anderen en waar nodig ondersteund worden.

Inwoners willen meer zeggenschap hebben over de eigen leefomgeving. Dit verlangen naar regie speelt niet alleen op individueel niveau. Gezamenlijke initiatieven op het gebied van duurzame energie, zorg, veiligheid en sociale voorzieningen vinden laats op het niveau van wijk, buurt of kern.

Deze ontwikkelingen hebben ook betekenis voor de rol van onze gemeente. Vanuit deze optiek heeft Gennep in het Sociaal Domein de aanpak Ontmoeten, Meedoen Ondersteunen (OMO) ontwikkeld, in 2014 neergelegd in een beleidsplan. Vanuit die optiek hebben wij samen met onze buurgemeenten een visie ontwikkeld op Vitale Gemeenschappen. Onder andere de ontwikkeling van de Omgevingsvisie staat in deze beweging.

Wij geven onze inwoners op een steeds vroeger moment in de beleidsontwikkeling ruimte om mee te denken en te doen. Al naar gelang het onderwerp nemen wij verschillende rollen aan: reguleren, regisseren, uitnodigen of stimuleren. Hechte gemeenschappen met een actief verenigingsleven zijn weerbaar en in staat om naar elkaar om te zien.

De nadruk op eigen regie en zelfredzaamheid kan ook een negatieve weerslag hebben en mensen aan de kant zetten. De eenzaamheid onder ouderen kan toenemen en het aantal verwarde mensen op straat ook. Een samenleving van mensen die naar elkaar omzien, kan hierin een tegenwicht vormen.

MAATSCHAPPELIJKE NETWERKEN STIMULEREN

De gemeente hecht er belang aan om uit te gaan van eigen kracht en eigen netwerk. De gemeente kan hierbij ondersteunen met middelen en voorzieningen. Daarbij staat centraal dat de kracht van de lokale gemeenschap en de onderlinge ontmoeting wordt versterkt. De gemeente faciliteert waar mogelijk initiatieven en bewonersnetwerken.

Speelstraat De Brink

UITNODIGINGSPLANOLOGIE

Binnen het beleidsprogramma OMO is er een beleidsplan Kernen & Wijken vastgesteld waarin inwoners meer ruimte krijgen om zichzelf te organiseren met eigen oplossingen en initiatieven. De gemeente neemt een faciliterende rol aan.

In onze gemeente is veel energie, creativiteit en daadkracht aanwezig. Inwoners en ondernemers van de gemeente kunnen rekenen op een meedenkende overheid die maatwerk levert. Om vorm te geven aan de samenleving, is actieve participatie van de inwoners onmisbaar. Samen kunnen wij heel veel voor elkaar krijgen.

Herontwikkeling Dorpshart Ven - Zelderheide

3.5 GEZONDHEID

Gezondheid gaat niet alleen maar over niet ziek zijn. Het gaat ook over de woonomgeving, gebouwen, een schoon watersysteem en mobiliteit. Voldoende bewegen, gezonde lucht inademen, elkaar ontmoeten, veilig zijn en genoeg stilte dragen bij aan een goede gezondheid. Onze leefomgeving en de manier waarop zij is ingericht heeft dus eenbelangrijke invloed op onze gezondheid.

Bij nieuwe ontwikkelingen wordt het aspect gezondheid vanaf het begin meegenomen. De GGD kan daarbij een adviesrol vervullen om een optimaal ingerichte fysieke leefomgeving te borgen.

Nu we steeds ouder worden, willen we ook graag zo lang mogelijk zo gezond mogelijk blijven. Door technologische vernieuwingen en innovatie kunnen we steeds meer gebreken en ongemakken wegnemen of beperken.
Maar de zorgverlening gaat niet over andere terreinen van het leven, terwijl gezondheid meer is dan alleen de afwezigheid van ziekte. Het vermogen van mensen om zich aan te passen en eigen regie te voeren, in het licht van de sociale, fysieke en emotionele uitdagingen van het leven wordt 'positieve gezondheid' genoemd.

Dit betekent het goed om kunnen gaan met veranderende omstandigheden. Dan gaat het over alle aspecten van je leven. Oók de leefomgeving. De aanwezigheid van groen zorgt voor een positieve gezondheid en hittestressvermindering. Menging van wonen, werken en voorzieningen zorgt ervoor dat mensen tot op hoge leeftijd blijven meedoen. Het scheiden van wonen en druk verkeer of overlastgevende bedrijven verbetert de luchtkwaliteit en zorgt voor een afname van de geluidhinder in woongebieden.

Voor een gezonde leefomgeving is het nodig om sport en beweging mogelijk te maken, zowel door sportvoorzieningen als in de openbare ruimte. Bijvoorbeeld fiets- en wandelroutes en de vraag naar 'beweegtuinen'. De luchtkwaliteit, de waterkwaliteit, het geluidsniveau en andere milieuaspecten moeten natuurlijk binnen de normen voor een gezonde leefomgeving vallen. Er is steeds meer vraag naar gezond en lokaal geproduceerd voedsel.

Onze gemeente is reeds lang ingesteld op het huisvesten en verzorgen van mensen met een verstandelijke beperking. Begin vorige eeuw werden mensen met een verstandelijke beperking nog als patiënten in een inrichting geplaatst, in de huidige tijd is het uitgangspunt om zo volledig mogelijk te participeren in de samenleving. In de gemeente zijn onder andere diverse begeleid-woonlocaties, dagbestedingen en speciaal onderwijslocaties aanwezig. Daarnaast zien we het begeleid en beschermd wonen in de kernen opkomen.

SPORT EN SPEL STIMULEREN

De gemeente heeft tot doel alle inwoners te activeren om te gaan sporten of bewegen. Daarbij streven we naar vitale individuen en vitale sportverenigingen, zodat overgewicht en ongezonde leefstijl worden teruggedrongen. De gemeente vindt speelvoorzieningen van belang voor de sociale cohesie in een buurt of wijk.

Contrainer Nierspark

Wijken en buurten worden gestimuleerd om hier eigen verantwoordelijkheid in te nemen, zodat de speel- en ontmoetingsplek echt van de wijk- of buurtbewoners wordt.

VOLDOENDE MILIEUKWALITEIT

Voor lucht, bodem, water en geluid zijn wettelijke normen vastgelegd, waaraan minimaal moet worden voldaan. De provincie streeft daarbovenop naar een verbetering van de milieukwaliteiten en gewasbeschermingsmiddelen bij een ontwikkeling. Daarbij wordt een inspanning gevraagd van ondernemers.
Situaties met onvoldoende milieukwaliteit pakken we aan, door onder andere inspanningen op het gebied van geluidhinder en luchtkwaliteit, bodem- en grondwaterkwaliteit en beleid voor agrarische ontwikkelingen. Overigens hangt de verbetering van milieukwaliteit samen met de doelen voor duurzaamheid. De inzet van hernieuwbare energiebronnen en beperking van energiegebruik zijn namelijk minder belastend voor onder meer de luchtkwaliteit. De gemeente heeft in dat licht haar Milieubeleidsplan laten opvolgen door een Duurzaamheidsvisie, waarin de aspecten voor milieu en duurzaamheid geïntegreerd zijn.

SCHOON DRINKWATER

Schoon drinkwater is van levensbelang. Alle Nederlandse overheden, van rijk tot en met gemeenten, hebben een zorgplicht voor een duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening. In de gemeente Gennep liggen weliswaar geen waterwingebieden of grondwaterbeschermingsgebieden, maar hier stroomt wel de Maas.

De Maas is een belangrijke bron voor de drinkwatervoorziening voor Zuidwest Nederland. In de zomer wordt een groot deel van het Maaswater ingenomen voor de drinkwatervoorziening. Hetzelfde geldt voor de Niers, die uitmondt in de Maas en waarvan het water uiteindelijk voor de drinkwatervoorziening wordt gebruikt.

SOORTEN EN LEEFGEBIEDEN OP PEIL HOUDEN

Afname van de biodiversiteit betekent een afname van een gezonde leefomgeving voor planten en dieren. Met internationale afspraken worden natuurgebieden, planten- en diersoorten beschermd. Gekoppelde natuurgebieden en gezonde milieukwaliteit dragen bij aan het op peil houden van de biodiversiteit.

De Wet Natuurbescherming gaat over het beschermen van soorten en gebieden om de biodiversiteit op peil te houden. Binnen Gennep zijn de St-Jansberg, de Zeldersche Driessen en de Maasduinen aangewezen als beschermd natuurgebied. Over de grens zijn het Reichswald en de Oeffelter Meent van belang. De provincie heeft het natuurnetwerk uitgebreid met het Niersdal en een deel van de uiterwaarden van de Maas. Ook andere groene gebieden kunnen betekenis hebben voor de instandhouding van diersoorten. Beschermde soorten zijn in het hele grondgebied van de gemeente aanwezig. Vanuit kaderstellende wetgeving heeft iedereen de plicht rekening te houden met dieren.

Rolstoelroute bord

Rolstoel pad

SPEERPUNTENKAART GENNEP

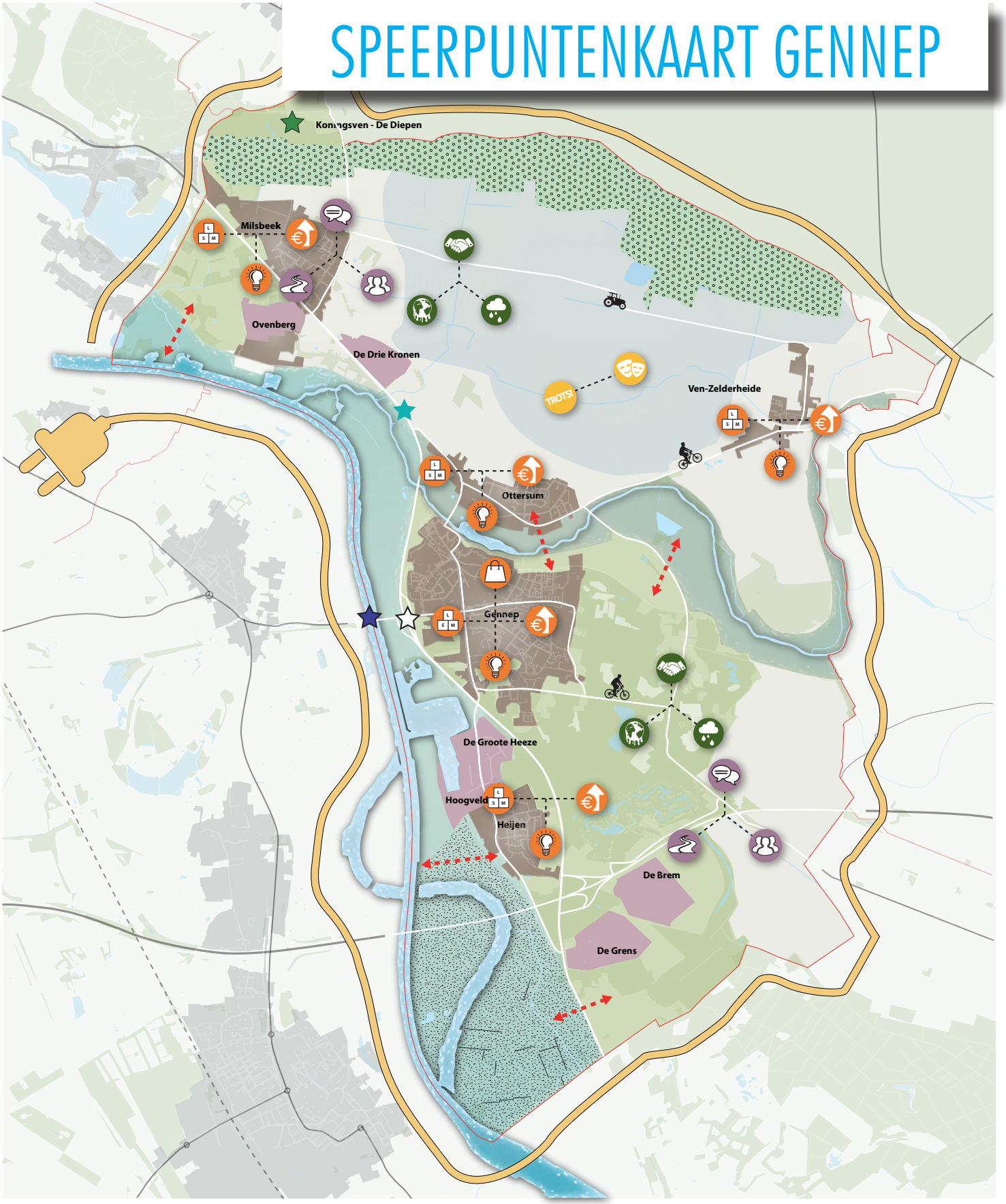

CULTUURRIJK

- Wij versterken de trots op de eigen identiteit en omgevingskwaliteit
- We zetten in op de versterking van de vrijetijdseconomie en zoeken naar koppelkansen bij water- en natuuropgaven

KRACHTIGE KERNEN

- We zetten in op een aanbod in wonen en voorzieningen die gericht is op alle doelgroepen
- We werken samen met inwoners aan een aantrekkelijke en toekomstbestendige omgeving
- We zetten in op een compact en bruisend kernwinkelgebied en voldoende winkelvoorzieningen in de kernen
- We bevorderen werkgelegenheid en ondernemerschap door een goed vestigingsklimaat en door ruimte te geven aan economische dragers

HOOG DROOG EN VEILIG

- Wij zijn verantwoordelijk voor een gezonde, veilige leefomgeving en werken waar mogelijk samen met inwoners, ondernemers, organisaties en belangenpartijen om de leefomgeving
- We treffen voldoende voorzieningen voor zowel hoge waterstanden als perioden van droogte, zowel om het te voorkomen als om de negatieve gevolgen tegen te gaan
- We gaan aan het werk met de opgave om in 2050 energie neutraal te zijn en de uitstoot van CO2 terug te dringen

MET ELKAAR VERBONDEN

- We willen samenwerken met inwoners aan een leefbare woonomgeving met voldoende voorzieningen
- De gemeente wil een transparante organisatie zijn met toegankelijke communicatie en een integrale aanpak'
- We zetten in op veilige wegen en duurzame vervoersmogelijkheden

WAT ZIJN DE SPEERPUNTEN VAN DE OMGEVINGSVISIE? 4

LEGENDA

Maaswerken (MIRT)

Verbeteren verkeersveiligheid N271

Onderzoek fietsverbinding Maasbrug Gennep - Oeffelt

Lob van Gennep

Versterken Maasheggen

Natte natuurzone

Zichtbaar en beleefbaar water

Duurzame vervoersmogelijkheden

Gemeente Gennep energieneutraal in 2050

Vitale en klimaatbestendige agrarische bedrijven

Maas en Niers: werk en vertier in balans

Versterking / beleving van karakteristieke landschappen en contrasten daartussen

Natuurvriendelijke herinrichting beken

Water

Natuur en recreatiegebied Koningsven De Diepen

Natuur

Maasheggen

Rivierduinen

Infrastructuur

Kernen

Bedrijven

Samen willen we zorgen voor een aangename en gezonde leefomgeving in Gennep! Voor nu en in de toekomst. We benoemden in hoofdstuk 2 de belangrijkste gebiedswaarden van onze gemeente en beschreven wat onze kernen zo bijzonder maakt. Deze waarden behouden en versterken we, door samen te werken.

In dit hoofdstuk zetten we vier thema's met bijbehorende speerpunten op een rij. Deze thema´s komen voort uit de maatschappelijke opgaven, de beschrijving van onze identiteit en de bijeenkomsten met bewoners en belanghebbenden. Hiermee gaan we samen aan de slag.
De vier thema's zijn:

1. Cultuurrijk Gennep
2. Krachtige kernen, sterke werkgebieden
3. Hoog, droog en veilig Gennep
4. Sterke samenleving en (digitale) verbindingen

Alle speerpunten zijn uitgewerkt in een aantal concrete acties. Deze acties vindt u terug in het uitvoeringsprogramma in hoofdstuk 5.
Op de themakaarten staan met iconen waarden aangegeven. Deze geven een overzicht en zijn niet uitputtend en niet in alle gevallen gebonden aan een locatie.

Samen maken we Gennep!
Heeft u ook een plan of een idee dat kan bijdragen aan de toekomst van onze gemeente?

Bekijk hoe uw plan past binnen de speerpunten en ga erover in gesprek met de gemeente. Er liggen genoeg kansen.

Vanuit de gemeente dragen we graag ons steentje bij. Zo wordt onze visie werkelijkheid. En maken we Gennep samen nog mooier.

Cultuurrijk Gennep

'Parels aan de Maas'

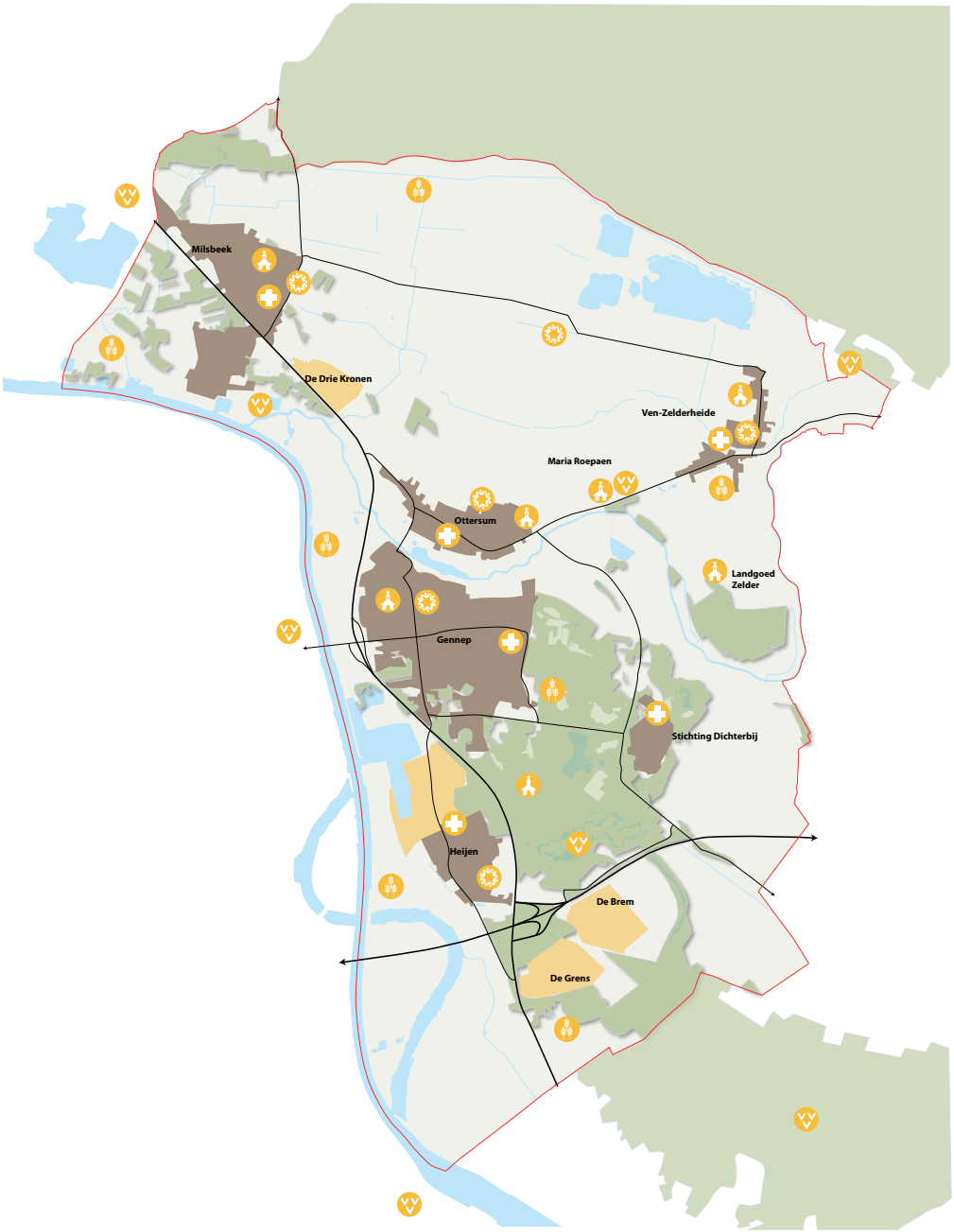

- Water
- Natuur
- Bedrijventerrein
- Woonkern
- Gemeentegrens
- Infrastructuur

- Aanwezigheid zorginstellingen
- Rijke cultuurhistorie
- Hechte gemeenschap
- Agrarisch karakter in het landelijk gebied
- Dag- en verblijfsrecreatie in en rondom de gemeente Gennep
- Landschappelijke kwaliteiten

4.1 SAMEN MAKEN WE GENNEP CULTUURRIJK

De omgeving en de inwoners vormen samen de basis voor de identiteit van Gennep. In deze omgevingsvisie laten we zien dat de identiteit van Gennep sterk verbonden is aan de verschillende gebieden. Ieder gebied heeft zijn eigen kernkwaliteiten. Dat wordt bepaald door onze natuurlijke omgeving, hoe we wonen, leven en werken, het toerisme en de plaatselijke cultuurhistorie. Samen zorgt dit voor een cultuurrijk Gennep!

We willen bereiken dat de Gennepenaar trots is op zijn eigen omgeving. De versterking van de lokale identiteit gaat samen met de verbetering van de kwaliteit van onze woon- en leefomgeving. En het kan een economische impuls geven aan Gennep. Bijvoorbeeld door toename van recreatie en toerisme en door promotie van lokale bedrijven en ondernemers.

De vele vrijwilligers en mantelzorgers zijn het cement van een sociale en goedlopende samenleving. Zij zetten kosteloos hun tijd en kennis in voor mensen, verenigingen en activiteiten. Gennep wil graag deze inwonerkracht behouden en vergroten.

BESTAAND BELEID; WAT DOEN WE AL?

- Structuurvisie Buitengebied - Borging Kwaliteitsmenu
- Programma Versterking Vrijetijdseconomie. De gemeente voert het programma uit en zorgt voor regelmatige aanvulling hiervan, waaronder Routeboek 'Versterking vrijetijdseconomie'
- Cultuurhistorische waardenkaart (van provincie Limburg, lopend traject, waar de gemeente op aan wil sluiten)
- Landschapsontwikkelingsplan
- Regionaal ruimtelijk kwaliteitskader
- Wet Maatschappelijke Ondersteuning: aandacht voor inwonerskracht, bijvoorbeeld door het project ´Accent op ieders talent´ in Gennep-West. Ook faciliteert de gemeente in elke kern een dorpsondersteuner.

SPEERPUNTEN, WAT GAAN WE DOEN?

1. Wij versterken de trots op de bijzondere waarden. We zetten ons in voor de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit, natuur- en gebiedswaarden

- Opstellen van een Deltaplan Trots:
  - o Aandacht voor en voorlichting over onze identiteit en waarden
  - o Uitvoeren van het Programma 'Versterking vrijetijdseconomie' en het daaraan gekoppelde routeboek
  - o Bij ruimtelijke initiatieven stellen we de voor waarde dat deze aansluiten bij de aanwezige gebiedswaarden
  - o Afwegingskader opstellen voor nieuwe plannen en ideeën. De cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten vormen het vertrekpunt
- Aansluiten bij het regionaal ruimtelijk kwaliteitskader
- Inzetten op de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. Zo versterken we de herkenbaarheid en samenhang van ons grondgebied en promoten we het onderscheidende karakter van onze gemeente
- Vernieuwen van ruimtelijk kwaliteitsbeleid voor de kernen samen met de inwoners
- Herinrichtingsprojecten van pleinen en andere openbare voorzieningen oppakken. De eigen identiteit en trots op de eigen leefomgeving wordt versterkt
- Versterken van de mogelijkheden voor natuurbeleving:
  - o Meer voorlichting over onze natuurkwaliteiten
  - o Bij ruimtelijke projecten zoeken naar mogelijkheden voor natuurontwikkeling en we geven hierover informatie
  - o Aansluiten bij projecten zoals Operatie Steen- breek of Groene stad

2. We zetten in op de versterking van de vrijetijdseconomie en zoeken naar koppelkansen bij water- en natuuropgaven:

- Aansluiting zoeken bij het Programma Versterking Vrijetijdseconomie op water- en natuuropgaven, waaronder:
  - o Versterking van de natuur- en landschappelijke kwaliteiten van het bekenstelsel
  - o Recreatieve toegankelijkheid uitbreiden van de Maas en de Niers
- Landschapsontwikkeling en versterking van onze vrijetijdseconomie in combinatie met de verschillende projecten voor de verbetering van de waterveiligheid
- Kwaliteitsverbetering en uitbreiding van de dag- en verblijfsrecreatie
- Verbetering van de routestructuren en publieke informatievoorzieningen en samenwerking met omliggende gebieden

Krachtig Gennep

'wonen, werken en leven'

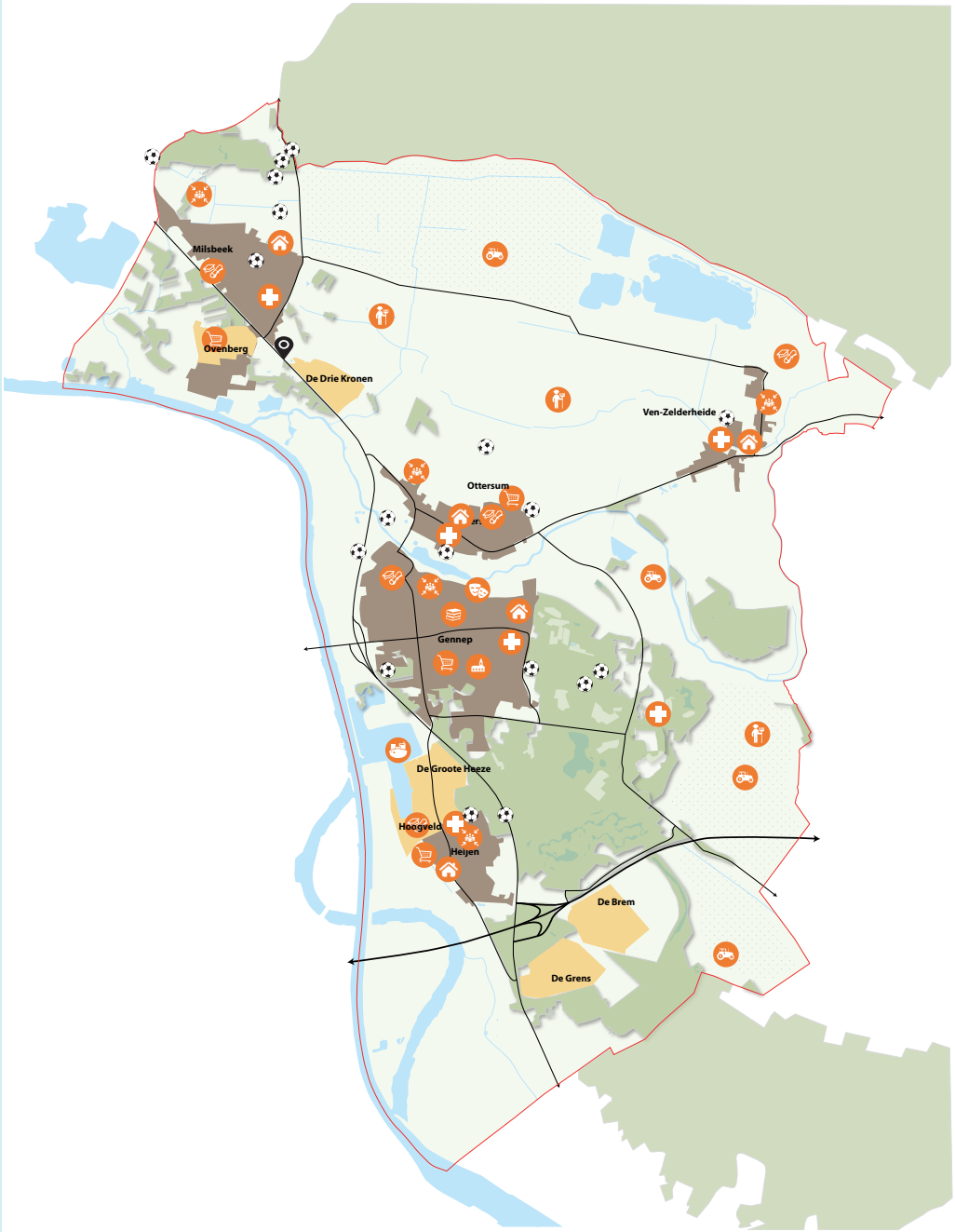

Legenda

- Water
- Natuur
- Landbouw
- Bedrijventerrein
- Woonkern
- Gemeentegrens
- Infrastructuur

Waarden

- Historie
- Dorps en kleinschalig karakter
- Sportvereniging divers
- Pica Mare
- voorzieningenniveau voor iedereen
- Gemeenschapshuis
- Basisonderwijs
- Middelbare school
- Binnenhaven
- Agrarische sector
- Aanwezigheid zorginstellingen
- Agrarisch vitale sector

4.2 SAMEN MAKEN WE KRACHTIGE KERNEN EN VITALE BEDRIJVIGHEID

We willen doorlopend werken aan een goed woon- en leefklimaat om aantrekkelijk te blijven voor iedereen. Een goede balans tussen het aanbod in wonen, werken, recreatie, winkels en andere voorzieningen. Dit biedt kansen voor de inrichting van de publieke ruimte. Samen blijven we werken aan een vitale binnenstad. Ook in andere kernen dienen de winkelvoorzieningen op peil te blijven.

We willen flexibiliteit, maatwerk en ruimte voor ontwikkeling en innovatie bieden aan ondernemers. Functies en gebruik zijn daarbij in balans met de bestaande omgevingskwaliteiten. We dagen de ondernemers uit om hier actief aan bij te dragen. Samen maken we Gennep, nietwaar?

BESTAAND BELEID; WAT DOEN WE AL?

- Dorpsontwikkelingsplannen
- Woonvisie: inzet op levensloopbestendige en kleine wooneenheden
- Flexibiliteit en maatwerkoplossingen
- Voorzieningenplannen van de kernen: in alle kernen een ontmoetingsruimte
- Spelen en ontmoeten in de openbare ruimte
- Regionale visie Land- en Tuinbouw.

SPEERPUNTEN, WAT GAAN WE DOEN?

1. We zetten in op een aanbod in wonen en voorzieningen die gericht is op alle doelgroepen:

- Stimuleren van doorstroming in de woningvoorraad en inzetten op kleinere (levensloopbestendige) wooneenheden. We werken daarvoor samen met inwoners, dorpsraden, woningcorporaties en de Regio Noord-Limburg
- Opstellen van plan van aanpak voor het binden van de jeugd aan de gemeente, met actieve betrokkenheid van dorps- en wijkraden, verenigingen en jeugd
- Inrichten van ontmoetingsruimten en openbare ruimte met voorzieningen voor zowel jong als oud.
- Stimuleren van activiteiten die gericht zijn op het betrekken en samenbrengen van diverse doelgroepen en integraal onderdeel uitmaken van de lokale samenleving
- Inzetten op een balans en menging van wonen, werken en voorzieningen, waarbij wordt aangesloten op alle doelgroepen
- Voor het ontwikkelen van projecten wordt aangesloten op de voorzieningenplannen.
- Afstemmen van onze woningvoorraad op de langer zelfstandig wonende burgers
- Zorgen dat de fysieke veiligheid van kwetsbare groepen geborgd is

2. We zetten in op een aantrekkelijke en toekomstbestendige leefomgeving.

- Rekening houden met de behoeften van de verschillende doelgroepen (jeugd, ouderen, mensen met een beperking) in de publieke ruimte
- We zetten mogelijkheden voor co-creatie in.
- In de publieke ruimte inzetten op voldoende (sociale en fysieke) veiligheid
- Mogelijkheden benutten voor klimaatadaptatie en hittestress tegengaan in de publieke ruimte
- Onderzoeken hoe we in de openbare ruimte meer kunnen uitdagen tot bewegen. Inzetten op een toename van fiets- en wandelmogelijkheden en een toename van groen en water

3. We zetten in op een compact en bruisend kernwinkelgebied en voldoende winkelvoorzieningen in de kernen:

- Doorgaan met de huidige aanpak om samen met ondernemers, vastgoedeigenaren en andere belanghebbenden te werken aan een aantrekkelijk en compact kernwinkelgebied van Gennep
- Inzetten op samenwerking en nieuwe initiatieven in de kernen met inwoners, ondernemers, vastgoedeigenaren en andere belanghebbenden om een aantrekkelijke mix van wonen, werken, winkels, horeca e.d. te realiseren

4. We bevorderen werkgelegenheid en ondernemerschap door een goed vestigingsklimaat en door ruimte te geven aan economische dragers:

- Meer ruimte bieden aan ondernemers en daarom inzetten op maatwerk en het bieden van meer flexibiliteit
- Inzetten op een vitale agrarische sector en samen met de agrarische sector maatregelen opstellen. Daarbij sluiten we aan bij de regionale visie Land- en Tuinbouw
- Opstellen van een bedrijventerreinenvisie om de kwaliteit en toekomstwaarde van de bedrijventerreinen te versterken
- Ontwikkelen van een arbeidsmarktvisie om de goede werking van de arbeidsmarkt te bevorderen en de gemeentelijke rol hierin te verstevigen
- In de triple helix aandacht voor levenslang leren (waaronder om- en herscholing) en bevordering van een fitte beroepsbevolking
- Uitbouwen van de samenwerking tussen overheid, ondernemers en onderwijs, onder meer met het oog op de doelgroepen jeugd, mensen met afstand tot arbeidsmarkt en arbeidsmigranten

Hoog, droog en veilig Gennep

'De groene levensader van Gennep'

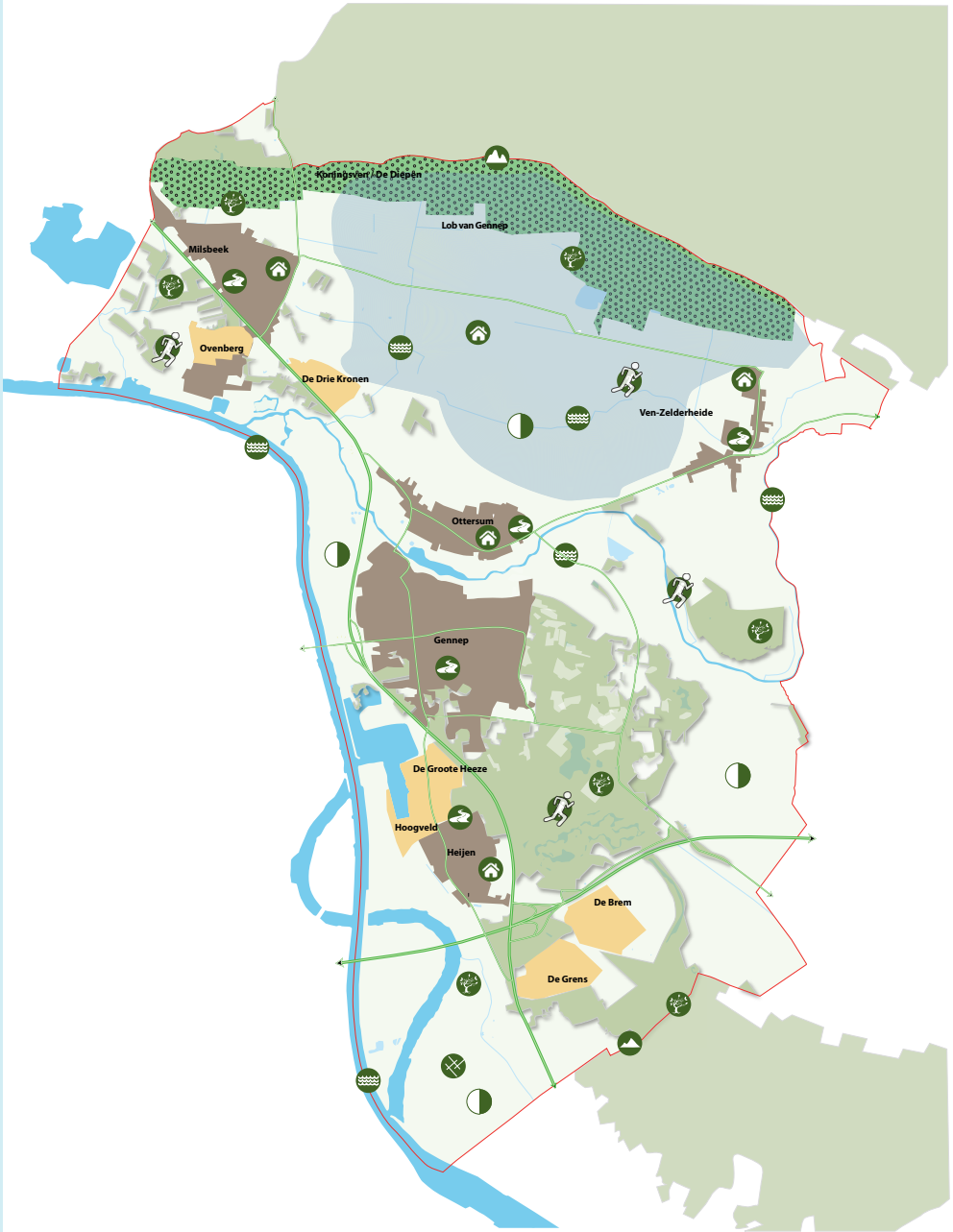

Legenda

- Water
- Natuur
- Bedrijventerrein
- Woonkern
- Gemeentegrens
- Lob van Gennep
- Natte natuurzone
- Infrastructuur

Waarden

- Veilige (energieneutrale) woonomgeving met wandel- en fietsstraten
- Afwisseling open/besloten gebieden
- Watersysteem: Maas, Niers en beeklopen
- Landelijk wonen
- Natuurgebieden en geomorfologie
- Ruimte om te bewegen
- Stuwwal
- Rivierduinen
- Maasheggen

4.3 SAMEN MAKEN WE EEN HOOG, DROOG EN VEILIG GENNEP

Als gemeente zijn we verantwoordelijk voor een duurzame, veilige en gezonde omgeving. De gemeente heeft een voortrekkersrol op het gebied van de klimaat- en energietransitie. Het overgaan op volledig duurzame energiebronnen vraagt om maatregelen en aanpassing van onze fysieke leefomgeving. We moeten hierin samenwerken met andere partijen, overheden, organisaties, ondernemers en inwoners. De gemeente geeft ruimte voor initiatieven die bijdragen aan deze transitieopgaven. Uiteindelijk is iedereen verantwoordelijk om binnen de eigen mogelijkheden een bijdrage te leveren aan de klimaat- en energieopgave.

Een gezonde en veilige leefomgeving draagt bij aan het welbevinden en de gezondheid van de burgers. De gemeente is verantwoordelijk voor de basiskwaliteit op het gebied van geluid, geur, fijnstof en andere milieuaspecten. Daarnaast werken we aan een sociale en fysieke leefomgeving die gezondheid stimuleert en veiligheid garandeert. Natuurlijk willen we ook droge voeten houden. Een deel van onze gemeente ligt 'hoog en droog', maar er zijn ook lager gelegen delen. Samen met de rijks- en provinciale overheid en het waterschap zorgen we voor waterveiligheid.

BESTAAND BELEID; WAT DOEN WE AL?

- MIRT-project Lob van Gennep
- Maaswerken: de primaire dijken op een beschermingsniveau te brengen van 1:250
- De Langetermijn Ambitie Grote Rivieren (LTAR)
- Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP)
- Duurzaamheidsvisie
- Afkoppelsubsidie voor hemelwater

SPEERPUNTEN, WAT GAAN WE DOEN?

1. Wij nemen onze verantwoordelijkheid voor een gezonde, veilige leefomgeving en werken samen met inwoners, ondernemers, organisaties en belangenpartijen:

- Versterken van de bewustwording en samenwerking door middel van co-creatie
- Bij waterveiligheidsprojecten actief zoeken naar kansen voor natuur- en landschapsontwikkeling en de vrijetijdseconomie
- Bij nieuwe ontwikkelingen wordt het aspect veiligheid vanaf het begin meegenomen. Belangrijke veiligheidsprincipes zijn:
  - o afstand tot risico's vergroot de veiligheid
  - o bouwwerken en omgeving bieden bescherming
  - o snel en effectief optreden van hulpdiensten is mogelijk
  - o mensen zijn bekend met risico's en instaat zich zelf in veiligheid te brengen
- Het onderzoek naar knelpunten op het gebied van luchtkwaliteit, trillinghinder, leefbaarheid en verkeersveiligheid is afgerond. We gaan aan de slag met de uitkomsten hiervan
- Koesteren en versterken van onze bos- en heidegebieden als belangrijke CO2 buffer en producent van zuurstof door de 'groene longen'
- Aandacht voor schoon water en een schone ondergrond

2. We treffen voldoende voorzieningen voor zowel hoge waterstanden als perioden van droogte. We richten ons daarbij op het voorkomen hiervan en het tegengaan van de negatieve gevolgen:

- Onderzoeken welke problematieken Gennep kent op het vlak van wateroverlast en droogte
- Uitzoeken welke maatregelen voor wateroverlast en droogte passend zijn
- De gemeentelijke organisatie toerusten om duurzaamheidsvraagstukken integraal te kunnen oppakken.
- Een duurzame benadering verplicht stellen bij nieuwe ruimtelijke initiatieven
- Inzetten op het verder ontkoppelen van regenwaterafvoer via het riool
- Stimuleren (agrarische) ondernemers om de bedrijfsvoeringklimaatbestendiger te maken

3. We gaan aan het werk met de opgave om in 2050 energieneutraal te zijn en de uitstoot van CO2 terug te dringen en in 2030 49% minder broeikasgassen uit te stoten:

- Onderzoeken van locatiekansen voor grootschalige duurzame energieopwekking in de hele gemeente, waarbij de landschappelijke kwaliteit als randvoorwaarde geldt
- Inzetten op samenwerking met andere gemeenten om deze opgave te kunnen halen
- Samen werken aan deze opgave met inwoners en ondernemers en daarmee de bewustwording vergroten
- Onderzoeken welke gemeentelijke gebouwen groot effect hebben op CO2-uitstoot, en deze uitstoot terugdringen. We stimuleren ook grote bedrijven te werken aan de afname van CO2-uitstoot
- Aansporen van bedrijven om op daken van hun vastgoed zonnepanelen te plaatsen
- Informeren particulieren over de mogelijkheden op het gebied van energiebesparing, vermindering van CO2-uitstoot en duurzame energiebronnen
- Mogelijkheden onderzoeken voor subsidie
- Initiatiefnemers faciliteren en stimuleren om duurzaamheid en energietransitie integraal mee te nemen bij hun plannen en ideeën
- Inzetten op een aardgasvrije gemeente

Gennep met elkaar verbonden

'In samenleving en (digitaal) netwerk'

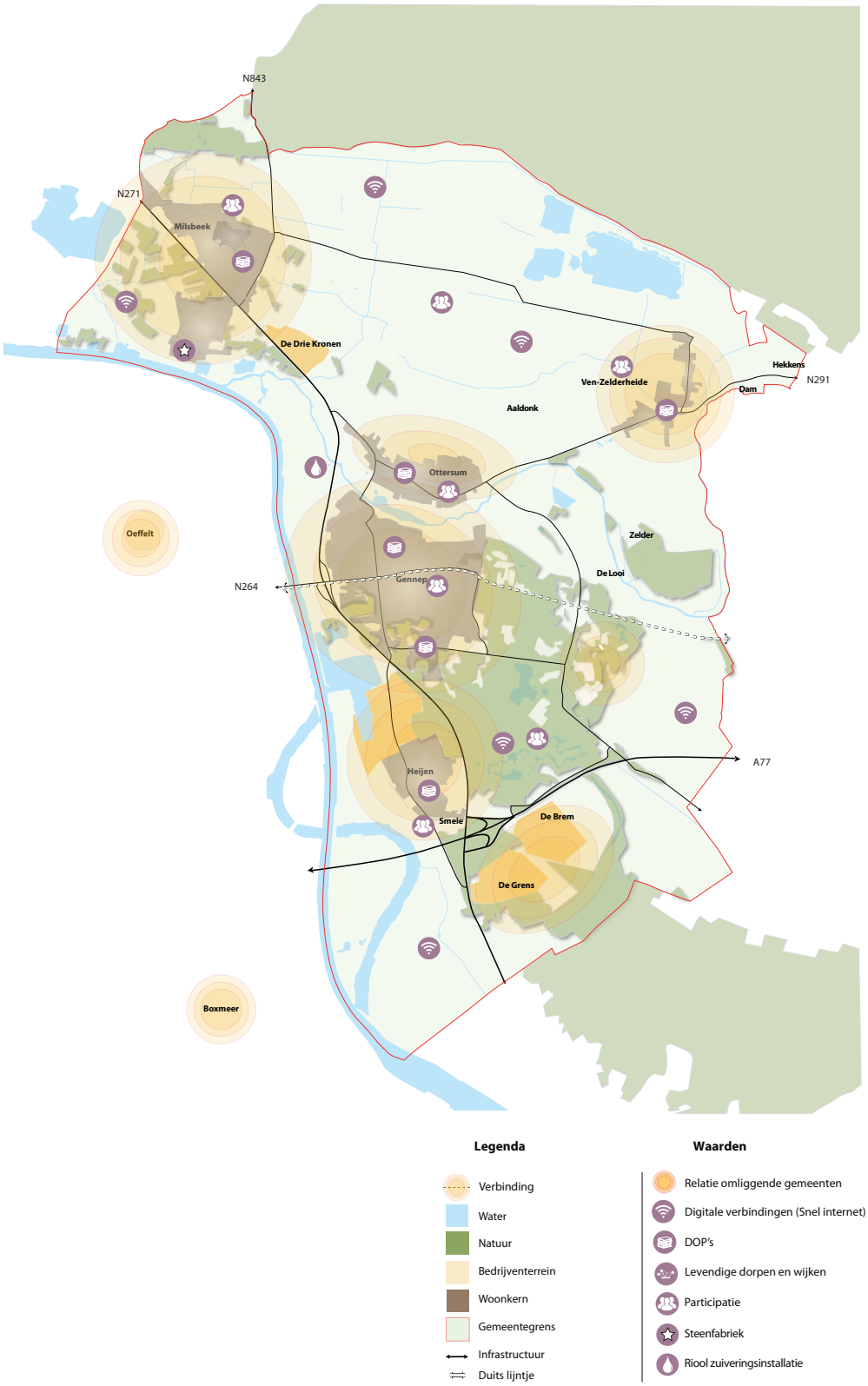

4.4 SAMEN MAKEN WE DE SAMENLEVING EN (DIGITALE) VERBINDINGEN STERKER

De kracht van Gennep zit in de onderlinge verbondenheid en betrokkenheid, het verenigingsleven en de lokale cultuur. We zien dat in een hechte sociale gemeenschap de betrokkenheid op de eigen leefomgeving groot is. De gemeente geeft ruimte aan initiatieven die bijdragen aan de verbetering van de sociale of fysieke leefomgeving. Daarbij hanteren we het liefste een 'ja, mits' houding. Zo willen we dat plannen of ideeën voldoende draagvlak vanuit de omgeving hebben. Verder willen we de lokale gemeenschap betrekken bij keuzes over de eigen leefomgeving. Dan is een open houding en heldere communicatie belangrijk.

Gennep ligt in de luwte tussen de Maas en de Duitse grens. Vanuit deze luwte staat de gemeente in verbinding met haar omgeving via wegen. De gemeente wil deze verbindingen versterken, waarbij we streven naar een veilige en duurzame invulling van verkeer en vervoer.

BESTAAND BELEID; WAT DOEN WE AL?

- Dorpsontwikkelingsplannen / voorzieningenplannen
- Faciliteren bewonersinitiatieven
- Bestaande samenwerkingsverbanden: Dynamic Borders, Regiovisie BGMM, grensinfopunt, stagebureau.
- Regionaal Verkeers- en Vervoersplan
- Trendsportal

SPEERPUNTEN, WAT GAAN WE DOEN?

1. We willen samenwerken met inwoners aan een leefbare woonomgeving met voldoende voorzieningen.

- We betrekken inwoners, ondernemers, organisatie en belanghebbenden om samen keuzes te maken op weg naar een aantrekkelijke, toekomstbestendige woon- en leefomgeving. (inclusief aandacht voor sportieve ruimte)
- We bevorderen vrijwilligerswerk en een vitale gemeenschap
- We intensiveren de samenwerking met dorp- en wijksraden om afspraken per kern te maken over de uitvoering van de voorzieningenplannen/ dorpsontwikkelingsplannen
- De gemeente wil zich positiever opstellen ten opzichte van actieve inwoners
- We ondersteunen de ontwikkeling van digitale ontsluiting door snel internet in de hele gemeente

2. De gemeente zet stappen om een transparante organisatie te zijn met toegankelijke communicatie en een integrale aanpak:

- Verbetering aanbrengen in de afhandeling van initiatieven. Vanuit een ja,mits-houding!
- Een leidraad opstellen voor burger- en overheidsparticipatie, waarbij ook aandacht is voor het feit dat we inwoners niet willen overvragen
- Voortzetten van het gemeentelijke cultuurtraject ´De gemeente dat ben ik´ om meer integraal te werken en signalen vanuit de samenleving beter te kunnen oppakken
- Via verschillende sporen werken aan duidelijke taal en aansprekende communicatie richting inwoners

3. We zetten in op veilige en gezonde wegen en duurzame vervoersmogelijkheden.

- Uitvoeren van het uitvoeringsprogramma Duurzame mobiliteit en Trendsportal
- Stimuleren elektrisch rijden door laadpalen te verstrekken in de openbare ruimte
- Duurzaam deelvervoer beschikbaar maken voor inwoners en bedrijven
- Streven naar 0 ernstige verkeersslachtoffers in Gennep, door in te zetten op zowel infrastructuur als gedragsverandering
- Onderzoeken van mogelijkheid voor een snelfietsroute richting Nijmegen
- Samen met de provincies Noord-Brabant en Limburg en de gemeente Boxmeer een haalbaarheidsonderzoek uitvoeren naar het verbreden van de fietsverbinding op de Maasbrug tussen de stad Gennep en Oeffelt
- Onderzoeken van de mogelijkheden voor het verbeteren van de verkeersveiligheid van de N291 (Kleefseweg)
- Stimuleren fietsgebruik, reconstructie N271 en verkeersproblematiek Zwarteweg

DE UITVOERING: SAMEN MAKEN WE DEZE VISIE REALITEIT 5

U heeft een plan. Hoe zorgen we er samen voor dat dit gerealiseerd kan worden en tegelijkertijd bijdraagt aan de versterking van onze gemeente?
In dit hoofdstuk hebben we een proceswijzer opgenomen (paragraaf 5.1) die dit stap voor stap uitlegt.

Daarna volgt het uitvoeringsschema waarin de acties zijn aangegeven en wat de rol van de gemeente is. De acties zijn ingedeeld naar de speerpunten per thema (zoals eerder benoemd in hoofdstuk 4). Het uitvoerings-programma staat in paragraaf 5.2.

Als gemeente werken we in projecten graag met co-creatie. Hoe dit in zijn werk gaat leggen we uit in paragraaf 5.3.

Tot slot gaan wij in op de vraag of voor het opstellen van deze Omgevingsvisie een milieueffectrapportage (m.e.r.) nodig is (paragraaf 5.4).

5.1 PROCESWIJZER

Heeft u een plan of een idee, dat u wilt realiseren in de gemeente Gennep? Met deze proceswijzer helpen we u op weg.

Plannen zijn er in vele soorten en maten. Bij het bouwen van een tuinhuis of een dakkapel kunt u meestal eenvoudig in het omgevings- of bestemmingsplan lezen waaraan uw plan moet voldoen en hoe u de aanvraag kan indienen. Grotere en complexe plannen met directe gevolgen voor de omgeving, passen vaak niet in het omgevings- of bestemmingsplan. Dan is meer voorbereiding nodig. Dat is nodig voor de beoordeling van uw plan door de gemeente. En om steun te krijgen van de naaste omgeving.

Deze proceswijzer helpt u stap voor stap bij het formuleren en uitwerken van een plan, dat niet direct in het omgevings- of bestemmingsplan past.

Samen maken we Gennep!
Hoe verloopt het proces om te komen tot een goed plan? Dat staat in deze proceswijzer.
Zo komen we samen tot een haalbaar en compleet plan.

Proceswijzer Omgevingsvisie Gennep

1. Plan of idee?
Neem contact op met de gemeente

2. Past het bij de versterking van de identiteit van Gennep?

3. Waar wilt u uw plan realiseren?

4. Sluit het aan bij de ontwikkelingen van de speerpunten?

5. Zijn er nog andere ontwikkelingen die nog invloed hebben op uw plan?

6. Wat vindt de omgeving van uw plan?

7. Maak een concept plan.

8. Dien uw plan in bij de gemeente

9. De gemeente weegt af en adviseert.

STAP	TOELICHTING	MEER INFORMATIE
1. U heeft een plan. Neem contact op met de gemeente voor een oriënterend gesprek.	U bent zelf aan zet om uw plan uit te werken. De gemeente ondersteunt graag. We kunnen bijvoorbeeld aangeven wat we nodig hebben om uw plan goed te kunnen beoordelen. Zo komt u niet voor verrassingen te staan.	´Poort van Gennep´ Tel. 0485-494141 e-mail: gemeente@gennep.nl
2. Ga na: kan uw plan de identiteit van gemeente Gennep versterken? Dan maakt het grotere kans.	Een plan moet passen bij de identiteit, de cultuurhistorie en het landschap van onze gemeente. En waar mogelijk, moet het versterken! Het is dus de moeite waard hier aandacht aan te besteden.	Lees meer over de identiteit van Gennep in hoofdstuk 2.
3. Bepaal: waar wilt u uw plan realiseren? Kan uw plan een impuls geven aan de kwaliteiten van dit gebied?	Elk gebied in gemeente Gennep heeft eigen kwaliteiten. Vaak zijn er kansen om een gebied verder te ontwikkelen. De gemeente gaat er vanuit dat elk plan de kwaliteit van een gebied moet versterken.	Bekijk de kaarten met deelgebieden en de kernen in paragraaf 2.2 en 2.3. Bekijk ook of uw plan past binnen de uitgangspunten van het Gemeentelijk kwaliteitsmenu (zie Hoofdstuk 6 en Bijlage 1).
4. Versterk: draagt uw plan bij aan de ontwikkeling van de speerpunten van de gemeente Gennep?	Onze speerpunten vallen onder vier thema's: • Cultuurrijk Gennep; • Krachtig Gennep; • Hoog, droog en veilig Gennep; • Gennep met elkaar verbonden.	Lees hoofdstuk 4 met de speerpunten van de omgevingsvisie.
5. Check: zijn er nog andere ontwikkelingen die invloed kunnen hebben op uw plan? Of waaraan uw plan een bijdrage kan leveren?	De komende jaren komen er diverse ontwikkelingen op ons af. Ze zijn beschreven in deze visie. Ook zijn er provinciale en landelijke regels waarmee we rekening moeten houden. Onderzoek of meervoudig ruimtegebruik kansen biedt.	"Onderzoek of meervoudig ruimtegebruik kansen biedt" Hierover leest u meer in hoofdstuk 3.
6.Betrek de omgeving bij uw plan. Wat vindt men ervan? Welke partijen moet u verder betrekken (bijvoorbeeld waterschap, provincie e.d.)?	Om de kans van slagen te vergroten, doet u er goed aan in een vroeg stadium andere partijen te betrekken bij uw plan. Denk aan omwonenden en anderen die gevolgen kunnen ervaren. Misschien kunt u samenwerken waardoor uw plan nog beter wordt? Participatie is een belangrijk aspect, de gemeente neemt dit mee bij de beoordeling van uw plan.	Vergeet geen verslag te maken van uw participatietraject. In paragraaf 5.3 leest u meer over co-creatie.
7. Maak een concept-plan.	Als uw plan kan bijdragen aan de bovengenoemde thema's, werk dan een concept-plan uit. Verwerk de bevindingen uit de voorgaande stappen in uw plan.	
8. Dien het concept-plan in bij de gemeente.	Voeg bij het plan een verslag toe van alle acties die u heeft ondernomen met de resultaten daarvan.	
9. De gemeente weegt af en adviseert.	De gemeente beoordeelt uw plan op basis van de omgevingsvisie en andere wet- en regelgeving. Als er aanpassing nodig is, gaan we met u in gesprek. Ook adviseren we u over de verdere procedure die nodig is om uw plan te realiseren.	

5.2 UITVOERINGSPROGRAMMA

In het uitvoeringsschema is een indeling gebruikt om de rol van de gemeente duidelijk te maken. Deze kan:

• Attenderen: we brengen iets onder de aandacht van andere overheden, van ondernemers of van maatschappelijke organisaties.

• Mobiliseren: we brengen verschillende partijen met elkaar in contact om initiatieven te verbinden.

• Trekken: we zijn kartrekker bij een initiatief waar meerdere partijen bij betrokken zijn.

• Uitvoeren: we voeren uit (na dialoog met de omgeving) en zijn eindverantwoordelijk.

In de laatste kolom van het schema is aangegeven of de geschetste kernopgave op korte, middellange of lange termijn wordt opgepakt.

• Korte termijn: Binnen nu en 5 jaar
• Middellange termijn: 5- 10 jaar
• Lange termijn: 10 jaar en verder

Het uitvoeringsprogramma wordt een levende lijst die we aanpassen als daar aanleiding voor is. Dat betekent dat de acties en termijnen kunnen veranderen.

Het uitvoeringsprogramma op de volgende bladzijden willen wij samen met onze inwoners, ondernemers en andere stakeholders uitvoeren. Het betreft daarom geen resultaatsverplichtingen van de gemeente maar inspanningsverplichtingen. Als gevolg van voortschrijdend inzicht kan de prioriteit van bepaalde acties veranderen.

SPEERPUNTEN SAMEN MAKEN WE GENNEP CULTUURRIJK	ACTIES	ROL GEMEENTE	PLANNING	TIJDSDUUR
Wij versterken de trots op de bijzondere waarden. We zetten ons in voor de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit, natuur- en gebiedswaarden (de omgevingskwaliteit).	We stellen een Deltaplan trots op: • voorlichting over de eigen identiteit en waarden; • ook de andere kant van Gennep laten zien: krachtig en strijdvaardig.	Trekken	Kort	2 - 5 jaar
	De cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten vormen het vertrekpunt en afwegingskader voor nieuwe plannen en ideeën.	Trekken	Kort	2 - 5 jaar
	We zetten in op een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit om de herkenbaarheid en samenhang van ons grondgebied te versterken en het onderscheidende karakter van Gennep te kunnen promoten.	Trekken	Middellang	5 - 10 jaar
	Herinrichtingsprojecten van pleinen en andere openbare voorzieningen worden opgepakt vanuit de gedachte de eigen identiteit en trots op de eigen leefomgeving te versterken.	Attenderen	Continu	Continu
	We versterken de mogelijkheden voor natuurbeleving: • meer voorlichting over onze natuurkwaliteiten; • natuurontwikkeling koppelen aan projecten; • aansluiten bij projecten zoals Operatie Steenbreek of Groene stad.	Uitvoeren / mobiliseren	Middellang	5 - 10 jaar
We zetten in op de versterking van de vrije tijdseconomie en zoeken naar koppelkansen bij water- en natuuropgaven.	We gaan door met de uitwerking en versterking van het routeboek Versterking vrijetijdseconomie en zoeken aanknopingspunten om het ‘verhaal van Gennep’ te vertellen om zo de trots te versterken.	Trekken / mobiliseren	Kort	2 - 5 jaar
	We voeren het Programma Versterking Vrijetijds economie uit en zoeken aansluiting op water- en natuuropgaven, waaronder: • versterken van natuur- en landschappelijke kwaliteiten van het bekenstelsel; • de Maas en de Niers toegankelijk maken voor recreatief gebruik.	Uitvoeren	Kort	2 - 5 jaar
	We zetten in op een kwaliteitsverbetering en uitbreiding van de dag- en verblijfsrecreatie.	Mobiliseren	Kort	2 - 5 jaar
	We zetten in op een verbetering van de route structuren en publieke informatievoorzieningen en zoeken de samenwerking met omliggende gebieden	Mobiliseren	Middellang	5 - 10 jaar

SPEERPUNTEN SAMEN MAKEN WE KRACHTIGE KERNEN EN VITALE BEDRIJVIGHEID	ACTIES	ROL GEMEENTE	PLANNING	TIJDSDUUR
We zetten in op een aanbod in wonen en voorzieningen die gericht is op alle doelgroepen.	• We stellen met actieve betrokkenheid van de jeugd een plan van aanpak op voor het binden van de jeugd aan de gemeente.	Trekken	Kort	2 - 5 jaar
	• We richten onze ontmoetingsruimten en openbare ruimte in met voorzieningen voor zowel jng als oud.	Mobiliseren	Kort	2 - 5 jaar
	• We stimuleren activiteiten van organisaties en verenigingen die gericht zijn op het betrekken en samenbrengen van diverse doelgroepen.	Attenderen	Kort	2 - 5 jaar
	•We zetten in op een balans en menging van wonen, werken en voorzieningen, waarbij wordt aangesloten op zowel jong als oud.	Mobiliseren	Kort	2 - 5 jaar
We zetten in op een aantrekkelijke en toekomstbestendige leefomgeving	• We houden in de publieke ruimte rekening met de behoeften van de verschillende doelgroepen (jeugd, ouderen).	Trekken	Kort	2- 5 jaar
	• In de publieke ruimte zetten we in op voldoende (sociale) veiligheid.	Mobiliseren	Kort	2 - 5 jaar
	• We zoeken naar mogelijkheden voor klimaatadaptatie en tegengaan hittestress in de publieke ruimte.	Trekken	Middellang	5 - 10 jaar
	• We willen onderzoeken hoe we de openbare ruimte uitnodigend tot bewegen kunnen inrichten. We zetten in op een toename van fiets- en wandelmogelijkheden en een toename van groen en water.	Trekken	Middellang	5 - 10 jaar
We zetten in op een compact en bruisend kernwinkelgebied en voldoende winkelvoorzieningen in de kernen.	• We gaan door met de huidige aanpak om met ondernemers, vastgoedeigenaren en andere belanghebbenden te werken aan een aantrekkelijke compacte binnenstad van Gennep.	Trekken	Kort	2 - 5 jaar
	• In de kernen werken we samen met inwoners, ondernemers, vastgoedeigenaren en andere belanghebbenden aan een aantrekkelijke mix van wonen, werken, winkels, horeca e.d.	Attenderen / mobiliseren	Middellang	5 - 10 jaar
We bevorderen werkgelegenheid en ondernemerschap door een goed vestigingsklimaat en door ruimte te geven aan economische dragers.	• We zetten in op een vitale agrarische sector en willen hiervoor samen met de agrarische sector maatregelen opstellen.	Mobiliseren	Kort	2 - 5 jaar
	• We stellen een bedrijventerreinenvisie op om de kwaliteit en toekomstwaarde van de bedrijventerreinen te versterken.	Uitvoeren	Middellang	5 - 10 jaar
	• We ontwikkelen een arbeidsmarktvisie om de goede werking van de arbeidsmarkt te bevorderen en de gemeentelijke rol hierin te verstevigen.	Uitvoeren	Middellang	5 - 10 jaar
	• In de triple helix aandacht voor levenslang leren (waaronder om- en herscholing) en bevordering van een fitte beroepsbevolking	Trekken	Kort	2 - 5 jaar
	• We bouwen de samenwerking tussen overheid, ondernemers en onderwijs uit, onder meer met het oog op de doelgroepen jeugd, mensen met afstand tot arbeidsmarkt en arbeidsmigranten.	Mobiliseren	Kort	2 - 5 jaar

SPEERPUNTEN SAMEN MAKEN WE EEN HOOG DROOG EN VEILIG GENNEP	ACTIES	TREKKER	PLANNING	TIJDSDUUR
Wij zijn verantwoordelijk voor een gezonde, veilige leefomgeving en werken waar mogelijk samen met inwoners, ondernemers, organisaties en belangenpartijen om de leefomgeving.	• We versterken de bewustwording en samenwerking door middel van co-creatie.	Trekken	Kort	2 - 5 jaar
	• Bij waterveiligheidsprojecten zoeken we actief naar kansen voor natuur- en landschapsontwikkeling en de vrije tijdseconomie.	Trekken	Kort	2 - 5 jaar
	• Bij nieuwe ontwikkelingen dient het aspect veiligheid vanaf het begin meegenomen te worden. Belangrijke veiligheidsprincipes zijn: voldoende afstand tot o.a. wegen en gasleidingen, veilige gebouwen en toegankelijkheid voor hulpdiensten.	Attenderen	Kort	2 - 5 jaar
	• We zetten het ingezette onderzoek naar knelpunten op het gebied van luchtkwaliteit, trillinghinder, leef baarheid en verkeersveiligheid voort en gaan aan de slag met de uitkomsten hiervan.	Uitvoeren	Kort	2 - 5 jaar
	• We koesteren en versterken onze bos- en heidegebied als belangrijke CO2 buffer en groene long.	Attenderen	Continu	Continu
We treffen voldoende voorzieningen voor zowel hoge waterstanden als perioden van droogte, zowel om het te voorkomen als om de negatieve gevolgen tegen te gaan.	• We gaan uitzoeken welke maatregelen voor wateroverlast en droogte passend zijn.	Uitvoeren	Middellang	5 - 10 jaar
	• We gaan de gemeentelijke organisatie toerusten om duurzaamheidsvraagstukken integraal te kunnen oppakken.	Uitvoeren	Kort	5 - 10 jaar 2 - 5 jaar
	• We stellen een duurzame benadering verplicht bij nieuwe ruimtelijke initiatieven.	Uitvoeren	Kort	
We gaan aan het werk met de opgave om in 2050 energieneutraal te zijn en de uitstoot van CO2 terug te dringen en in 2030 49% minder broeikasgassen uit te stoten:	• We onderzoeken welke gemeentelijke gebouwen groot effect hebben op CO2 uitstoot.	Uitvoeren	Kort	2 - 5 jaar
	• We stimuleren grote bedrijven te werken aan de afname van CO2 uitstoot.	Attenderen	Kort	2 - 5 jaar
	• We stimuleren bedrijven met een groot dakoppervlak zonnepanelen te plaatsen.	Attenderen	Middellang	5 - 10 jaar
	• We informeren particulieren over de mogelijkheden op het gebied van energiebesparing, vermindering van CO2 uitstoot en duurzame energiebronnen. Daarnaast onderzoeken we mogelijkheden voor subsidie.	Attenderen / Uitvoeren	Middellang	5 - 10 jaar
	• We zetten in op samenwerking met andere gemeenten om deze opgave te kunnen halen.	Mobiliseren	Kort	2 - 5 jaar
	• We willen initiatiefnemers faciliteren en stimuleren duurzaamheid en energietransitie integraal mee te nemen bij hun plannen en ideeën.	Trekken / Attenderen	Middellang	5 - 10 jaar
	• We onderzoeken de locatiekansen voor passende duurzame energieopwekking in de hele gemeente, waarbij de landschappelijke kwaliteit geldt als randvoorwaarde.	Mobiliseren	Kort	2 - 5 jaar
	• We zetten in op een aardgasvrije gemeente.	Uitvoeren	Middellang	5 - 10 jaar

SPEERPUNTEN SAMEN MAKEN WE DE SAMENLEVING EN (DIGITALE) VERBINDINGEN STERKER	ACTIES	ROL VAN DE GEMEENTE	PLANNING	TIJDSDUUR
We willen samenwerken met inwoners aan een leefbare woonomgeving met voldoende voorzieningen.	• We betrekken inwoners, ondernemers, organisatie en belanghebbenden om samen keuzes te maken op weg naar een aantrekkelijke, toekomstbestendige woon- en leefomgeving	Uitvoeren	Kort	2 - 5 jaar
	• We intensiveren de samenwerking met dorp- en wijkraden om afspraken per kern te maken over de uitvoering van de voorzieningenplannen/ dorpsontwikkelingsplannen.	Uitvoeren	Kort	2 - 5 jaar
	• De gemeente wil zich positiever opstellen ten opzichte van actieve inwoners zoals het experimenteren met het instrument Right2Challenge.	Trekken	Kort	2 - 5 jaar
	• We ondersteunen de ontwikkelinge van digitale ontsluiting door snel internet in de hele gemeente.	Mobiliseren	Middellang	5 - 10 jaar
De gemeente zet stappen om een transparante organisatie te zijn met toegankelijke communicatie en een integrale aanpak.	• De gemeente wil verbetering aanbrengen in de afhandeling van initiatieven. Vroegtijdig en met een ja-mits-houding.	Trekken	Kort	2 - 5 jaar
	• We stellen een leidraad voor burger- en overheidsparticipatie op.	Uitvoeren	Kort	2 - 5 jaar
	• We zetten het ingezette gemeentelijke cultuurtraject ‘de gemeente dat ben ik´ voort om meer integraal te werken en signalen vanuit de samenleving beter te kunnen oppakken.	Uitvoeren	Kort	2 - 5 jaar
	• Via verschillende sporen werken we aan duidelijke taal en aansprekende communicatie richting inwoners.	Uitvoeren	Kort	2 - 5 jaar
We zetten in op veilige en gezonde wegen en duurzame vervoersmogelijkheden.	• Uitvoeringsprogramma Duurzame mobiliteit	Uitvoeren	Kort	2 - 5 jaar
	• We stimuleren elektrisch rijden door laadpalen te verstrekken.	Uitvoeren	Kort	2 - 5 jaar
	• We willen duurzaam deelvervoer beschikbaar maken voor inwoners en bedrijven.	Mobiliseren	Kort	2 - 5 jaar
	• We streven naar 0 ernstige verkeersslachtoffers in Gennep, door in te zetten op zowel infrastructuur als gedragsverandering.	Uitvoeren / Attenderen	Kort	2 - 5 jaar

5.3 CO-CREATIE

Het proces om te komen tot co-creatie wordt hier toegelicht. Het kan worden gebruikt door de gemeente, maar het kan ook inspiratie bieden voor bewoners en ondernemers in de gemeente.

Co-creatie is het proces, waarbij met verschillende partijen wordt samengewerkt, om een ontwikkeling tot stand te brengen. Juist doordat meerdere partijen met verschillende belangen meedoen, wordt het resultaat sterker. Samen wordt de ontwikkeling bepaald en worden de verschillende belangen bediend. De uitkomst wordt gedragen door iedereen. Het gaat om de volgende stappen:

Stap 1: Hof maken
Enthousiaste partners zoeken binnen en buiten de g gemeente, die willen meewerken om een initiatief in een bepaald gebied mogelijk te maken.

Stap 2: Afspraken en Onderhandelen
Afspraken maken over de verschillende taken en onderhandelen waar dat nodig is. Bij co-creatie is het geven en nemen om te komen tot een haalbaar plan. Samen bepalen we het programma.

Stap 3: Uitwerken
Alle belangen en plannen worden in het ontwerponderzoek uitgewerkt. Daarbij moet ook de versterking van de identiteit van de gemeente uitgangspunt zijn (zie de kernkwaliteiten in hoofdstuk 2).

Stap 4: Goedkeuren
Het college en de raad zijn van alle voorgaande stappen op de hoogte. Zo kunnen zij toestemming verlenen voor een gezamenlijk plan.

Stap 5: Vastleggen
We leggen ruimtelijke plannen het liefst vast in een flexibel bestemmingsplan. Hierin heeft een plan enige ‘manoeuvreerruimte’ om mee te kunnen bewegen met de markt. Tegelijk worden er harde randvoorwaarden gesteld voor zaken zoals bereikbaarheid, gezondheid en veiligheid.

Stap 6: Doorgeven
De ervaringen en kennis wordt gedeeld. Een stimulans voor nieuwe initiatieven.

Dat klinkt misschien simpel, maar dat is het (meestal) niet. Co-creatie heeft een aantal voordelen:

- Een kwalitatief hoogwaardige ontwikkeling vanwege de kennisuitwisseling en combinatie van activiteiten en kunde.
- Een hogere financiële haalbaarheid; de totale kosten stijgen maar door de toename van het aantal partijen zijn de kosten per partij lager.
- De uitkomst wordt breed gedragen.
- De sociale binding (het wij-gevoel)wordt vergroot. Partijen zijn trots en stralen dat uit naar hun omgeving waardoor processen van co-creatie vaak als voorbeeld dienen voor anderen.

5.4 REGIONALE RUIMTELIJKE SAMENWERKING

De demografische ontwikkelingen, de economische dynamiek en de decentralisatie van rijks- en provinciale taken leveren vraagstukken op die de acht gemeenten in de regio Noord-Limburg binden. De regio speelt een steeds belangrijkere rol, bijvoorbeeld in het kader van de aanpak van leegstand (detailhandel, agrarisch vastgoed), het oplossen van de mismatch in de woningvoorraad en de kwalitatieve bevordering van de vrijetijdseconomie.

In het proces rondom de totstandkoming van het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL2014) is de rol van de regio steeds nadrukkelijker naar voren gekomen. Dit heeft ertoe geleid dat onder het motto van ‘regio aan zet’ de regio Noord-Limburg de uitdaging heeft opgepakt om te komen tot thematische POL-uitwerkingen.

Regionale samenwerking is essentieel. De mensen die de regio wonen, werken en leven, houden zich namelijk niet aan gemeentegrenzen en hebben over het algemeen dezelfde behoefte: een aantrekkelijk woon-, werk- en leefomgeving met een hoge ruimtelijke kwaliteit en voldoende voorzieningen. Aan deze samenwerking en afstemming zal ook in de toekomst gestalte worden gegeven, bijvoorbeeld bij het opstellen van een Provinciale Omgevingsvisie (POVI).

Regionale POL-uitwerkingen en visies

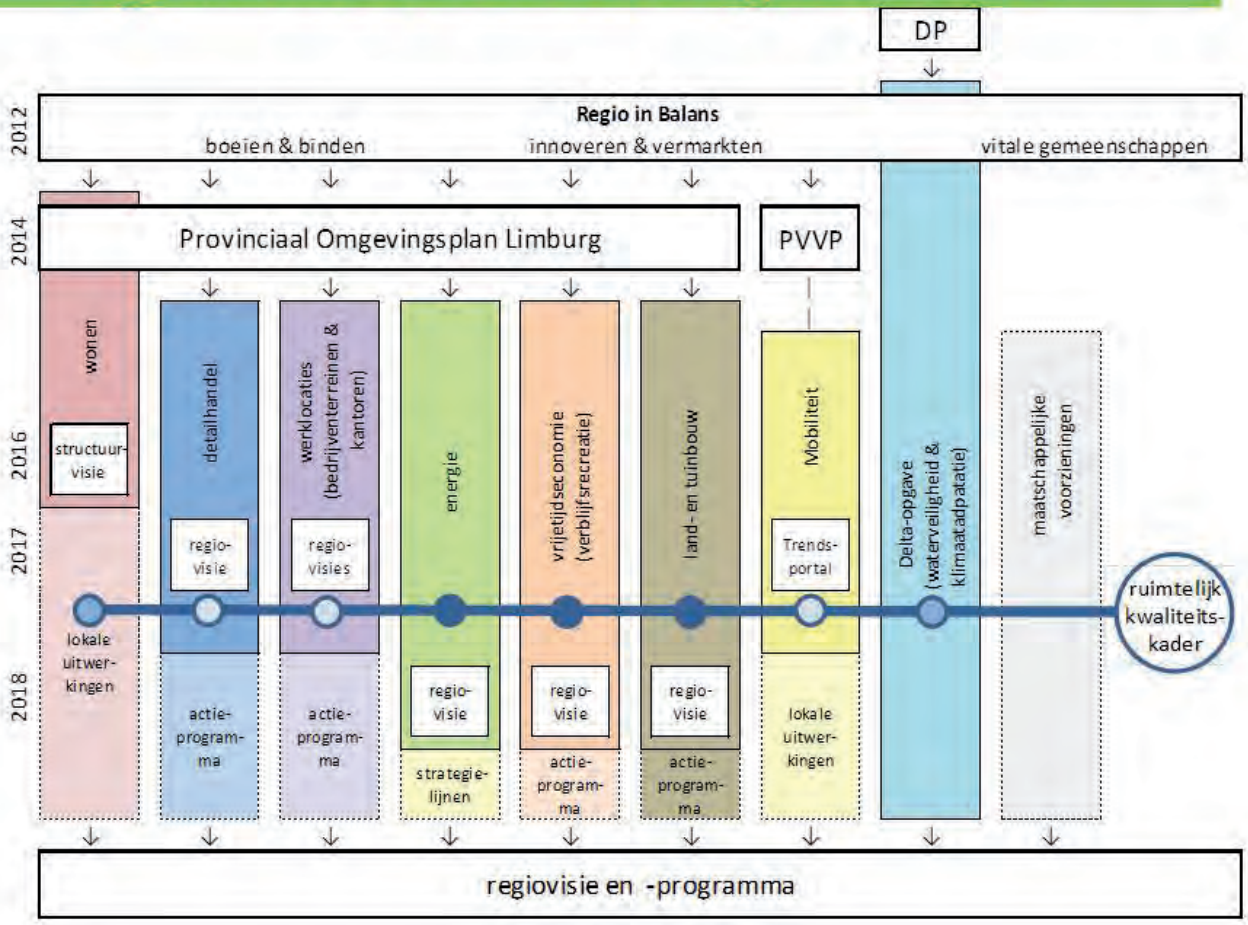

Regionale Ruimtelijk Kwaliteitskader landelijk gebied Noord-Limburg

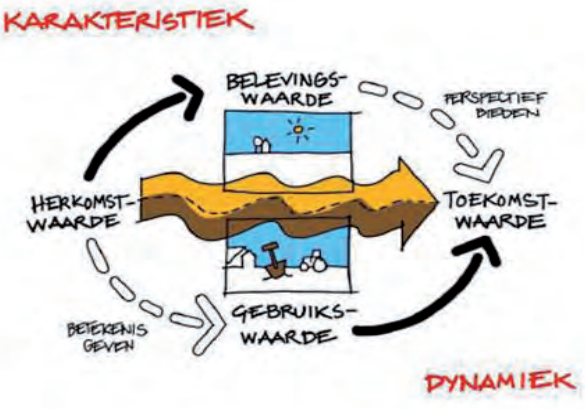

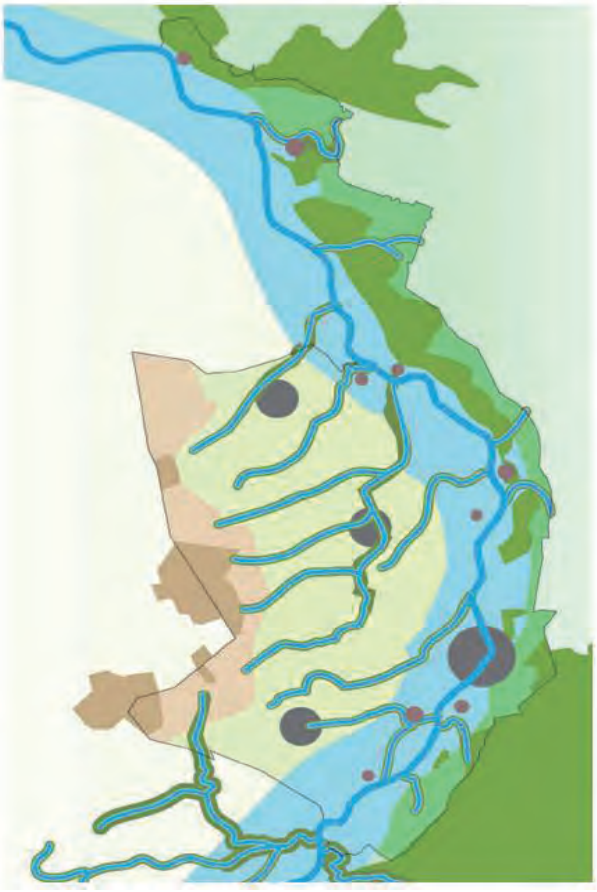

Ook buiten de provinciegrenzen wordt de samenwerking gezocht, bijvoorbeeld in het kader van hoogwaterveiligheid, mobiliteit, onderwijs en het bevorderen van de vrijetijdseconomie.

Een bijzondere plaats nemen onze Limburgse buurgemeenten Bergen en Mook en Middelaar in. Ten behoeve van de Kop van Limburg hebben de drie gemeenteraden medio 2010 de Regiovisie Gebiedsontwikkeling Maasduinen -keuren Maasduinen -keuren, kiezen en excellerenvastgesteld. Deze regiovisie blijft een bron van inspiratie voor onze gezamenlijke ruimtelijke toekomst, samen met de Regionale agenda, het sleutelproject N271 ´etalage´ van de Regio en het Programma Verbindingen en netwerken.

Daarnaast wordt afgestemd met de regiovisie voor Bergen, Gennep en Mook en Middelaar (BGMM).

5.5 MILIEU-EFFECTRAPPORTAGE

Voor deze omgevingsvisie is geen milieu-effectrapportage (m.e.r.) opgesteld. Vanwege het karakter van deze visie is dat ook niet nodig. Er worden geen nieuwe locaties (waarvoor nog geen besluit genomen is) voor ruimtelijke ontwikkelingen aangewezen.

Ook worden er geen nieuwe ontwikkelingen benoemd die het doorlopen van een m.e.r.- procedure nodig maken. In plaats van concreet aan te geven wat op welke plaats mogelijk is, geeft de omgevingsvisie een kader waarbinnen ontwikkelingen mogelijk zijn.

Dit kader omvat overigens ook milieu relevante thema’s zoals natuur, cultuurhistorie, ruimtelijke identiteit, rust en donkerte. Deze worden bewust op een globaal niveau benoemd.

De omgevingsvisie omvat ruimtelijke ontwikkelingen maar deze zijn zodanig abstract aangegeven dat de mogelijke milieueffecten, op voorhand niet betrouwbaar zijn in te schatten.

GEMEENTELIJK KWALITEITSMENU 6

Het maken van een omgevingsvisie brengt met zich mee dat nagedacht moet worden over de verdeling van kosten. De omgevingsvisie geeft kans om nieuwe ontwikkelingen bij te laten dragen aan de realisering van zaken die van algemeen belang zijn en/of om overheveling van gelden van een winstgevend project naar een project met een tekort mogelijk te maken. Dit is geregeld in de Wro (onderdeel Grondexploitatiewet). Gennep wil deze mogelijkheid inzetten voor de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van de gemeente.

Gennep heeft voor ontwikkelingen in de kernen en het buitengebied een regeling, het kwaliteitsmenu.
Deze regeling geeft kansen voor ontwikkelingen waarbij de kwaliteit van het buitengebied en de leefomgeving in de kernen verbeterd.

Het kwaliteitsmenu inclusief bijlage is overgenomen uit de Structuurvisie Buitengebied gemeente Gennep – Borging kwaliteitsmenu (opgesteld door Croonen Adviseurs, vastgesteld op 15 februari 2012) in paragraaf 6.1 en de bijlage bij de omgevingsvisie.

In paragraaf 6.1 vindt u het kwaliteitsmenu uit de Structuurvisie woningbouw in kernen – Borging kwaliteitsmenu (opgesteld door Croonen Adviseurs, vastgesteld op 8 oktober 2013).

6.1 STRUCTUURVISIE BUITENGEBIED GEMEENTE GENNEP – BORGING KWALITEITSMENU

6.1.1 INLEIDING

Op 15 februari 2012 heeft de gemeenteraad van Gennep de Structuurvisie buitengebied gemeente Gennep -Borging Kwaliteitsmenu- vastgesteld. Het principe van het Gemeentelijk Kwaliteitsmenu (GKM) is, dat bepaalde ontwikkelingen in het buitengebied ter plaatse leiden tot verlies aan omgevingskwaliteit, wat dient te worden gecompenseerd door een kwaliteitsbijdrage. De kwaliteitsbijdrage wordt ingezet om de omgevingskwaliteit te versterken. Het doel is dat per saldo daarmee de kwaliteit toeneemt. Het GKM is van toepassing op ontwikkelingen die niet rechtstreeks of via een flexibiliteitbepaling - tenzij de regels van het geldende bestemmingsplan anders voorschrijven - zijn toegestaan in het vigerende bestemmingsplan. Wij willen het principe van het GKM behouden. Het kwaliteitsmenu levert namelijk een positieve bijdrage aan de kwaliteit van het buitengebied.
De structuurvisie fungeert ook als document om samen met initiatiefnemers tot een dialoog en bewustwording te komen over de aanwezige en te versterken gebiedswaarden in het buitengebied. Daarom maakt de Structuurvisie (met bijlage) deel uit van onderhavige Omgevingsvisie.

De gemeente Gennep staat open voor nieuwe ontwikkelingen in het buitengebied. Een modern en dynamisch buitengebied vraagt tenslotte om ruimte voor verandering. Tegelijkertijd is het van belang aandacht te hebben voor de bescherming en verbetering van de karakteristieken van het buitengebied. De gemeente kiest daarom voor een benadering waar ontwikkelingen binnen flexibele kaders worden toegestaan indien de kwaliteiten van het buitengebied er ook mee vooruit gaan. Deze benadering sluit aan bij de systematiek van het ‘Limburgse kwaliteitsmenu’.

In navolgend overzicht en bijbehorende paragrafen is weergegeven op welke manier het gemeentelijk kwaliteitsmenu werkt. Voor nadere informatie wordt verwezen naar Bijlage 1 bij deze Omgevingsvisie.

1. Plaatsbepaling: De locatie in het buitengebied is bepalend voor de planologische toelaatbaarheid van de ontwikkeling en de manier waarop kwaliteitsverbeterende maatregelen ingezet kunnen worden.
De grens tussen de bebouwde kom en het buitengebied is stedenbouwkundig van aard. Deze grens wordt gekenmerkt door het begin van een langs de weg gelegen aaneengesloten woonbebouwing van zodanige omvang en dichtheid dat er een duidelijk herkenbaar verschil in karakter is met de buiten de bebouwde kom gelegen (woon)bebouwing.

2. Waardering: Per type ontwikkeling is aangegeven in hoeverre deze past binnen het betreffende deelgebied. Er zijn drie mogelijkheden:

a De gemeente staat in principe positief tegen een dergelijke ontwikkeling in het deelgebied (groene kleur in de matrix).

b De gemeente staat in principe neutraal tegen een dergelijke ontwikkeling in het deelgebied (blauwe kleur in de matrix).

c De gemeente staat in principe negatief tegen een dergelijke ontwikkeling in het deelgebied (oranje kleur in de matrix).

3 . Kwaliteitsverbetering: Een ontwikkeling kan rekenen op planologische medewerking op het moment dat een passende kwaliteitsverbetering van het buitengebied gegarandeerd is. Van verbetering is pas sprake als deze de juiste waarde vertegenwoordigd, en past binnen de kwaliteitsdoelstellingen van de gemeente. Deze zijn geformuleerd in de bijlage en kunnen bestaan uit kwaliteitsverbeterende maatregelen op eigen terrein en/of een fondsbijdrage van waaruit ‘centrale’ kwaliteitsverbeterende projecten worden uitgevoerd. Een particulier initiatief dient dus gepaard te gaan met een concreet en gekwantificeerd voorstel voor kwaliteitsverbetering en/of een financiële bijdrage in het fonds.

4. Goedkeuring: Wanneer deze stappen doorlopen zijn en de gemeente/kwaliteitscommissie zich in de plannen/het initiatief kan vinden, dienen de afspraken in een overeenkomst vastgelegd worden, op basis waarvan realisatie plaats kan vinden. De realisatie van de tegenprestatie evenals het beheer dient in een planologisch besluit te zijn geborgd.

6.1.2 DEFINITIE

De ontwikkelingen waar het kwaliteitsmenu betrekking op heeft, mogen niet rechtstreeks in het bestemmingsplan toegelaten zijn. Kwalitatieve voorwaarden kunnen alleen worden gesteld aan het (toch) toestaan van de ontwikkeling via de voorwaarden in het bestemmingsplan zelf bij binnenplanse wijzigingen óf via de structuurvisie (bij wijzigingen van bestemmingsplannen of nieuwe bestemmingsplannen). Deze voorwaarden kunnen betrekking hebben op een hoeveelheid te slopen bebouwing, een hoeveelheid te realiseren groen of een bedrag, waarmee specifieke projecten gerealiseerd worden.

De verschillende ontwikkelingsmogelijkheden zijn, grotendeels op basis van het provinciale Kwaliteitsmenu, onderverdeeld in tien zogenaamde 'modules'. Hierna zijn de verschillende modules weergegeven, met in de bijlage een meer gedetailleerdebeschrijving. Bij het gebruik van de modules geldt dat in eerste instantie de specifieke voorwaarden, zoals deze voor de betreffende module(s) gelden, gehanteerd worden. Wanneer deze geen uitkomst/mogelijkheden bieden, wordt gebruik gemaakt van de financiële tegenprestatie. Voor een tweetal modules geldt dat deze niet van toepassing zijn binnen de gemeente Gennep (de modules 'Uitbreiding glastuinbouw' en 'Projectmatige woningbouw in uitleggebieden'). Beide genoemde ontwikkelingen zijn niet mogelijk/zullen niet voorkomen.

De modules zijn:

1 Nieuwe landgoederen
2 Gebiedseigen recreatie en toerisme
3 Niet-gebiedseigen recreatie en toerisme
4 Agrarische (nieuwvestiging en) uitbreiding
5 Uitbreiding glastuinbouw (niet van toepassing binnen Gennep)
6 Uitbreiding bedrijventerreinen
7 Uitbreiding solitaire bedrijven
8 Nieuwe (solitaire) woningen
9 Projectmatige woningbouw in uitleggebieden (niet van toepassing binnen Gennep)
10 Overige (gebouwde) functies

Nieuwe energielandschappen zijn niet als aparte module opgenomen. Deze vallen exclusief onder module 10 Overige (gebouwde) functies.´

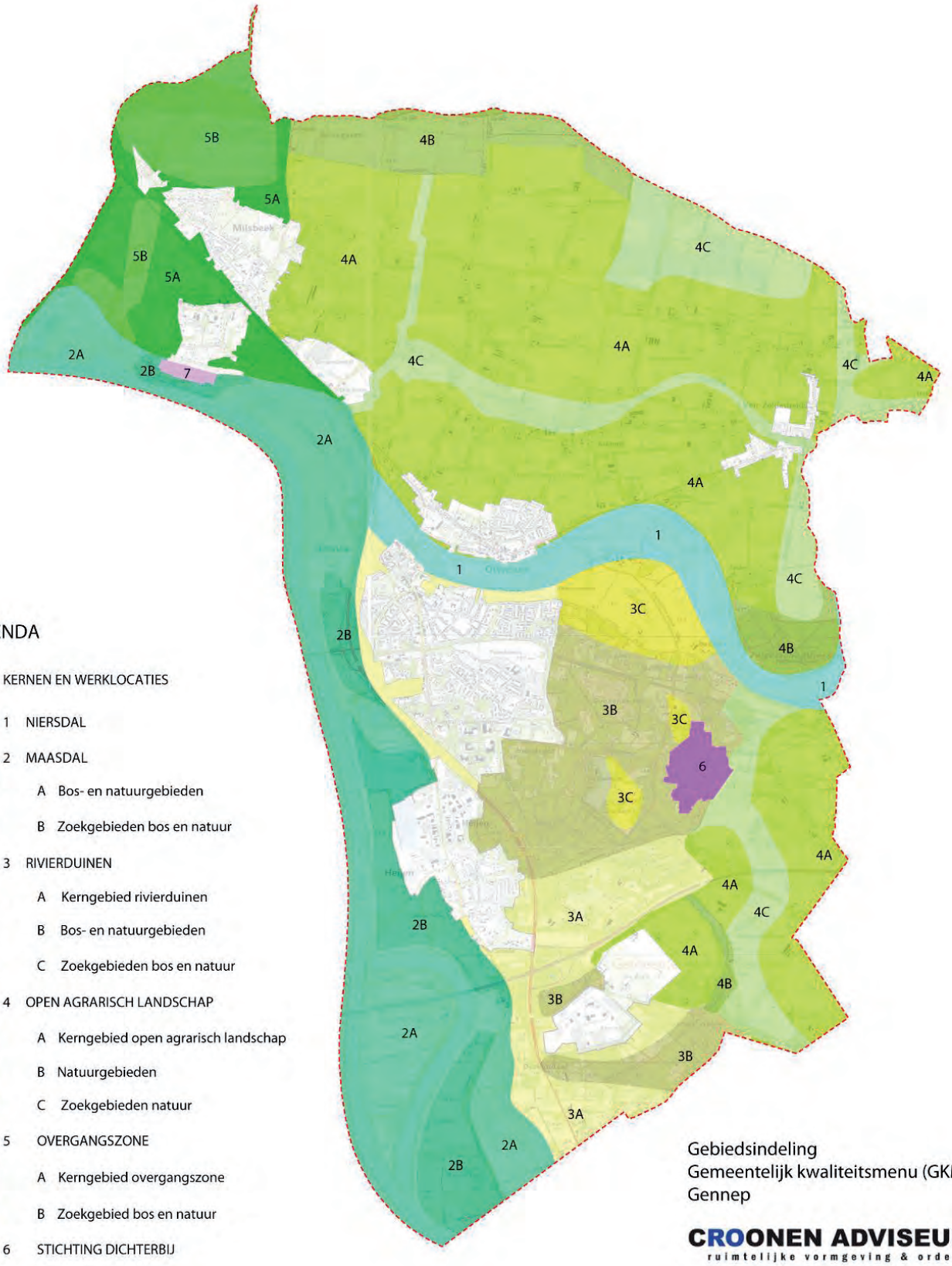

LEGENDA

- KERNEN EN WERKLOCATIES
- 1 NIERSDAL
- 2 MAASDAL
  - A Bos- en natuurgebieden
  - B Zoekgebieden bos en natuur
- 3 RIVIERDUINEN
  - A Kerngebied rivierduinen
  - B Bos- en natuurgebieden
  - C Zoekgebieden bos en natuur
- 4 OPEN AGRARISCH LANDSCHAP
  - A Kerngebied open agrarisch landschap
  - B Natuurgebieden
  - C Zoekgebieden natuur
- 5 OVERGANGSZONE
  - A Kerngebied overgangszone
  - B Zoekgebied bos en natuur
- 6 STICHTING DICHTERBIJ
- 7 BAKSTEENFABRIEK MILSBEEK

Gebiedsindeling
Gemeentelijk kwaliteitsmenu (GKM)
Gennep

CROONEN ADVISEURS
ruimtelijke vormgeving & ordening

07-12-2011 ILL01-GEP00007-02f

6.1.3 PLAATSBEPALING

Omdat de ontwikkelingsmogelijkheden niet overal hetzelfde zijn en de omgeving(skwaliteit) ook van gebied tot gebied verschilt, is het grondgebied van de gemeente Gennep opgedeeld in 13 subdeelgebieden, geclusterd onder 7 (hoofd)deelgebieden. Bij deze indeling is gebruik gemaakt van het planologisch regime, de ontwikkelingsvisie en de landschappelijke kenmerken.

Bij de indeling van het buitengebied van Gennep is de gebiedsindeling uit het LOP als uitgangspunt genomen. De beleidslijnen uit het beleidskader komen qua begrenzing namelijk grotendeels overeen met de verschillende onderscheiden deelgebieden uit het LOP. De vijf deelgebieden uit het LOP (Niersdal, Maasdal, Rivierduinen, Open agrarisch landschap (inclusief stuwwal) en Overgangszone) zijn aangevuld met een zesde en zevende gebied, het terrein van Stichting Dichterbij en de baksteenfabriek bij Milsbeek. Voor deze terreinen gelden namelijk specifieke ontwikkelingsdoelstellingen.

Binnen de zeven deelgebieden is, waar relevant, onderscheid gemaakt naar ‘Bos- en natuur gebieden’ en ‘Zoekgebied bos en natuur’. De bos- en natuurgebieden komen grotendeels overeen met de Ecologische Hoofdstructuur (NNN) en de Natura 2000-gebieden. Voor deze gebieden gelden vanwege de aanwezige natuurwaarden specifieke, beperkte ontwikkelingsmogelijkheden. Dit geldt in mindere mate ook voor de zoekgebieden voor bos en natuur. Voor deze gebieden gelden met name specifieke, beperkte kwaliteitsverbeterende maatregelen.

De (buiten)begrenzing van de verschillende deelgebieden is gebaseerd op specifiek (provinciaal) beleid, met name waar het gaat om de begrenzing van de kernen en de bedrijventerreinen. De tussen de deelgebieden aanwezige grenzen worden niet als ‘harde’ grenzen gehanteerd.

Wanneer een ontwikkeling plaatsvindt op relatief korte afstand van een grens (ca. 50 m) is het wenselijk ook andere, (mogelijk) relevante gebiedskarakteristieken, met bijbehorende maatregelen en ontwikkelingsmogelijkheden, bij de beoordeling te betrekken.

In de bijlage zijn de verschillende deelgebieden kort gekarakteriseerd, aan de hand van een puntsgewijze kenschets, geïllustreerd met fotomateriaal en karakteristieke schetsen/figuren.

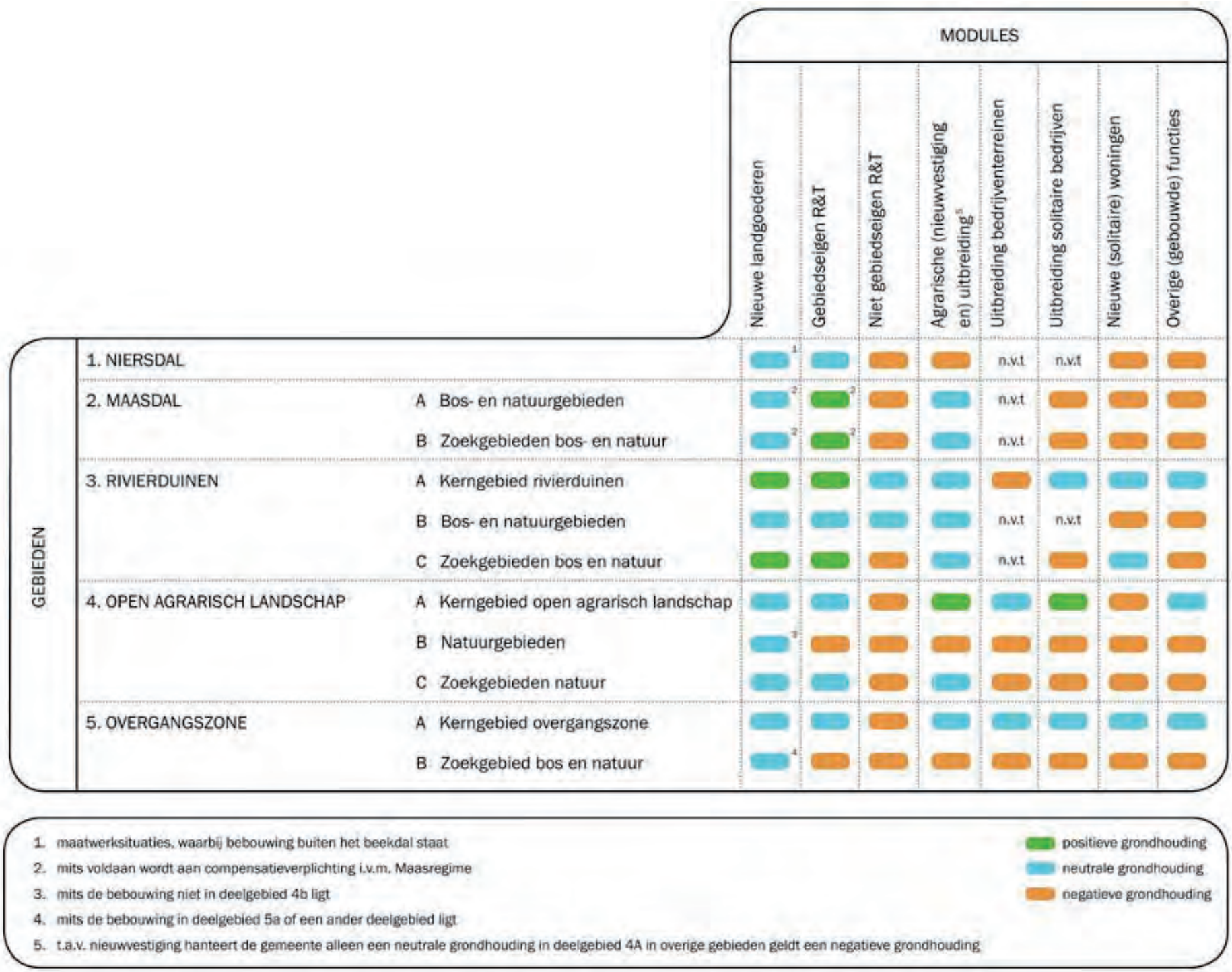
MODULES
Nieuwe landgoederen
Gebiedseigen R&T
Niet gebiedseigen R&T
Agrarische (nieuwvestiging en) uitbreiding[5]
Uitbreiding bedrijventerreinen
Uitbreiding solitaire bedrijven
Nieuwe (solitaire) woningen
Overige (gebouwde) functies
GEBIEDEN
1. NIERSDAL
2. MAASDAL
A Bos- en natuurgebieden
B Zoekgebieden bos- en natuur
3. RIVIERDUINEN
A Kerngebied rivierduinen
B Bos- en natuurgebieden
C Zoekgebieden bos en natuur
4. OPEN AGRARISCH LANDSCHAP
A Kerngebied open agrarisch landschap
B Natuurgebieden
C Zoekgebieden natuur
5. OVERGANGSZONE
A Kerngebied overgangszone
B Zoekgebied bos en natuur
n.v.t
1. maatwerksituaties, waarbij bebouwing buiten het beekdal staat
2. mits voldaan wordt aan compensatieverplichting i.v.m. Maasregime
3. mits de bebouwing niet in deelgebied 4b ligt
4. mits de bebouwing in deelgebied 5a of een ander deelgebied ligt
5. t.a.v. nieuwvestiging hanteert de gemeente alleen een neutrale grondhouding in deelgebied 4A in overige gebieden geldt een negatieve grondhouding
positieve grondhouding
neutrale grondhouding
negatieve grondhouding

6.1.4 WAARDERING

Per deelgebied is aangegeven of de grondhouding ten opzichte van de verschillende ontwikkelingsmogelijkheden (ingedeeld in zogenaamde 'modules') voor het betreffende gebied positief (groen), neutraal (blauw) of negatief (oranje) is. Deze waardering is voor alle modules en deelgebieden samengebracht in een centrale matrix.

Een positieve grondhouding betekent dat de gemeente in principe de potentiële ontwikkeling wenst en stimuleert. Indien het project voldoet aan de reguliere (milieu)planologische voorwaarden en het GKM kan het initiatief rekenen op medewerking.

Bij een neutrale grondhouding is meer sprake van een maatwerkbeoordeling, waarbij aspecten als onderscheidend vermogen en de locatie van de ontwikkeling van belang zijn. Of het initiatief kan rekenen op medewerking hangt sterk af van de situering in het deelgebied. De gemeente zal de wenselijkheid nader bezien vanuit de doelen van het ruimtelijk beleidskader. Daarnaast dient het project te voldoet aan de reguliere (milieu)planologische voorwaarden en het GKM.

Bij een negatieve grondhouding is de potentiële ontwikkeling niet gewenst en zal de gemeente hieraan geen medewerking verlenen. Het is echter in individuele gevallen mogelijk dat wanneer sprake is van een maatschappelijk belang een uitzondering op deze principes en de grondhouding gemaakt wordt. Enkel via maatwerk is medewerking aan het initiatief dan denkbaar. Hiervoor zal in overleg getreden moeten worden met de gemeente.

De hoogte van de kwaliteitsbijdragen hangt af van het soort ontwikkeling. Met betrekking tot de soort ontwikkeling wordt gewerkt met een vaststaande tegenprestatie of een maatwerkregeling. De vaststaande tegenprestaties in deze structuurvisie zijn gebaseerd op de drempelbedragen en richtlijnen zoals die zijn opgenomen in het LKM. (Limburgs Kwaliteitsmenu)

De drempelbedragen die in het provinciaal beleid zijn benoemd geven een verplicht minimum aan; de gemeente kan afhankelijk van de lokale omstandigheden daar een opslag bovenop zetten (drempel+waarde).

De gemeente kon echter niet voor een lagere bijdrage kiezen. De drempelbedragen zijn bij de verschillende ontwikkelingen zo gekozen dat in het algemeen projectmatige ontwikkelingen er niet door worden gefrustreerd en dat bij solitaire ontwikkelingen het exploitatieverschil tussen vestiging in het buitengebied dan wel vestiging op een bedrijventerrein of in een woonkern wordt gemitigeerd.

Er is gekozen voor een bijdrage die qua hoogte in verhouding staat tot de landschappelijke en ruimtelijk-beleidsmatige inbreuk (zaken die wel/niet historisch c.q. van nature in het buitengebied voorkomen) die gedaan wordt op het buitengebied. Daarbij is gebruik gemaakt van de ervaringen die de provincie heeft opgedaan met Ruimte voor Ruimte, Rood voor Groen en VORm. De gemeente Gennep beschouwt het buitengebied als een dynamisch gebied waarbinnen in belang van de leefbaarheid ruimte moet bestaan voor stedenbouwkundig en landschappelijk verantwoorde plannen. Om die reden verhoogt Gennep de drempelbedragen niet.

6.2 STRUCTUURVISIE WONINGBOUW IN KERNEN –BORGING KWALITEITSMENU

6.2.1 INLEIDING

Op 8 oktober 2013 heeft de gemeenteraad van Gennep de Structuurvisie woningbouw in kernen- Borging Kwaliteitsmenu - vastgesteld. In het streven naar een leefbare woonomgeving is woningbouwontwikkeling een belangrijk instrument. De bouw van nieuwe woningen kan een positieve bijdrage leveren door stedenbouwkundig onwenselijke situaties te verbeteren of de levendigheid in een bepaald gebied te vergroten.

Anderzijds kan (te veel) woningbouw tot onwenselijke verdichting leiden of leegstand op andere plekken in de kern. De omgevingskwaliteit kan ook verminderen door bijvoorbeeld drukkere wegen, minder openbare ruimte, meer parkeerdruk en een grotere vraag naar maatschappelijke voorzieningen. Dit heeft een ruimtelijke weerslag. De kwaliteitsbijdrage bij nieuwe woningbouw is dan ook gericht op deze aspecten.

De Structuurvisie woningbouw in kernen- Borging Kwaliteitsmenu – heeft niet aan waarde verloren. De kwaliteitsbijdragen leveren een positieve bijdrage aan de kwaliteit van de openbare ruimte in de bebouwde kom. Dit niet alleen als gevolg van het fungeren als kader maar ook als document om samen met initiatiefnemers tot een dialoog te komen over de aanwezige en te versterken kwaliteiten in de openbare ruimte van de kernen. Daarom maakt de Structuurvisie woningbouw in kernen - Borging Kwaliteitsmenu deel uit van onderhavige Omgevingsvisie.

In het streven naar een leefbare woonomgeving is woningbouwontwikkeling een belangrijk instrument. De bouw van nieuwe woningen kan een positieve bijdrage leveren door stedenbouwkundig onwenselijke situaties te verbeteren of de levendigheid in een bepaald gebied te vergroten. Anderzijds kan (te veel) woningbouw tot onwenselijke verdichting leiden of leegstand op andere plekken in de kern. De omgevingskwaliteit kan ook verminderen door bijvoorbeeld drukkere wegen, minder openbare ruimte, meer parkeerdruk en een grotere vraag naar maatschappelijke voorzieningen. Dit heeft een ruimtelijke weerslag. De kwaliteitsbijdrage bij nieuwe woningbouw is dan ook gericht op deze aspecten. Woningbouw in de kernen dient bij te dragen aan de leefbaarheid door:

- fysieke maatregelen die leiden tot een significante kwaliteitsverbetering;
- transformatiemaatregelen in de bestaande woningvoorraad die leiden tot een betere balans tussen vraag en aanbod. De Kwaliteitsbijdrage is van toepassing op woningbouwinitiatieven (grondgebonden en meerlaags) die zijn gelegen in de (stedenbouwkundige) bebouwde kom. De grens van de bebouwde kom (ten ozichte van het buitengebied) wordt gekenmerkt door het begin van een langs de weg gelegen aaneengesloten woonbebouwing van zodanige omvang en dichtheid dat er een duidelijk herkenbaar verschil in karakter is met de buiten de bebouw-de kom gelegen (woon)bebouwing.

De kwaliteitsbijdrage geldt voor alle woningbouw initiatieven (grondgebonden en meer-laags) die niet rechtstreeks of via flexibiliteitsbepalingen (waaronder de wijzigingsbevoegdheid) zijn toegestaan in het geldende bestemmingsplan en om die reden een bestemmingsplanprocedure moet doorlopen dan wel een Wabo-projectbesluitprocedure op basis van artikel 2.12, lid 1, onder a, ten derde. Ook indien slechts sprake is van gewijzigd gebruik is de structuurvisie van toepassing.

De enige uitzonderingen betreffen:

- Gemeentelijke monumenten;
- Panden waarvan de gemeente het wenselijk vindt dat ze worden geplaatst op de gemeentelijke monumentenlijst en de eigenaar daar aan meewerkt;
- Woningen en woongebouwen die qua woongebruik wijzigen (bijvoorbeeld als een grondgebonden woning qua gebruik verandert in zorgwoningen, kamerbewoning of appartementen);
- Mantelzorgwoningen (omdat dit geen permanente woningen zijn);
- Pijplijnplannen. Dit zijn ontwikkelingen waarvoor de initiatiefnemer bij het college van burgemeester en wethouders vóór 18 april 2013 een (concept-) verzoek om medewerking heeft ingediend.

6.2.2 BEOORDELING INITIATIEVEN

Voorafgaande aan de toepassing van het kwaliteitsmenu vindt een eerste ruimtelijke beoordeling plaats. In deze beoordeling wordt bekeken of de ontwikkeling onder voor-waarden aanvaardbaar kan zijn op de voorziene locatie. Hiervoor is het rijks-, provinciaal en gemeentelijk ruimtelijk beleid van belang. Is de ontwikkeling niet aanvaardbaar dan stopt hier het initiatief. Is een ontwikkeling wel aanvaardbaar, dan vindt een nadere ruimtelijke afweging plaats. De kwaliteitsbijdrage en de daarmee te realiseren kwaliteitsverbeteringen maken hier een onlosmakelijk onderdeel van uit.

De ruimtelijke afweging zal moeten uitwijzen of het totaal van de ontwikkeling en de te realiseren kwaliteitsverbetering voldoende ruimtelijke kwaliteit oplevert.

Gemeente Gennep kan zich bij de verdere uitwerking en beoordeling van het initiatief laten adviseren door een onafhankelijke en deskundige kwaliteitscommissie ten aanzien van de aspecten ruimtelijk kwaliteit(-verlies) en de bijbehorende kwaliteitsverbetering.

Op het moment dat het woningbouwplan in alle opzichten positief beoordeeld is, wordt de kwaliteitsverbetering geborgd middels het sluiten van een private overeenkomst. Daarna zal de benodigde planologische procedure worden opgestart

6.2.3 KWALITEITSVERBETERINGEN OP EIGEN TERREIN

Een (particuliere) ontwikkelaar die de kwaliteitsverbeterende maatregel op eigen terrein wil realiseren, kan dit doen als er sprake is van sanering van bestaande bebouwing en voldaan wordt aan de algemene voorwaarden.

De voorwaarden voor de kwaliteitsverbeteringen zijn als volgt:

- De kwaliteitsverbeteringen zijn alle fysiek ruimtelijk van aard en komen ten goede aan de verbetering van de kwaliteit van de directe omgeving.
- Het dient bij de kwaliteitsverbeteringen te gaan om additionele verbeteringen.
- De kwaliteitsverbeteringen dienen in tijd en plaats een verband te hebben met de ingreep/ontwikkelingen.
- De kwaliteitsverbetering is kwantificeerbaar.

Voor het kwaliteitsmenu is de uitgangssituatie van de grond van belang voor de kwaliteitsbijdrage. Er wordt uitgegaan van open gronden zonder bijzondere situatie, zoals ernstige bodemsaneringen of ernstig ontsierende voormalige (bedrijfs)gebouwen. Sanering van bestaande bebouwing kan dan ook enkel als kwaliteitsverbeterende maat-regel worden opgevoerd als op betrokken percelen per saldo sprake is van een afname van bebouwing.

6.2.4 KWALITEITSVERBETERINGEN VIA FONDSBIJDRAGEN

Op het moment dat een (particuliere) ontwikkelaar de kwaliteitsverbeterende maatregel niet op eigen terrein realiseert, biedt de gemeente Gennep de mogelijkheid deze verplichting over te dragen aan de gemeente. In ruil voor een fondsbijdrage zorgt de gemeente dan voor de realisatie van de kwaliteitsverbetering.

De projecten waar de gemeente het geld aan wil besteden, komen ten goede aan de transformatieopgave van de kernen. Samen met woningcorporaties denkt de gemeente na over een transformatieopgave, om de bestaande woningvoorraad (meer) toekomstbestendig te maken en af te stemmen op de demografische ontwikkeling van haar inwoners.

De transformatieopgave behelst niet alleen de (sociale) woningvoorraad (een taak van de corporaties) maar met name de particuliere woningvoorraad (taak van de woningbezitter) en ook een transformatie van de openbare ruimte in de betreffende woonwijken (in hoofdzaak een taak van de gemeente).

Met deze transformatieopgave (reconstructieopgaven) zijn aanzienlijke kosten gemoeid. De bijdragen die op grond van deze structuurvisie worden gevraagd om een woning te mogen bouwen, kunnen het kwaliteitsfonds vullen waaruit de transformatieopgaven (mede) gefinancierd worden. Naast deze transformatieopgaven wil de gemeente Gennep ook de kwaliteit van de openbare ruimte in de kernen verbeteren. Het kwaliteitsfonds wordt mede gebruikt om deze kwaliteitsbevorderende opgave mogelijk te maken.

Ten behoeve van de zekerstelling en verantwoording van de door de gemeente uit te voeren investeringen in kwaliteitsverbeterende maatregelen wordt één centraal fonds ‘Fonds reconstructie woningbouw bebouwde kom’ opgericht. Hierbinnen worden de verschillende financiële bijdragen ‘weggezet’. Aan dit fonds worden verschillende con-crete projecten gekoppeld, waarmee de kwaliteitsverbetering van de bebouwde kom gerealiseerd wordt; de projectenlijst. Het college van burgemeester en wethouders stelt deze lijst op en actualiseert deze indien daartoe aanleiding is.

Op het moment dat voor een project voldoende middelen aanwezig zijn, start de gemeente, met de uitvoering en verdwijnt deze van de projectenlijst. Bij de koppeling van tussen initiatief en kwaliteitsverbeterend project laat de gemeente het algemeen belang prevaleren.

In de financiële verantwoording van het fonds geeft de gemeente aan welke bijdrage vanuit het fonds is aangewend voor de realisatie. Jaarlijks wordt de gemeenteraad over de stand van zaken in het fonds actief geïnformeerd. Daarnaast is (in het kader van de Wet openbaarheid van bestuur) te allen tijde inzicht mogelijk in de financiële balans van het fonds.

6.2.5 HOOGTE KWALITEITSBIJDRAGE

De hoogte van de kwaliteitsbijdrage is gekoppeld aan de waardevermeerdering die met een bestemmingswijziging gepaard gaat. Met als uitgangspunt dat de benodigde kwali-teitsbijdrage de haalbaarheid van het initiatief niet bedreigt, is gezocht naar een normering die een klein percentage van de waardevermeerdering behelst. Daar-naast heeft de gemeente zich bij de vaststelling van de hoogte van de kwaliteitsbijdrage laten leiden door de volgende overwegingen:

- De hoogte van de bijdrage mag de concurrentiepositie van de gemeente op de woningmarkt niet wezenlijk aantasten;
- De hoogte van de bijdrage dient zodanig te zijn dat woningbouwontwikkelingen er niet door worden gefrustreerd vanwege exploitatieproblemen.

De gemeente Gennep heeft gekozen voor een vast be-drag per woning, waarbij onderscheid is gemaakt tussen een grondgebonden woning, een appartement en kamerbewoning. Bij grondgebonden woningbouw is een nader onderscheid gemaakt in kleinschalige woningbouw (op basis van Beleidsregel woningbouw op inbreidings-locaties) en projectmatige woningbouw (meer dan 2 woningen).

Normering kwaliteitsbijdrage:

- Kleinschalige woningbouw
  (1 of 2 woningen): € 15.000,- / woning
- Projectmatige grondgebonden woningbouw
  (> 2 woningen): € 10.000,- / woning
- Appartementen:
  € 5.000,- / woning
- Kamerbewoning:
  € 2.000,- / kamer

Gemiddeld genomen zal de hoogte van de kwaliteitsbijdrage voor woningbouw in de kernen lager uitvallen dan bij woningbouw in het buitengebied. In het buitengebied wordt uitgegaan van een bijdrage van € 100,- per m² kaveloppervlakte. Omdat de gemeente woningbouw in de bebouwde kom verkiest boven wo-ningbouw in het buitengebied ligt dit ook voor de hand.

COLOFON

DATUM
Mei 2019

OPDRACHTGEVER
Gemeente Gennep

OMGEVINGSVISIE
Gemeente en BügelHajema Adviseurs

KERNTEAM GEMEENTE GENNEP
Martin Peeters, trekker Omgevingsvisie
Cecile Derks, projectleider implementatie Omgevingswet
Lucie Arntz, adviseur communicatie
Janos Boros, Adviseur Gelders Genootschap

BÜGELHAJEMA
Elsbeth Luning (projectleiding)
Bas Verbruggen (proces)
Marieke Hommes (planoloog)
Mathieu Vane (ontwerper)

PROJECTNUMMER
214.0001.000.000

BRONVERMELDING
Foto's: Gemeente Gennep (gennep.news) en Bügelhajema

Foto's pagina 14 en 15:
www.degelderlander.nl
www.liefdevoorlimburg.nl
www.mapionet.nl

Foto pagina 40 Heijense Bos
Dorry Smeets

De Kernen:
Gemeentehuis: www.everaardt.nl
Vertier op de Niers:
kano: www.zwalker.nl
Avontuurlijke Rivierduinen:
Unieke hoogte met bos heide en vennen: www.fietswandelweb.nl

Staatjes Gennep, cijfers bevolking en prognose 2030: Woonvisie Gennep, bekeken op 13-02-2019

Overige cijfers:
www.energieinbeeld.nl www.allecijfers.nl www.huizenzoeker.nl www.weetmeer.nl www.klimaatmonitor.databank.nl www.waarstaatjegemeente.nl

Bekeken op: 17-04-2018 en 09-01-2019

NEP OMGEVINGSVISIE GENNEP OMGEVINGSVISIE GENNEP OMGE
GSVISIE GENNEP OMGEVINGSVISIE GENNEP OMGEVINGSVISIE GE
P OMGEVINGSVISIE GENNEP OMGEVINGSVISIE GENNEP OMGEVIN
SIE GENNEP OMGEVINGSVISIE GENNEP OMGEVINGSVISIE GENNE
EVINGSVISIE GENNEP OMGEVINGSVISIE GENNEP OMGEVINGSVIS
ENNEP OMGEVINGSVISIE GENNEP OMGEVINGSVISIE GENNEP OM
GSVISIE GENNEP OMGEVINGSVISIE GENNEP OMGEVINGSVISIE GE
P OMGEVINGSVISIE GENNEP OMGEVINGSVISIE GENNEP OMGEVIN

APRIL 2019

GENNEP

BügelHajema
Ruimte voor de leefomgeving